

LASTE JA PEREDE HEAOLU PROFIIL VILJANDI LINN

LÜHIRAPORT

I

Viljandi linn 2019

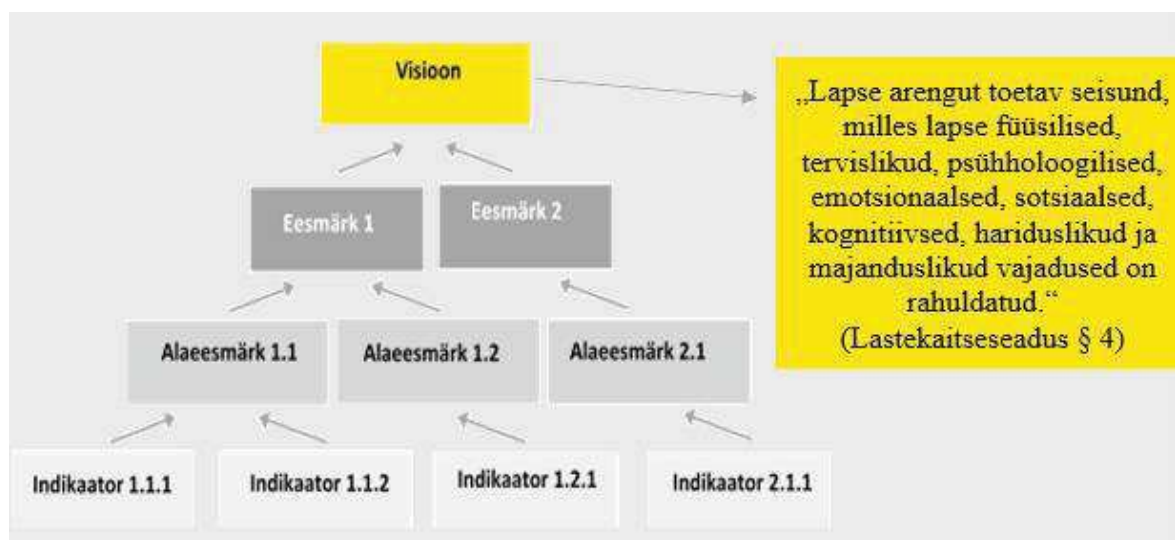
SISUKORD

SISUKORD.....	2
Sissejuhatus.....	3
1. Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem.....	7
1.1 Üldine hinnang valdkonna kohta.....	7
1.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa.....	15
2. Lastele on tagatud mitmekülgset arengut toetavad tingimused.....	20
2.1 Üldine hinnang valdkonna kohta.....	20
2.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa.....	28
3. Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks.....	31
3.1 Üldine hinnang valdkonna kohta.....	31
3.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa.....	36
4. Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav.....	40
4.1 Üldine hinnang valdkonna kohta.....	40
4.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa.....	48
5. Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös.....	51
5.1 Üldine hinnang valdkonna kohta.....	51
5.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa.....	55
Kokkuvõte.....	58
LISAD	60

SISSEJUHATUS

Laste ja perede heaolu arendamisel on oluline, et tehtavad otsused põhineksid teadmisel, et need toetavad laste ja perede heaolu ning omavad pikaajalist positiivset mõju. Teadmistel põhinevate otsuste langetamise ja asjakohaste sekkumiste kavandamise aluseks on laste ja perede heaolu kajastavate andmete kogumine ja analüüs. Profiili koostamise eesmärgiks on tõsta laste ja perede heaolu läbi teadlikuma tegevuse. Laste ja perede heaolu profiil on töövahend laste ja perede heaolu valdkonna olukorra kaardistamiseks, hindamiseks, analüüsimiseks ning edasiste tegevuste planeerimiseks KOV-s.¹

Selleks, et aidata kohalikul omavalitsusel andmeid süsteemselt koguda ja analüüsida, on Sotsiaalkindlustusameti algatusel loodud laste ja perede heaolu profiili tööriist MS Exeli formaadis dokumendina. Laste ja perede heaolu profiili aluseks on nn eesmärgipärane lähenemisviis (joonis 1). Kõigepealt on profiilis määratletud laste ja perede heaolu visioon, mille poole püüeldakse pikaajalises perspektiivis. Visioon koosneb konkreetsetest eesmärkidest, mis jagunevad omakorda detailsemateks alaeesmärkideks, millega määratakse ära tulemused, mida tegevustega saavutada soovitakse. Indikaatorid on statistilised või hinnangulised näitajad, mis aitavad mõõta alaeesmärkide ja selle kaudu ka eesmärkide ja visiooni saavutamise määra.

Joonis 1. Eesmärgipõhise lähenemisviisi loogika laste ja perede heaolu profiilis

1 Laste ja perede heaolu profiil. Sotsiaalkindlustusamet. Arvutivõrgus: http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/sites/default/files/content-editors/Lapsed_ja_teenused/PKU/ska_lpp_juhend_290416.pdf

Laste ja perede heaolu profiilis on kasutusel kolme tüüpi indikaatorid:

- ✓ Kvantitatiivsed indikaatorid - statistilised ehk arvulised näitajad
- ✓ Kvalitatiivsed indikaatorid - hinnangulised näitajad
- ✓ Kontekstiindikaatorid - kirjeldavad üldist KOV-i olukorda (nt töötus, rahvaarv jne).

Käesoleva raporti koostamiseks kogus Viljandi Linnavalitsuse sotsiaalamet andmeid aastatel 2017- 2018. Profiili koostamisel osalesid Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede komisjoni liikmed ning laste ja perede tööga kokku puutuvad erinevate ametkondade esindajad.

Viljandi linna laste ja perede profiili koostamisel osalesid

1. Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede komisjon järgmises koosseisus:

- 1.1 Janika Gedvil (abilinnaeapea);
- 1.2 Livia Kask (sotsiaalameti juhataja);
- 1.3 Tiivi Tiido (haridus- ja kultuuriameti juhataja);
- 1.4 Külli Frey (sotsiaalameti lastekaitse spetsialist);
- 1.5 Riina Tootsi (sotsiaalameti lastekaitse spetsialist);
- 1.6 Piret Kangur (sotsiaalameti lastekaitse spetsialist);
- 1.7 Karin Kiis (sotsiaalameti toetuste peaspetsialist);
- 1.8 Siiri Kruuse (Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna juhataja);
- 1.9 Kairi Nool (SA Viljandi Haigla esindaja);
- 1.10 Marja-Liisa Samoldin (SA Viljandi Haigla esindaja);
- 1.11 Eve Oja (PAK Priit Ginteri pereõdede);
- 1.12 Meelis Lill (Lõuna Prefektuuri Viljandi politseijaoskonna piirkonna grupi piirkonnavanem);
- 1.13 Karin Aare (Lõuna Prefektuuri Viljandi politseijaoskonna piirkonna grupi noorsoopolitseinik);
- 1.14 Hilka Raba (SA Perekodu juhataja).

2. Profiili koostamisel kaasati täiendavalt veel alljärgnevad isikud:

- 2.1 Birgit Siigur (Sotsiaalkindlustusameti lõuna piirkonna juht);
- 2.2 Aage Õunap (MTÜ Eesti Lasterikaste Perede Liit);

- 2.3 Maie Joala (Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti haridusspetsialist);
- 2.4 Karl Õmblus (Viljandi Linnavalitsuse liige);
- 2.5 Marje Metsur-Benzel (Viljandimaa perearst);
- 2.6 Ege Enok (Viljandi Avatud Noortetoa noorsootöö koordinaator);
- 2.7 Kairi Ong (Viljandimaa Arenduskeskuse noorte ettevõtlikkuse programmide koordinaator);
- 2.8 Risto Kaljurand (Viljandi Noortevolikogu esimees);
- 2.9 Mait Allas (Viljandi Noortevolikogu esindaja);
- 2.10 Eda Mõim (Päästeameti esindaja);
- 2.11 Sirli Tallo (Maanteeameti esindaja);
- 2.12 Reet Nigol (Viljandimaa Rajaleidja keskuse juht).
- 2.13 Riho Tipp (Viljandi Linnavalitsuse majandusameti juhataja).

Aitäh!

Profiili koostamisel koguti erinevatest allikatest informatsiooni indikaatorite kohta, mis omakorda võimaldas hinnata eesmärkide täitmise taset, tuvastada puudulikke valdkondi ning planeerida tegevusi paremate tulemuste saavutamiseks. Profiili täitmiseks koguti nii statistilist informatsiooni, kui anti hinnanguid kvalitatiivsete indikaatorite osas. Hinnanguid anti indikaatoritele viiesel skaalal:

- **Väga hea (4)** - olukord on väga hea, teenus/tegevus on väga hästi korraldatud, kvaliteetne, kättesaadav ja tõhus; samuti tähistab "väga hea", kui teenuse/tegevuse järele puudub KOV-is vajadus, kuid on võimekus vajaduse ilmnemisele reageerimiseks.
- **Pigem hea (3)** - olukord on pigem hea, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides.
- **Pigem halb (2)** - olukord on pigem halb, teenused/tegevused on küll olemas, kuid esineb puudusi mitmetes aspektides.
- **Väga halb (1)** - olukord on väga halb, teenus/tegevus sisuliselt puudub, kuigi selle järele on vajadus või teenus/tegevus on sisuliselt olemas, kuid ei vasta vajadustele (esineb olulisi puudusi).

Viljandi linna kõige tugevamaks valdkonnaks (põhieesmärgiks) on haridusega seotud olukord, kus lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad (3,3 punkti 4 punktist). Oluliseks

tugevuseks on ka laste ja perede heaolu tagamine läbi kvalifitseeritud spetsialistide, mis toimub erinevate valdkondade koostöös (3,2 punkti 4 punktist).

Kõige madalama koondhinnangu sai lastele ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks loodud võimalused (2,6 punkti 4 punktist) ning laste ja perede heaolu toetav turvaline elukeskkond (2,7 punkti 4 punktist).

Kõige madalamalt on alaeesmärkidest hinnatud (skaalal pigem hea = 3, pigem halb = 2):

- **abivajavatele laste loodud võimalusi probleemidega toimetulekuks (2,3 punkti 4 punktist);**
- **KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv (2,3 punkti 4 punktist);**
- **lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist 2,6 punkti 4 punktist).**

Käesolev dokument on laste ja perede heaolu profiili tulemuste kokkuvõttev raport, mille eesmärgiks on anda koostatud kaardistuse põhjal kompaktne ülevaade laste ja perede heaolu olukorrast ning tuua välja olulisemaid puudujääke ja tugevusi. Sissejuhatuses antakse üldine ülevaade profiili tulemustest, sh võrreldakse erinevate põhieesmärkide ja alaeesmärkide täitmisele antud hinnanguid. Peatükkides 1-5 antakse ülevaade iga eesmärgi täitmisega seotud hetkeolukorra kohta, tuues välja peamised tugevused, nõrkused ja parendusvajadused. Käesolev raport tugineb Viljandi linna poolt koostatud indikaatorite kirjeldustele ja hinnangutele. Dokumendile on lisatud erinevate valdkondade ennetus- ja sekkumis programmide võimalused (lisa 1) ning Maanteameti liiklusohutusosalased ennetustegevused (sh toetatud projektid) (lisa 2) laste ja perede heaolu profiili mõõdikute sisestusvormi vaade (lisa 3).

1. Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

1.1. Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist

- 1.1.1. Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus
- 1.1.2. Eelkooliealiste laste tervise jälgimine
- 1.1.3. Koolilaste tervise ülevaatused

1.2. Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi

- 1.2.1. Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel
- 1.2.2. Õnnetusjuhtumid
- 1.2.3. Laste liiklusohutuse alane ennetustöö
- 1.2.4. Laste tuleohutuse alane ennetustöö
- 1.2.5. Laste surmad

1.3. Toetatakse positiivset vanemlust

- 1.3.1. Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega
- 1.3.2. Vanemlust toetavad programmid
- 1.3.3. Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine
- 1.3.4. Perevägivalla ennetamine

1.1 Üldine hinnang valdkonna kohta

Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus

Terviseameti andmetel teenindab Viljandi linna elanikke 22 perearsti. **Perearstiteenust** Viljandis osutavad perearstipraksised, mõned arstid on koondunud ühe praksise juurde, st. praksis pole ühe arsti ainuomandis. Omavaheline koostöö perearsti ja pereõdede teenuseosutajate vahel on pigem hea. Koostöö perearstide ja KOV sotsiaalameti vahel on lünklik. Koostöö perearstidel ja pereõdedel hambaraviga puudub. Hambaravi info on perearstile oluline. Olukord on tänaseks

paranenud, kuna järjest paremini toimib meditsiini infosüsteem "digilugu". Perearstiteenust osutatakse teistes keeltes vastavalt arsti-õe keeleoskusele; on võimalus saada teenust vene-, inglise- ja soome keeles. Kõigile teenuse kasutajatele ei ole tagatud teenusele ligipääs ühistranspordiga. Linna piires on teenustele ligipääsetavus ühistranspordiga hea. Mitmetes perearsti ja pereõe teenust osutavates praksistes puudub ligipääs liikumisraskustega inimestele. Ühes perearstipraksises toimub vastuvõtt teisel korrusel ja majas pole lifti. Samas on praksise alumisel korrusel asuva apteegiga kokkulepe, et arst tuleb patsiendi juurde esimesele korrusele. Probleeme on kaldteede olemasoluga. Sel põhjusel on liikumispuudega inimesed koondunud rohkem tervisekeskuse perearstide alla, kuid samas võiks siiski patsiendid olla hajutatud erinevate perearstide alla. Liikumispuudega ja lastega emadel on probleeme parkimisvõimalustega perearsti juurde pääsemiseks. Perearsti ja pereõe teenuse eest tasuvad ise väga üksikud, kindlustamata patsiendid. Perearsti ja pereõe teenuse eest tasuvad kindlustamata inimesed, mida aitab ka kompenseerida KOV garantiikirja alusel. Samuti tasuvad inimesed ise teenuste eest, mida ei kata haigekassa, st mis ei kuulu haigekassa teenuste hulka (nt juhiluba, tervisetõend, tõend kindlustusele).

Ämmaemanda teenust osutavad SA Viljandi Haigla ja Heli Tobre Erakliinik OÜ (Toome tn 14-18 Viljandi). Loodavasse Kesklinna Tervisekeskusesse on plaanitud ämmaemanda teenus. Perearstide hinnangul on ämmaemandatega koostöö on paranenud tänu infosüsteemile "digilugu", varem jäi info puudulikuks. Vajadus nn „liikuva ämmaemanda“ teenus, kes assisteeriks kodussünde, mis populaarsust koguvad. Naistearsti teenuse kättesaadavus on probleemiks (aega raske saada).

Koolitervishoiu teenust immuniseerib kooliõde. Teatud vanuses lastel toimub regulaarne terviseülevaatus perearsti või pereõe juures Koostöö kooli tervishoiutöötajate ja perearstide vahel on oluline. Info koolist ei jõua perearstideni. Teenuse osutajate vahel koostööd ei ole.

Viljandi linnas tegutseb **10 apteeki**. Apteegid on iseseisvad praksised ja ei kuulu perearstikeskuste- või haiglate koosseisu, kuigi asuvad teinekord ühes majas (tervisekeskus, haigla). Teenuse osutajate omavaheline koostöö perearstide hinnangul on pigem hea. Viljandis on võimalik teenust saada lisaks eesti keelele inglise- ja vene keeles.

Puudub ööpäevaringne apteegiteenus. Teenusele ligipääs kõigile kasutajatele ühistranspordiga

puudub. Liikumiskustega inimestele ei ole teenus mugavalt ligipääsetav mitte kõikide apteekide juures.

Laste hambaravi on kättesaadav kõikidele lastele. Hambaravi teenuse osutajate ja perearstide omavaheline koostöö puudub. Laste hambaravi info perearstile on oluline. Olukord paranenud tänu infosüsteemile "digilugu". Enne valdas infot patsient ja hambaarst, nüüd näeb ka perearst millal patsient hambaarstil käis. Haigekassa tasub kuni 19-aastaste laste ja noorte hambaravi eest ning Viljandis osutab Eesti Haigekassa partneritena laste tasuta hambaravi 6 raviasutust.

Lisamärkus: Lapsevanemal on õigus valida oma lapsele hambaarst. Laste tasuta hambaravi pakuvad 338 Haigekassaga lepingu sõlminud hambaravikliinikut üle Eesti. Tasuta hambaravi on kasutanud vaid 53 protsenti sihtrühmast (Sotsiaalministeerium; 10.07.2018).

Eriarstiabi kättesaadavus on halb, järjekorrad on pikad. Kõiki eriarste pole maakonnas saada, puudus on allergoloogidest, reumatoloogidest, nina-kõrva kurguarstist, ortopeedist, lastekirurgist. Mõnedel aastatel on kattunud nahaarstide ja silmaarstide puhkuste ajad. Sellises olukorras peavad patsiendid pöörduma Tartusse. KOV toetab hinnatud abivajaduse korral abivajajaid transpordi korraldamise ja teenuste eest tasumisega.

Eelkooliealistele lastele pereõde koduviisiidid tagatud ei ole (kui, siis osaliselt). Koduviisiite tehakse vaid erilise vajaduse korral (siis, kui patsient ei saa arsti juurde ise tulla). Pereõde koduviisiidid on tagatud vastsündinutele ja imikutele (kui selleks on vajadus ja see on põhjendatud), patronaazi teeb pereõde vastavalt vanemate soovile. Väikelapsed kutsutakse perearsti korralisele vastuvõtule kolme aastaselt ja kuue aastaselt, kui vanemad pole seda teinud sagedamini. Kuni koolimine kuni perearst teeb pidevalt väikelaste kontrolli vastavalt kehtestatud juhendile. Vajadus tagada tervisekontroll eelkooliealistele lastele, vajadus medõde vastuvõtu järele lasteaias. Kooliealiste laste tervise jälgimine toimub regulaarselt perearsti ja/või õde juures siis, kui koolis kooliarsti või – õde ei ole.

Koolilaste tervise ülevaatus andmeid ei analüüsita (trende, nt depressiivsus, ülekaalulisus; analüüs üleüldine, mitte indiviidi tasandil. Pereõded koostöös kooliõdedega jälgivad immuniseerimiskava ja esitavad andmed tervisekaitseametile. KOV esmatasandi teenuste

osutajaid ei toeta, küll aga tagab ravikindlustamata ja majanduslikus raskustes olevate isikute esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavuse. Linnavalitsuse palgal on nn linnaarst, kelle kaudu saavad garantiikirja arstiabi saamiseks isikud, kellel ei ole ravikindlustust. Viljandi LV-l on olemas transpordikulude hüvitamise kord eakatele, samuti puudust kannatavatele ja toimetuleku raskustes olevatele inimestele. KOV ei oma tervikinfot teenusepakkujatest, toimivatest programmist. Probleemiks valdkonna erinevate spetsialistide teadlikkus üksteisest. Puudub ühtne koondatud info erinevate ennetustegevuste, samuti vajalike teenuste ja teenuste osutajate kohta.

Psühholoogilise individuaalnõustamise võimalused on väikesed - vähe spetsialiste Viljandis. Väga keeruline on nõustamisele aega saada, eriti kui seda oleks kiiresti vaja. Vajaduse ilmnemisel võimalik nõustamisele saada ainult läbi perearsti või eriarsti. Järjekorrad on pikad. Psühholoogiline individuaalnõustamine ei ole abivajajatele otse kättesaadav (klient ei saa ise aega tasuta nõustamisele broneerida). Samuti on mitmed kliendid avaldanud arvamust, et teenuse kvaliteet jätab psühholoogilise individuaalnõustamise puhul soovida ning nad pöörduvad pigem teiste maakonna terviseasutustesse. Hinnatud majandusliku abivajaduse puhul KOV toetab teenuste eest tasumist.

Psühholoogilist individuaalnõustamise võimalust pakuvad Viljandi Haigla, Ohvriabi, Viljandimaa Rajaleidja keskus, kooli psühholoogid, lisaks tasulised era psühholoogid.

Psühholoogilise perenõustamise võimalused on väikesed. Spetsialistide puudus suur. Hetkel Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonnal on kokkulepe perenõustajaga teenuse osutamiseks Viljandis (teenus tasuline). Praegu käsil perenõustamise litsentsi taotlemine ühele psühholoogile. Ühel psühholoogil on perelepituse litsents on. Teenust peaks osutama Viljandi Haigla, kuid hetkel terapeut puudub (september 2018). On olemas kliinilise lastepsühholoogi teenus Viljandis, järjekorrad teenusele pikad.

Sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogilise nõustamise võimalus on olemas (SA Viljandi Haigla).

Kriisinõustamise võimalus vajaduse ilmnemisel on olemas, vajadusel tagatakse teenus Ohvriabi,

Viljandimaa Rajaleidja Keskuse või mõne muu teenusepakkuja kaudu.

Eneseabi gruppidena tegutsevad AA (Viljandi Baptisti kogudus, regulaarne), ATH lastevanemate grupp (Päikesekillu Perekeskuse juures Eesti Lastefondi läbi viimisel), alkoholihäire grupp (Viljandi Haigla) võimalus on autistide eneseabi grupinõustamisele alustamas on leinagrupp. Töötab vanemlusprogramm „Imelised aastad“ (alates 2017 aastast läbi viidud üks grupp aastas), nõustamisteenuseid pakub Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakond, lastevanemate kool on tagatud Päikesekillu Perekeskuse, Viljandi Waldorfkooli, Rajaleidja keskuse poolt. Vajadus eelnimetatud grupinõustamiste järele on olemas.

Psühholoog ja raseduskriisi nõustaja teenus on tagatud Viljandi Haigla juures, kelle juurde saab ämmaemanda, günekoloogi või perearsti saatekirjaga. Teenus on tasuta.

Noorte seksuaaltervise alast nõustamist viivad läbi SA Viljandi Haigla naistenõuandla ämmaemandad. Noortekabinet on kuni 26.ea tasuta. Vajadus tasuta nõustamise järele on olemas.

Erineva sisuga **pere- ja beebikooli teenust** pakuvad Miku-Manni mängukool, Lasteaed Krõllipesa, Viljandi Haigla perekool, Päikesekillu Perekeskuse perekool, Viljandi Jaani kiriku juures. Vajadus on selliste pere- ja beebikooli teenuste järgi (sh isadele suunatud perekool), mille sisuks on vanemaks olemise ja igapäeva elu toimetulemise õpetamine. Näiteks kuidas vastsündinuga hästi hakkama saada, tema eest hoolitseda, majanduslik toimetulek, tervislik toitumine, sünnitusjärgse depressiooniga toimetulek jne. Ka beebikool ei paku seda võimalust, sest seal on tegelus rohkem suunatud laulmisele-tantsimisele beebidega.

Suitsetamisest loobumise nõustamist (sh alaealistele) viib läbi SA Viljandi haigla kopsukabinet.

Toitumisalast ja kehalist **nõustamisteenust** pakuvad erinevad toitumisnõustajad kui ka spordiklubid ja personaaltreenerid (MyFitness Viljandi). Viljandimaal asub Eesti toitumisnõustajate ühenduse kontaktisik, kes on teinud toitumisalast koostööd koolides, blogides, spordiklubides. Toitumisalase nõustamisega on oluline alustada juba lasteaiast. Vajadus õpetada elementaarseid oskusi, kuidas tervislikku toitu valmistada. Koolides võiks selleks väljundiks kokaringid. Päevakeskus saaks võtta toitumisalaste kuruste läbi viimise, keskendudes täisealiste tervisliku toitumisalaste koolituste läbiviimisele.

Kehalise aktiivsuse alast nõustamist pakuvad SA Viljandi Haigla (füsioterapeut) ning spordiklubid (MyFitness Viljandi). 15-26.aastastele noortele pakub ka Noorte Tugila individuaalset tuge õpingute jätkamiseks, töökoha leidmisel või ebasoodsast olukorrast väljumiseks. Ka Eesti Töötukassal on rohkelt erinevaid võimalusi nõustamiseks (psühholoogiteenus, võlanõustamine, karjäärinõustamine, sõltuvusnõustamine, kogemusnõustamine jne).

KOVis **õnnetusjuhtumiste** analüüse ei tehta, asutuste vaheline koostöö analüüside tulemustest puudub. Päästeamet peab oluliseks hukkunuga juhtumi korral analüüsida tekkepõhjust ja planeerida jätkutegevusi. Päästeameti poolt ei ole koostöös Viljandi Linnavalitsusega hukkunutega õnnetusjuhtumeid (tulekahju, veeõnnetus) analüüsitud. KOV ennetustegevusi koostöös päästeametiga on toimunud, nt tuleohtlike kodude väljaselgitamine, suitsuandurite paigaldamine, projekt „500 kodu korda“. Politsei ja Maanteeamet on teinud KOVile ettepanekuid õnnetusjuhtumiste ennetustegevuse osas, tihtilugu neid ettepanekuid KOVi poolt ei realiseerita. Linnas on moodustatud liikluskomisjon (täpne koostöö Maanteeametiga ennetustegevuse osas puudub).

Laste liiklusohutusala ennetustööd on aktiivselt läbi viidud Maanteeameti spetsialistide poolt. Ennetusalaseid koolitusi viivad läbi Maanteeameti ja politsei esindajad. Maanteeameti poolt läbi viidud liiklusohutusala ennetustegevused ja toetatud projektid on ära nimetatud [lisas 2](#).

Lasteaia õpetajad lasteaiarühmasaatjatena kannavad tänaval liigeldes helkurveste. Kõikides lasteaedades on helkurvestid olemas. Maanteeameti tellimiskeskusest on kõikidel lasteaedadel ja koolidel võimalus tellida tasuta liiklusõppe- ja jaotusmaterjale. Laste seas jalakäija helkuri kandmine (pimedal ajal enda nähtavaks tegemine) on peaaegu maksimaalsel tulemusel. Seega helkuri kandmise teadlikkus on laste hulgas päris kõrge ja spetsiaalseid tegevusi selleks meetmeks enam ette ei nähta. Küll aga on koolide juures tehtud pisteliselt helkurikontrolle, kuhu mõnikord on kaastatud ka Maanteeameti ja politsei töötajad. Laste jalgrattalubade tegemise järjekorrad on pikad (soovijaid palju, registreerimised täituvad ruttu ja nimekirjad lähevad lukku).

KOV territooriumi liiklusohtlike kohtade analüüs

Koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja ettepanekute tegemine: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“ Autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuste hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016). Liiklusohtlike kohtade osas on olnud koostööd KOVi, politsei ning Maanteeametiga. KOVilt on saadud helkureid politseile, et neid edasi jagada.

Laste tuleohutusala ennetustöö

Võimalused ohutusala jaoks koolitusteks on olemas. Tuleohutusala tegevused toimuvad Maanteeameti, Päästeameti poolt. Samas on linnas oodatust vähem I kooliastme lapsi neis osalemas. Viljandi linna koolidel ja lasteaedadel on võimalus igal aastal osaleda päästkeskuse poolt läbiviidavatel ohutusala koolitustel (tule-, vee- ja lõhkekehade ohutus; elanikkonna kaitse), mis suunatud erinevatele vanuserühmadele. Koolitustel osaleb aastas keskmiselt 700 last, oodatust vähem I kooliaste lapsi. Viljandi linna haridusasutused korraldavad õppeaasta jooksul evakuaatsiooniõppusi, kus vaatlajatena osalevad võimalusel päästeametnikud. Tuleohutuse tagamiseks teostab Viljandi päästekomando kodunõustamisi Viljandi linnas. Sihtgrupini (lasterikkad, erivajadustega pered, vm) jõudmiseks on vajalik info olemasolu. Lastega leibkondadele KOVi poolt eraldi kodude seiret korraldatud ei ole.

KOV poolt **laste surmajuhtumite** analüüsitegevust ei toimu. KOVil puudub info laste surmajuhtumite põhjuste, asukoha ja vanuserühma kohta.

Lapseootel peredele suunatud teenuste ja toe pakkumine ei ole püsiv, sest ei ole teenuse osutajaid ja raha (enamasti projektipõhised). Teenused ei ole püsivad, süsteemsed. Sünnijärgse depressiooniga toimetuleku ja beebi hoolduse loengud võiksid olla enne lapse sündi kõigile, et teaks ette valmistada ja teadlikult tegeleda, kui probleemid tekivad.

Kättesaadavad on perekool lapseootel vanematele ämmaemanda nõustamine, raseduskriisi nõustamine Viljandi Haigla juures. Perekoolide tematika võiks ette valmistada ka toimetulemist beebiga. Probleem täna selles, kuidas teenusevajajateni võimalikult varajases rasedusstaadiumis jõuda.

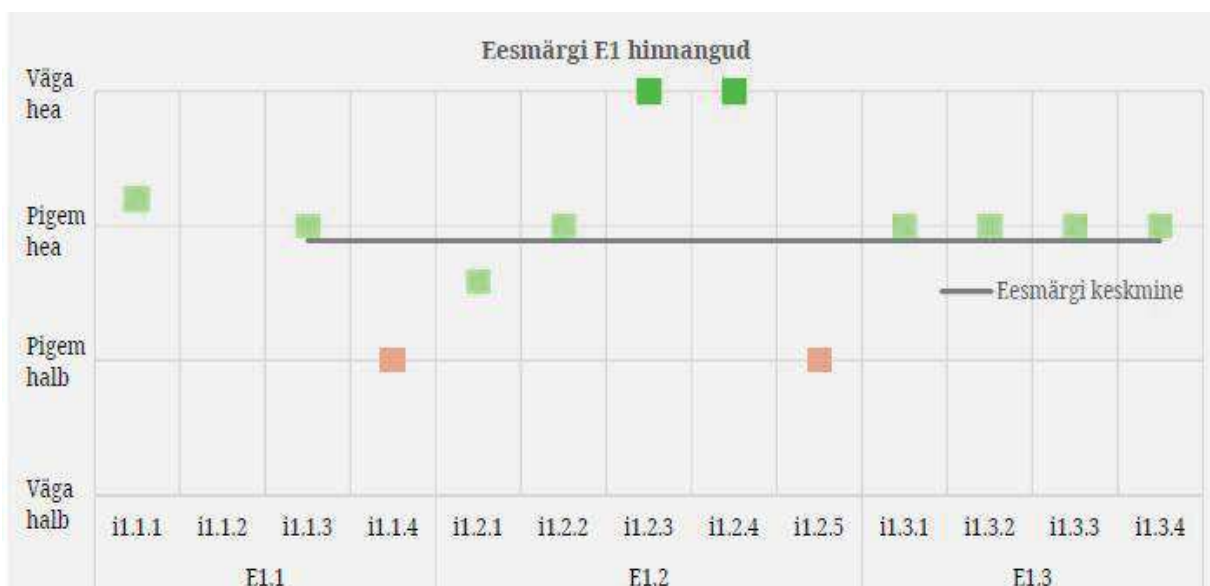
Vanemlike oskuste hindamine on üks osa kogu lapse ja pere heaolu hindamisest, juhtumikorraldajaks on KOV, st tervikhindamise eest vastutab lastekaitsetöötaja, kes olukorda hinnates kaasab teised lapse ja perega tegelevad isikud, st hinnatakse koostöös. Hindamisinstrumentina on olemas lapse heaolu kolmnurk, heaolu hindamise käsiraamat.

KOV-is on vajadus **vanemlike oskuste toetamise** osas olemas. Vanemlikke oskusi toetavad lastekaitse spetsialistid, perede tugispetsialist, koolide tugispetsialistid (laste ja perede osakond), ennetusprogrammid ja koolitused. Viljandi Linnavalitsus viib läbi vanemlusprogrammi "Imelised aastad", Viljandimaa Rajaleidja keskus toimub "Lastevanemate kool", Viljandi Raamatukogus toimuvad regulaarsed lastevanemate koolitused. Vaja oleks rohkem levitada koolituste reklaami, et need oleks kättesaadavad suuremale hulgale vajajatele, (kohalikus ajalehes, linnalehes, FB). Programme toetatakse projektipõhiselt, KOVi eelarvest ja muudest vahenditest. Vajadus vanemlike oskuste toetusprogrammidele on olemas, programmide jätkusuutlikus, järjepidevus on puudulik. Probleemiks vanemate motiveerimine programmides osaleda ning hiljem nende järjepidev osavõtt programmitegevustest. KOV-i esmatasandi spetsialistidele (koolide ja lasteaedade tugispetsialistid) võimaldatakse vanemluse teemal täiendkoolitusi (kuidas ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme). Koolitusi võimaldatakse, kuid probleemne on koolitusteadmiste rakendamine praktikas. Lastekaitse spetsialistidele võimalused vanemluse teemal täiendkoolitusteks on olemas ja neid kasutatakse aktiivselt (tasuta Terviseareng Instituudi poolt).

Peresuhte vägivalda ennetamise eesmärgil teeb KOV perekülastusi. Politsei saadab infot riskiperede kohta KOV-le ja sellele järgnevalt tehakse ühiskülastusi politsei ning lastekaitsetöötajatega. Koostöö KOV-i ja politsei vahel on väga hea. Infovahetus on pidev, toimuvad ümarlauad probleemsete perede ja isikute osas. Lisaks on 2018.a. alates Viljandimaa lülitatud MARAC programmi. Peresuhte vägivalda püütakse ennetada KOVis individuaalnõustamise abil lastekaitsetöötajate poolt. KOVi poolt ei viida läbi perevägivalda ennetamise kampaaniaid, samuti ei ole KOV olnud kaasatud teiste poolt sellistesse kampaaniatesse. Peresuhte vägivalda ennetustegevusi pakub MTÜ Viljandimaa Naiste Tugikeskus (tasuta). Vajadus on perevägivalda ennetamise kampaaniatele, teavitustegevustele. Perevägivalda ennetamisega peaks tegema suuremal ja intensiivsemal määral koostööd (lasteaed-perearst-KOV-politsei-ohvriabi), et kui on kahtlus vägivaldala, teavitataks sellest koheselt

lastekaitespetsialisti. Olemasolevad ennetustegevused on projektipõhised, piirangutega (kitsad vanusegrupid, nt vanemlus-haridusgruppides), puudub järjepidevus, puudub kontroll, analüüs (kuidas osalemine mõjus), sh puudub valdkondade ülene koordineeritud ennetustegevus. Keeruliste probleemidega lastega peredele on raske leida sobilikke nõustamisgruppe. Lastega töötavate spetsialistide oskus rakendada teoreetilisi teadmisi on vähene (oskus näha ja probleemidesse sekkuda, julgus seista lapse heaolu eest).

1.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 2. Hinnangud alaeesmärkide lõikes (vt legendi järgnevast tabelist)

Järgnevalt on toodud esimese eesmärgi ja indikaatorite hinnangud ja peamised tugevused ning nõrkused alaeesmärkide lõikes pingerea alusel:

1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist		2,6 (pigem hea)
1.1.1	Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus	
	perearst, pereõde	Pigem hea
	Ämmaemanda teenus	Pigem hea
	koolitervishoiu teenus (sh kooliõde, regulaarsed terviseülevaatused)	Pigem hea
	apteek	Pigem hea
	laste hambaravi	Väga hea
1.1.2	Eriarsti kättesaadavus	Pigem halb

1.1.3	Eelkooliealiste laste tervise jälgimine	Pigem hea
1.1.4	Koolilaste tervise ülevaatused	
	tervise ülevaatusete tulemuste analüüs, järelduste tegemine	Pigem halb
	koolitervishoiu aruannetele tuginev erineva kooliastme õpilaste kõige sagedamini esinevad terviseprobleemid- viimase viie aasta muutused õpilaste tervises	Pigem halb
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ On palju erinevad teenusepakkujaid (perearstid, hambaarstid, apteegid); inimestel on valik; teenus lähedal; ✓ lastele tagatud esmatasandi arstiabi; ✓ lasteasutustes toimiv terviseedendamine (tervistedendavad lasteaiad ja koolid); ✓ heal tasemel apteegiteenus; ✓ kõik elanikud kaetud perearstiteenusega; ✓ laste hambaraviteenuse kättesaadavus on hea; ✓ tasuta linnatransport. 		<ul style="list-style-type: none"> - Eriarstiabi kättesaadavus on halb (kõiki eriarste pole maakonnas saada, puudus on allergoloogidest, reumatoloogidest, nina-kõrva kurguarstist, ortopeedist, lastekirurgist; järjekorrad on pikad); - koostöö perearstide ja KOV sotsiaalameti vahel on vähene (vajalik info ei jõua alati ja mitte kõigi perearstide poolt sotsiaalametini); - lastekaitse spetsialistide tähelepanekutel on väikelaste (imikute) perearsti/pereõde kontrolli juures puudujääke (ei tehta kodukülastusi vastsündinu puhul ja ei teostata järelevalvet väikelapse tervisekontrollis käimise kohta); - perearstid on ülekoormatud; - puudub laste tervisejälgimine lasteaedades (lasteaedades puudub meditsiiniõde poolne kontroll); - koostöö kooli tervishoiutöötajate, hambaravi teenuse osutajate ja perearstide vahel on puudulik; info ei jõua perearstideni; - puudub ligipääsetavus apteekidesse ja perearstikeskustesse liikumisraskustega inimestele; liikumispuudega ja lastega emadel on probleeme parkimisvõimalustega perearsti juurde pääsemiseks; - puudub ööpäevaringne apteegiteenus; - naistearsti teenuse kättesaadavus on probleemiks (aega raske saada);

		- 10) puudub ülevaade, kas kooliõed analüüsivad tervise ülevaatus andmeid või mitte ja kui analüüsitakse, siis mida nende baasil ette võetakse.
1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi		3,1 (pigem hea)
1.2.1	Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel	
	psühholoogiline individuaalnõustamine	Väga halb
	psühholoogiline perenõustamine	Väga halb
	sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogiline nõustamine	Pigem hea
	kriisinõustamine (psühholoogiline)	Pigem halb
	eneseabi grupid (gruupinõustamine)	Pigem hea
	raseduskriisi nõustamine	Pigem hea
	noorte seksuaaltervise alane nõustamine	Pigem hea
	pere- ja beebikool	Pigem hea
	suitsetamisest loobumise nõustamine	Väga hea
	toitumisalane nõustamine	Pigem hea
	kehalise aktiivsuse alane nõustamine	Pigem halb
	15-26- aastaste noorte nõustamine Noorte Tugila ja Eesti Tõttukassa poolt	Pigem hea
1.2.2	Õnnetusjuhtumite analüüs, tegevuste planeerimine ja nende tulemuslikkus	Pigem hea
1.2.3	Laste liiklusohutuse alane ennetustöö	Väga hea
1.2.4	Laste tuleohutuse alane ennetustöö	Väga hea
1.2.5	Laste surmad, KOV'i poolne surmajuhtumite analüüs, ennetustegevus	Pigem halb
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ On palju erinevad teenusepakkujaid (perearstid, hambaarstid, apteegid); inimestel on valik; füüsiliselt lähedal; ✓ lastele tagatud esmatasandi arstiabi; ✓ lasteasutustes toimiv terviseedendus (tervistedendavad lasteaiad ja koolid); ✓ heal tasemel apteegiteenus; 		<ul style="list-style-type: none"> - Psühholoogiline individuaalnõustamine – ei ole piisavalt kiiresti kättesaadav (järjekorrad pikad), kvaliteet küsitav; - vaimse tervise probleemide ennetamine nõrk või vähene;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ kõik elanikud kaetud perearstiteenusega; ✓ laste hambaraviteenuse kättesaadavus on hea; ✓ tasuta linnatransport. 	<ul style="list-style-type: none"> - spetsialistide puudus (vaimse tervise õde, perenõustaja, psühholoog, psühhiaater); - abivajavast lapsest teavitamine (struktuurid, kogukond ei teavita) on kaootiline; - kehalise aktiivsuse alane nõustamine puudub või on vähene (lasteasutustes); - KOV ei oma tervikinfot teenusepakkujatest, toimivatest programmidest. Puudub ühtne koondatud info erinevate ennetustegevuste, samuti vajalike teenuste ja teenuste osutajate kohta; - regulaarselt järjepidevalt toimivaid ennetusprogramme on vähe; - baasteadmise puudumine tervislikust toitumisest, füüsilisest aktiivsusest (sh regulaarsest), peresüsteemi toimimisest.
--	---

1.3 Toetatakse positiivset vanemlust		3,0 (pigem hea)
1.3.1	Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega	Pigem hea
1.3.2	Vanemlust toetavad programmid	Pigem hea
1.3.3	Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine	Pigem hea
1.3.4	Perevägivalla ennetamine	Pigem hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Toimub perevägivalla ennetus koostöös teiste asutustega; ✓ on loodud võimalused vanemlike oskuste jõustamiseks - erinevad teenused, programmid, koolitused; ✓ vanemlike oskuste hindamine toimub koostöös erinevate valdkondade spetsialistidega (lastekaitsetöötajad, koolide tugispetsialistid, Rajaleidja keskuse spetsialistid, arstid, politsei jt); ✓ on olemas Viljandis naiste varjupaik ja laste turvakodu; ✓ Viljandi Perekeskuse laste ja perede osakonna tugispetsialistid tegelevad perede nõustamisega. 		<ul style="list-style-type: none"> - Psühholoogilise nõustamise võimalused piiratud (psühholoogide vähesus, järjekorrad pikad, erapraksis on tasuline); pereteraapia ja nõustamisvõimalused väikesed (spetsialistide vähesus, erapraksis tasuline); - lastega töötavate spetsialistide oskus rakendada teoreetilisi teadmisi on vähene; - olemasolevad ennetustegevused on projektipõhised, piirangutega (kitsad vanusegrupid, nt vanemlus-haridusgruppides), puudub järjepidevus, kontroll, analüüs (kuidas osalemine mõjus), sh puudub valdkondade ülene koordineeritud ennetustegevus; - kogukonna vähene teadlikkus perevägivallast; sellesse sekkumise ja sellest teavitamise olulisusest ning võimalustest; - puudub koondatud info toimivatest ennetusprogrammidest ning nõustamisvõimalustest; - vajadus perevägivalla ennetamise kampaaniatele (ühiskonna liikmete teadlikkuse tõstmine).

2. Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

2.1. Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus

- 2.1.1. Laste arv formaalhariduses
- 2.1.2. Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed
- 2.1.3. Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel
- 2.1.4. Koolikohustuse täitmine
- 2.1.5. Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses
- 2.1.6. Erikoolides käivad lapsed

2.2. Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

- 2.2.1. Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks
- 2.2.2. Noorte kaasatus noorsootöösse
- 2.2.3. Noorsootöö kättesaadavus KOV-s
- 2.2.4. Organiseeritud osalusvõimalused

2.3. Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused

- 2.3.1. Hariduslikud tugiteenused
- 2.3.2. Koolitranspordi korraldus

2.1 Üldine hinnang valdkonna kohta

Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed

Kõikidele lasteaiaaalistele lastele on alusharidus kõikidele kättesaadav, täiendavaid kohti vajab sõimealistele lastele suunatud teenus. Majanduslikes raskustes peredele on loodud toetusmeetmed toidu- ja õppemaksu vabastusega. Täpne põhjuste andmik, miks ei osaleta alushariduses, on teadmata. Linnavalitsuse haridusosakonnale antud tagasiside on olnud erinev - ei soovita last enne kooli regulaarselt organisatsiooni kaasata, ei ole leidnud sobivat asutuststruktuuri, tervislikud või vanemate isiklikest soovidest tulenevalt, jms. Vajadus öölastehoiu järele.

Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel

Viljandis on riigigümnaasium ja munitsipaaalsüsteemis täiskasvanute gümnaasium. Kutsekool kuulub samuti riigile. KOV kohtleb gümnaasiumi ja kutsekooli õpilasi võrdselt. Vajalikke teenuseid osutatakse vajaduspõhiselt ja ka juhtumipõhiselt: tugiteenused õppuritele Viljandimaa Rajaleidja keskus, töötukassa, Viljandimaa esinduses, Viljandi Päevakeskuse laste- ja perede osakonnas, Viljandi riigigümnaasiumis. Viljandi riigigümnaasiumis ja Viljandi Täiskasvanute gümnaasiumis töötavad õppenõustajad. Õppimisvõimalused Viljandi riigigümnaasiumis, Viljandi Kutseõppekeskus, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis. Sotsiaaltoetused õppuritele (s.h. koolilõpetamise toetus) ja linna kutseõppe aastastipendium. Täiendavat tähelepanu/teenuseid kutsehariduses õppijate riskikäitumise ennetamiseks KOV ei osuta. Kutsehariduses õppijatele osutab KOV tuge juhul, kui KOVi poole abivajadusega pöördutakse. Töötab programm Noorte Tugila. KOV ei suuna oma kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid (ei soodusta hilisemat töö saamist KOV-is).

Koolikohustuse täitmine

Koolikohustust mittetäitvate lastega tegeleb KOV vastava info laekumisel omavalitsusse ning lahendusi püütakse leida vastavalt abivajadusele kas individuaalsete vestluste, võrgustikukohtumiste või erinevate spetsialistide nõustamise kaudu. Eelnevatel aastatel suunati koolikohustust mittetäitvad lapsed Viljandi linna hoolekande komisjoni, kus püüti leida probleemile lahendus - koolimeetmed, nõustamised ning kokkulepped lastega jne. Alates 2018 tegeletakse koolikohustust mittetäitvate lastega juhtumipõhiselt, kutsudes kokku konkreetse lapse juhtumivõrgustik. Võimalus raskemate probleemide puhul arutada juhtumit sotsiaalkomisjonis ja/või laste ja perede komisjonis.

Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses

Viljandi lasteaedades on rühmad erivajadustega lastele ning luuakse vajaduspõhiselt ka sobitusrühmi. Samuti nõustavad vajaduspõhiselt lapsi-töötajaid-vanemaid tugispetsialistid. Viljandi linna erivajadustega lapsed saavad omandada alusharidust eralasteaias MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikoolis, mis on suunatud erivajadustega lastele. Lasteaia ja KOVi vahel on õppeaasta põhised lepingud. Lasteaias on nii liitpuudega laste rühm ja pervasiivse arenguhäirega laste rühmad. Lasteaiavälisel ajal saavad raske ja sügava puudega lapsed kasutada lapsehoiuteenust, st õhtuti, nädalavahetuseti ja suvel, mil MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikool on kollektiivpuhkusel.

Rahastus toimub nii Sotsiaalkindlustusameti kui ka KOVi rahadest.

Võimalused **HEV laste osalemiseks üldhariduses** on KOVi poolt loodud. Töötab kool erivajadustega lastele, samuti on loodud väikeklassid ja õpperühmad HEV lastele koolides. Eesmärgiks on kaasava hariduse edendamine koolides. Väikeklassid on moodustatud ja moodustatakse vastavalt vajadusele Paalalinna Koolis, Kaare Koolis, Jakobsoni Koolis ja Kesklinna Koolis. Vastavalt vajadusele moodustatakse väiksema õpilaste arvuga klasse ja õpperühmi (Kesklinna Koolis, Jakobsoni Koolis, Kaare Koolis, Paalalinna Koolis). Viljandi linna erivajadustega õpilased saavad omandada põhiharidust MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikoolis, mis on suunatud erivajadustega lastele. Koolis on toimetuleku ja hooldusklassid.

Koolides osutavad teenuseid tugispetsialistid (psühholoogid, eripedagoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoogid). Hetkel kohad küll täidetud, kuid vajadus nende järele on suur, sest kui vabaneb mõni ametikoht, on sellele tugispetsialisti raske leida. Koolides töötavad vastavalt vajadusele lisaks tugispetsialistidele ka abiõpetajad (kõigis neljas üldhariduskoolis) ja samuti on rakendatud juhtumipõhiselt tugiisikuteenus. Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk.

Kaasavat haridust rakendades lähenetakse HEV lastele võimaluste piires juhtumipõhiselt, samuti nõustavad vajaduspõhiselt lapsi-töötajaid-vanemaid tugispetsialistid.

Koolivälisel ajal saavad raske ja sügava puudega lapsed kasutada lapsehoiuteenust, st pärast koolitunde õhtuti, nädalavahetuseti, koolivaheaegadel, sh suvel. Rahastus toimub nii Sotsiaalkindlustusameti kui ka KOVi rahadest.

Erikoolides käivad lapsed

MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikool on liitpuudega laste kool. Raske ja sügava puudega laste õpe toimib HTM toetusega (haridus- ja tegevuskulud). Viljandi linna erikooli (MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikooli) lõpetanud noortele on vajadusel pakutud koostöös SA Perekoduga täisealiste päevahoiuteenust, mida KOV ja lapsevanemad (eestkostjad) on rahastanud. Praegu pakub SA Hoolekandeteenused Karula Kodu täisealiste päevahoiuteenust, intervallteenust. KOV eraldi

arvestust kooli lõpetanud HEV noorte kohta ei pea.

Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Noortel on väga head võimalused osalemiseks huvihariduses, mida pakuvad Viljandi Kunstikool, Viljandi Muusikakool, Viljandi Huvikool, Viljandi Spordikool, erinevad tantsukoolid, spordikoolid ja –klubid (Maerobic tantsustuudio, FACE Moe- ja Tantsukool, JJ-Street, Tanja tantsukool, Dancecall, S-stuudio, Viljandi Jalgpallikool „Tulevik“). Erinevaid huvitegevuse võimalusi pakutakse üldharidus- ja kutsekoolides, samuti Viljandi Avatud Noortetoas, Viljandi linnaraamatukogus, Viljandi muuseumis jm.

Samuti võimalus osaleda noorteorganisatsioonides, noortevolikogus, õpilasesindustes, noortemalevas jne.

Miinusteks on see, et kõik huvilised ei mahu malevasse. Noortel on keeruline oma ideedele linnavalitsuse tuge saada. Noorte kodanikualgatus linnavõimude poolt sageli pigem ei soosita - vähemalt noored tunnevad nii.

Noortel on võimalik omaalgatuse ja ideede jaoks küsida toetust erinevatelt asutustelt kui projektifondidest (VANT48, Nopi Üles, ENL-ist, Viljandimaa Arenduskeskus toetab alati, Start Up Viljandi, VANT).

Viljandis on olemas Viljandi Avatud Noortetuba, mis on avatud esmaspäevast laupäevani ja kõigil noortel võimalik vaba aega veeta noortekeskuses ja osaleda tasuta sealsetel sündmustel. Sündmuste planeerimisel võetakse arvesse noore huvi ja vajadusi ning toetatakse neid oma ideede teostamisel. Samas peetakse silmas võimalikult erinevate sihtgruppide huve ja keskendutakse noorsootöö võimaluste mitmekesistamisele, arvestades neile võrdsete võimaluste pakkumist. Noortekeskuse juures tegutseb ka Viljandi Noorte Tugila.

Erinevate uuringute ja andmete kogumine võiks olla efektiivsem ja järjepidevam või siis nende tulemuste levitamine erinevatele osapooltele. Samuti sisendi küsimine võiks tulla väga erinevatelt osapooltelt, et mitte liigselt koormata inimesi, kes vastavad.

Ettevõtlikkusõpet ei pakuta enamustes koolides.

Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks Viljandimaa Arenduskeskuse, Start Up Viljandi, Viljandimaa Loomelinnaku, Viljandi Avatud Noortetoa toel.

Ettevõtlikkuse suurendamiseks rakendatakse linna põhikoolides Ettevõtliku Kooli programmi meetodikaid. Koolides on õpilas- ja minifirmad - Arenduskeskus korraldab kord aastas nende laata, tunnustatud saavad parimad ideed. On olemas õpilas- ja minifirmade juhendajad, noortele toimub kord kuus Noorte Klubi, kus noored saavad juhendajate abil koos teiste noortega oma ideid ellu viia, mentorlus, koolitused, noortevahetused ja laagrid.

Noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist toetavad koolides ühiskonnaõpetuse tunnid (kodanikuõpetus), samuti toetatakse kodanikukasvatusliku sisuga programmides osalemise toetamise, vabatahtliku tegevuse toetamisega Eestis ja välismaal.

Viljandi Avatud Noortetuba, Viljandimaa Arenduskeskus, SA Viljandimaa Haridus- ja Arengufond kaasavad noori ja pakuvad erinevaid võimalusi osalemiseks rahvusvahelistes noortevahetustes kui ka noorsootõtajate koolitustel. Erinevaid rahvusvahelisi programme pakub ka SANA, EANK, MTÜ EstYES, Seiklejate Vennaskond jpt.

Viljandi Avatud Noortetoas, SA Perekodus kui ka MTÜ Singel kodus on välisvabatahtlikud. HEV lastele huviharidusvõimalused piiratud (Luivi Kruusmäe uurimusteema).

Vähekindlustatutele peredele on tagatud huvikoolist osavõtt (kohamaksu soodustusevabastusega).

Viljandimaa Arenduskeskuse poolt on tagatud ettevõtlikkust suurendavad programmid.

Mitmekultuurilisuse väärtustamist toetavad rahvusvahelised noorsootõõprogrammid Viljandi noortekeskuse poolt.

NEET noored (mittetöötavad, mitteõppivad ja koolitustel mitteosalevad noored) - kuidas kaasata neid noori noorsootõõsse?

Riskikäitumisega lastel/noortel on vähesed võimalused tegeleda huviharidusega – materiaalsed võimalused ja motivatsioon (nt hoiakute kujundamine) vähene. Sotsiaalsete oskuste õpetamine on sama oluline, kui huvitegevus! Laste/noorte töökasvatus on puudulik.

Hariduslikud tugiteenused

Kooli tervishoiutöötaja teenuse järele on vajadus olemas. Põhi-, kesk- ja kutsehariduses on kooli tervishoiutöötaja teenus tagatud SA Viljandi Tervisekeskuse poolt.

Kvalifitseeritud psühholooge napib, teostatakse järjepidevalt otsinguid. Vajaduspõhine teenus on KOVi poolt võimaldatud, kuid spetsialistide nappuse tõttu kõiki vajadusi ei suudeta operatiivselt rahuldada. Viljandi Haigla psühholoogilise teenuse järele on nõudlus, järjekorrad on pikad. Mitmed kliendid on avaldanud arvamust, et teenuse kvaliteet jätab soovida ning nad pöörduvad pigem teiste maakonna terviseasutustesse.

Laste käitumisprobleemid ning pere toime tulematus lapsega ilmnevad juba alushariduses.

Alates 2018. aasta algusest on KOVi poolt loodud Viljandi Päevakeskuse Laste ja perede keskus, mis vastutab teenuste kättesaadavuse eest (psühholoog, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, logopeed) linna haridusasutustes. Keskus pakub sealhulgas Viljandi lasteaedadele psühholoogilist teenust, teenuse järele on nõudlus (1,5kuu jooksul on psühholoog tegelenud Viljandi linna nelja lasteaia 6-e juhtumiga). Kui teenuse järele nõudlus suureneb, suurendab osakond psühholoogide töökoormust. Hetkel ooteaeg probleemiks ei ole ja teenus on Viljandi linna lastele, lastevanematele, lasteaia ja kooli töötajatele tasuta. Infot psühholoogilise teenuse kättesaadavusest on jagatud kõikidele lasteaedade juhtkondadele ja hoolekogudele.

Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab psühholoog, kes katab konkreetse kooli psühholoogilise teenuse vajaduse. Info kooli psühholoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Laste ja perede osakonna info Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti ning sotsiaaliameti koduleheküljel. Koolide psühholoogid kuuluvad Laste-ja perede osakonna koosseisu.

Vajadus eripedagoogi teenuse järele on olemas ning teenus on kättesaadav nii koolis kui lasteaias. Teenus on kaetud Viljandi kesklinna Koolis ja Viljandi Kaare Koolis, katmata praegu Viljandi Paalalinna Koolis ja Viljandi C.R.Jakobsoni nim Koolis.

Viljandi linna 5-s lasteaias töötab 3 eripedagoogi, hetkel lisanõudlust eripedagoogi teenuse järele ei ole. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab eripedagoog, kes katab osaliselt konkreetse kooli eripedagoogi teenuse vajaduse.

Eripedagooge on nii alushariduses ning põhi-, kesk- ja kutsehariduses kohati vähe (hinnang on antud võrreldes teiste maakondadega).

KOV püüab leida täiendavaid ressursse teenuse laiendamise osas.

Info kooli eripedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel.

Viljandi linna lasteaedade logopeedilise või eripedagoogilise teenuse katavad 5 logopeedi, kes töötavad lisakoormusega. Vajadus täiendava logopeedilise teenuse pakkujate järele. Igal aastal 15. oktoobriks hinnatakse konkreetse lasteaia logopeedilise teenuse vajaduse suurust. Teenuse suurenemisel võimaldatakse lasteaiale lisaspetsialist.

Sotsiaalpedagoogi teenuse vajalikkuse ilmnemisel on alates 01.01.2018 võimalik tellida juhtumipõhiselt sotsiaalpedagoogi teenust Viljandi Päevakeskuse Laste ja perede osakonna kaudu. Lasteaedadele ei ole ette nähtud sotsiaalpedagoogi teenust.

Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab sotsiaalpedagoog, kes katab konkreetse kooli sotsiaalpedagoogi teenuse vajaduse. Info kooli sotsiaalpedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel.

Kõikides linna koolides töötavad **HEV-koordinaatorid**, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk. Lahendamist vajab HEV koordinaatori rolli sisulise poole täpsustamine.

Vajab arendamist HEV koordinaatori juhtrolli tööle rakendamine (koolisisese süsteemse, järjepideva, analüüsipõhise meeskonnatöö korraldamine), mis tagaks õpilasele õigeaegse võimetekohase õppe ja vajaliku toe. Probleemiks HEV koordinaatorite palk (väiksem õpetajast), ei motiveeri täiskohaga HEV koordinaatorina töötamist. Vajadus nende järele on. *(HEV koordinaatori ülesanne on märgata õpilaste hariduslikke erivajadusi, korraldada koolisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.)*

Vajadus on **abiõpetajate** järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt antud õppeaastal tööle asuvatest klassidest ja õpilastest lähtuvalt. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja rollide selgus lasteasutuses koha peal. *(Abiõpetaja koostöös õpetajaga toetab õppija arengut, selleks aitamaks õpilasel saavutada püstitatud õpitulemusi.)*

Vajadus **õpetaja abi** järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt juhtumitest ja õpilaskontingendist. Hetkel pole neid rakendatud. *(Õpetaja abi ülesandeks on abistamine, sh õpilast toetava õpi- ja kasvukeskkonna loomisel, sh materjalide ettevalmistamisel, paljundamisel, jagamisel, järelvalve korraldamisel, tõlkimisel jms.)*

Vajadus tugiisikute järele on olemas. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja/õpetaja abi rollide selgus lasteasutuses koha peal. Lisaks vajab lahendamist tugiisikute sotsiaalsete garantiide tagamine (käsunduslepingud ei anna haigekassa kindlustust). *(Tugiisik ülesandeks on õpilase erivajadustest tingitud personaalne abistamine koolis arendus- ja õppeprotsessis osalemisel võib olla korraldatud nii haridusasutuse tugipersonali kui ka tugiisikuteenuse kaudu.)*

Pikapäevarühm

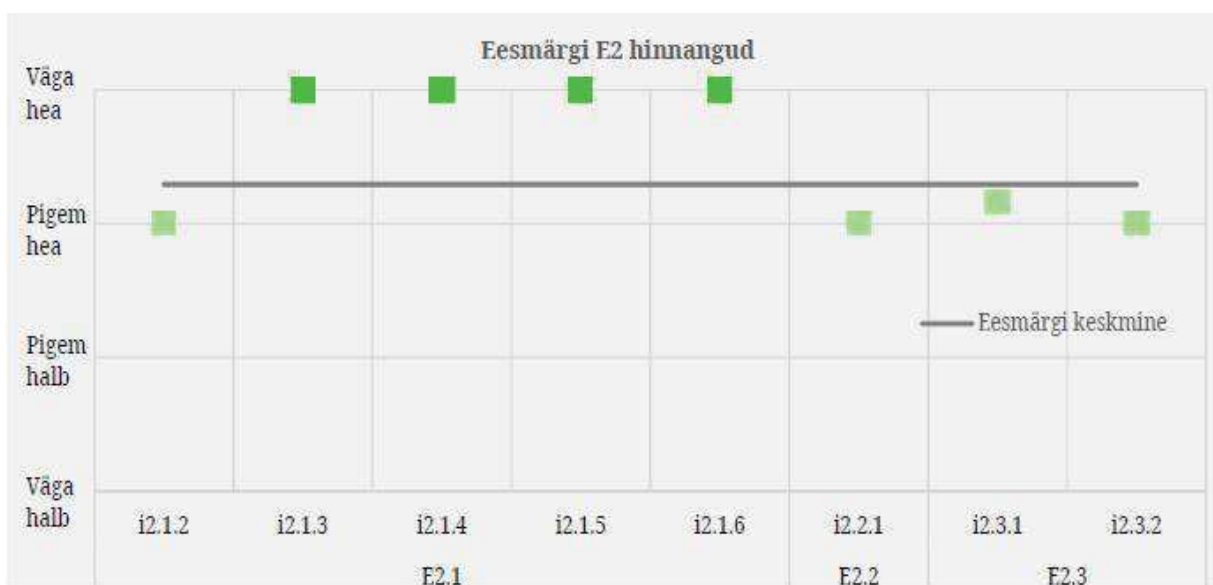
Vajadus teenuse järele on ning teenus on tagatud koolide kaudu (1-4.klass). KOVis **õpilaskodu teenus** puudub. Nõudlus on olemas, üksikute juhtumite puhul rakendatakse teenust teistes omavalitsustes. Teenus on KOVile ja lapsevanemale osaliselt tasuline. Riigi toetus ei kata õpilase õpilaskodu teenuse kulusid täies mahus ning selle ressursi peab leidma KOV ja/või lapsevanem.

Põhi-, kesk- ja kutsehariduses **karjäärinõustamise ja karjääriinfo teenuse** järele vajadus on olemas ning teenus on tagatud koolide ja Töötukassa poolt.

Koolitransport

Eraldi koolitransporti KOVi poolt korraldatud ei ole. On sotsiaaltransport (Viljandi Päevakeskuse poolt), millega tagatakse vajaduspõhiselt kooli minek. Toimib linnasisene ühistransport. Esile kerkinud ettepanekud seoses bussisõidugraafikutega edastatakse transporti korraldavale asutusele. Bussiliinid loodud koolide tunniaegade ja vanemate töökohtade /-vahetuste aegade olemasolu arvestades. Liikumispuudega lastele tagatud sotsiaaltransport vastavalt vajadustele.

2.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 3. Hinnangud alaeesmärkide lõikes (vt legendi järgnevast tabelist)

Järgnevalt on toodud teise eesmärgi ja indikaatorite hinnangud ja peamised tugevused ning nõrkused alaeesmärkide lõikes pingerea alusel:

2.1 Kõikidele lastele on loodud võimalused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus	3,8 (väga hea)
2.1.2 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus	Pigem hea
2.1.3 KOV-i tegevus keskkoolidest omandavate õpilaste toetamisel	Väga hea
2.1.4 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine	Väga hea
2.1.5 KOV-i poolt hariduslike erivajadustega (HEV) lastele loodud võimalused alushariduses ja lastehoius osalemiseks	Väga hea
KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused üldhariduses	Väga hea

	osalemiseks	
2.1.6	KOV-i tegevusi seoses erikoolides käivate laste toetamisega	Väga hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Päevakeskuse laste ja perede osakond, mis pakub haridusasutustes tugispetsialistide teenust; ✓ koostöö haridusasutuste, laste ja perede osakonna ja KOVi vahel toimib. 		<ul style="list-style-type: none"> - Probleemiks haridusasutuste spetsialistide oskused (kas selle taga vajalike koolituste puudus, koolikollektiivi visioon, spetsialisti motivatsioon?) tegeleda süsteemselt erivajadustega lastega; - eripedagoogide puudus; - koolide HEV koordinaatorite kogemuste tase on erinev/nõrk (sh hõivatus – kasutatakse muudel töödel).

2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks		3,0 (pigem hea)
2.2.1	Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	Pigem hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Head huviharidusega seonduvad valikuvõimalused; ✓ on olemas spetsialistid, kes noortega tegelevad; ✓ toimuvad spetsialistide koolitused tegelemaks HEV lastega; ✓ KOV toetab erahuviharidust, lapsevanemaid huvihariduse eest tasumisel. 		<ul style="list-style-type: none"> - HEV laste huviharidusvõimalused piiratud (spetsialistide vähene valmisolek tegeleda HEV lastega); - NEET noored (mittetöötavad, mitteõppivad ja koolitustel mitteosalevad noored) - kuidas kaasata neid noori noorsootöösse? - raske on kaasata riskikäitumisega lapsi/noori huviharidusega tegelema; - töökasvatus on puudulik.

2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused		3,1 (pigem hea)
2.3.1	Hariduslikud tugiteenused	
	kooli tervishoiutöötaja (kooliõde, terviseedendaja vms)	Väga hea
	psühholoog	Väga hea
	eripedagoog (va logopeed)	Pigem hea

	logopeed	Pigem hea
	Sotsiaalpedagoog	Väga hea
	HEV-koordinaator	Pigem hea
	abiõpetaja	Pigem halb
	õpetaja abi	Pigem halb
	tugiisik	Pigem halb
	Pikapäevarühm	Väga hea
	Õpilaskodu	Väga hea
	karjäärinõustamine ja karjääriinfo	Pigem hea
2.3.2	Koolitranspordi korraldus	Pigem hea
Tugevused	- Nõrkused	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Haridusasutustes olemas tugispetsialistid; ✓ laste ja perede osakond - tugispetsialistide kompetentsikeskus. ✓ karjäärinõustamist teeb alates 01.01.2019 Töötukassa 	<ul style="list-style-type: none"> - Karjäärinõustamine haridusasutustes algab liiga hilja; - vähene varajane laste probleemide märkamine; - vähene teadlikkus pakutavatest võimalustest, olemasolevatest spetsialistidest (kuidas, kuhu jm); - vähene lastevanemate teadlikkus abi saamise võimalustest: kuhu pöörduda, kes nõustab, milliste probleemide korral (näiteks käitumisraskuste korral). 	

3. Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

3.1. Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)

3.1.1. Kohalikud sotsiaaltoetused ja -teenused lastega peredele

3.2. Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks

3.2.1. Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

3.2.2. Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine

3.2.3. Väärkoheldud lastele suunatud tugi

3.2.4. Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)

3.2.5. Süütegisid toime pannud lastele toe pakkumine

3.2.6. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine

3.2.7. Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused

3.2.8. Nälgjas olevad lapsed

3.2.9. Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine

3.1 Üldine hinnang valdkonna kohta

Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)

KOV poolt on tagatud kõik teenused ja toetused, mis tulenevad Sotsiaalhoolekande seadusest. Linna peredele makstakse sünnitoetust, lasteaia kohamaksumaksu toetust, lasteaia toitlustamise toetust, toimetuleku toetust saanud perede laste eest kooli mineku ja kooli lõpetamise toetust, üliõpilastoetust, matusetoetust jne. Lastega peredele, kelle vanemad on kuulmispuudega, pakub KOV viipekeele tõlketeenust.

Lapsehoiuteenust pakub Viljandis Kukeräädsik, Rõõmupalli lastehoid, Jaani Lastemaja lastehoid. Teenuse järele on nõudlust. Viljandi linn on taganud kõigile raske- ja sügava puudega lastele lapsehoiuteenuse. Kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga. Teenus on mugavalt ligipääsetav liikumiskustega inimestele. Vajadusel on teenus kättesaadav ka teistes keeltes. Puudega lapse lapsehoiuteenust rahastavad KOV, SA Perekodu, Sotsiaalkindlustusamet ja lapsevanem.

Puudub sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus käitumishäiretega lastele maakonnas.

Tugiisiku teenuse järele on nõudlust. Olemasolev teenus ei rahulda, sest on tugiisikute puudus. Tugiisikuid on raske leida, probleemiks erialase ettevalmistusega teenusepakkujate puudus ning käsunduslepinguline töö suhe. Teenusele on mõnikord järjekord, kui ei leia tugiisikut. Tugiisikuteenus on saajale tasuta. Teenus on rahastatud Sotsiaalkindlustusameti ja/või KOVi poolt.

Tugiisikuteenust osutatakse lapse lasteaias või koolis, seega sõltub konkreetsest asutusest. Vajadusel on teenus kättesaadav ka teistes keeltes (vene keeles, äärmisel juhul ka inglise ja saksa keeles). Aastani 2020 on teenus rahastatud Sotsiaalkindlustusameti poolt. Aastast 2020 peab olema KOV seda teenust rahastama.

Laste turvakodu teenuse järele on nõudlus olemas. On loodud Viljandi linna laste turvatuba. Teenus on saajale tasuta. Rahastab KOV. Viljandimaa Rajaleidja keskus õppenõustamisteenusele järjekorrad pikad. Probleemiks vähene järelhindamine, kas ja kuidas on soovitusi ellu viidud, täidetud.

Päevakeskuse laste ja perede osakonna psühholoogi, logopeedi, eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus

KOVi poolt loodud Viljandi linna laste ja perede osakond, mis pakub alus- ja üldhariduskoolides õppivatele lastele erinevaid nõustamisteenuseid. Logopeedi teenust on vaja laiendada. Eesmärk on laiendada tulevikus laste ja perede osakonna teenuste pakkumist kõigile linna lastega peredele.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus

Puuetega lastele pakuvad sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust SA Perekodu, Viljandi Haigla (Viljandi Haiglas ei osutata teenust täiskasvanutele enam alates 3.ugustist 2018; lastele kuni 18.ea osutatakse edasi, va psüühilise diagnoosiga). Teenusele järjekorrad pikad. Sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse võimalus puudub käitumishäiretega lastele. Linnavalitsuse lahendusel toimub mitterahalise abi andmine (toidupakid, hügieenitarbed jm).

Vanemliku hoolitsuseta lapsed

KOVile tuleb info abivajavast lapsest ja perest lasteaedadelt, koolidelt, kogukonnalt, perearstidelt jne. Lastekaitse spetsialistide poolt toimub perede (sh asendushooldusteenuse pakkujad) sotsiaalnõustamine, vajaduspõhiselt ka perede juriidiline nõustamine juristi abiga.

2018.aastal (seisuga september) on asendushooldusteenusele läbivate põhjustena võib tuua välja vanemate vähesed vanemlikud oskused, alkoholi probleemid, terviseprobleemid. Teenust osutavad maakonnas SA Perekodu, hoolduspere, eestkostepere.

KOVil puudub info, kui palju on lapsi, kes veedavad suure osa aja iseseisvalt (ilma vanemateta). Abivajavast lapsest on teavitama hakatud aktiivsemalt. Kui on märganud, et laps on suurema osa ajast üksi kodus, on sellest hakatud ka informeerima KOVi lastekaitsetöötajaid. Abivajavatele lastele on teenused raskesti kättesaadavad, nt lastepsühhiaatri teenus (pikad järjekorrad). Puudu on pereterapeutidest, pere lepitajatest, puuduvad programmid suunitlusega lahutatavatele vanematele ja lastele. Koha peal ei pakuta sotsiaalse rehabilitatsiooni programmi käitumishäiretega lastele, mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT) programm Viljandi maakonnale võiks olla rohkem kättesaadav.

Abivajavatele lastele, kelle vanemate hooldusõigused on piiratud, osutab KOV asendushooldusteenust asendushoolduse teenuse pakkujate juures (SA Perekodus, jt) ja tugiisikuteenust asendushooldusel viibivatele abivajavatele raske ja sügava puudega lastele (SA Perekodu jt).

Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine

Teenuseid ja teenuse pakkujad erinevat liiki puudega ja psüühikahäiretega lastele:

- Erivajadustega laste lastehoid – osutaja SA Perekodu
- Tugiisikuteenus – osutaja SA Perekodu
- Rehabilitatsiooniteenused – osutaja SA Perekodu, SA Viljandi Haigla
- Erivajadustega laste lasteaed – osutaja MTÜ Vileri; Viljandi Lasteaed Männimäe (rühmad erivajadustega lastele)
- Erivajadustega laste kool – osutaja MTÜ Vileri; Jaagu Lasteaed-Põhikool, Viljandi Kaare Kool.

KOV korraldab tugiisiku teenust koolis ja lasteaias. Kõikides koolides töötavad tugispetsialistid. Kõikides lasteaedades ja koolides töötavad tugispetsialistid puuduvad. Laste ja perede osakond tagab selle vajaduse rahuldamise juhtumi põhiselt.

Koolides on vajadus on abiõpetajate/õpetajate abi järele. Vastavalt vajadusele moodustatakse põhikoolide juurde väikeklassid ja väiksemad klassid.

Väärkoheldud lastele suunatud tugi

On loodud Viljandi linna laste turvakodu. Viljandimaal on 2 ohvriabitöötajat, teenuse kättesaadavus on väga hea. Väärkoheldud laste nõustamisteenuse kättesaadavus kohapeal on vähene (suunatakse Tartusse). Vajadus kompleksse teenuseosutamise järele kohapeal.

Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)

Koostöö politsei ja KOVi vahel hädaohus lapse juhtumite lahendamisel on hea. Lastekaitsepspecialistid osalevad hädaohus oleva laste juhtumite lahendamisel. Info hädas oleva lapse kohta sageli KOVini tervishoiuteenuse osutajatelt ei jõua.

Miks? Mida teha? Kuidas parandada koostööd meditsiinitöötajate ja KOV sotsiaalosakonna vahel?

Viljandi Haigla osaleb sotsiaalministeeriumi algatatud pilootprojektis PAIK, mille eesmärk on töötada välja inimese vajadustest lähtuv tervishoiu- ja sotsiaalteenuste mudel (ennetus ja koostöö). Suurema kriisisituatsiooni puhul tuuakse kriisinõustaja väljastpoolt maakonda. Üks kriisiabi nõustajaid on ohvriabiteenuse osutaja. Rajaleidja keskustel on koostatud kriisijuhtimise töökord.

Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine

KOV teeb ettepanekuid süütegusid toime pannud laste suunamiseks erinevatesse teraapiatesse, nõustamistesse, programmidesse. Lepitusteenust pakub ohvriabi. Sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus käitumishäiretega lastele maakonnas puudub. Puuduvad taastava õiguse programmid, sotsiaalprogrammid. Järjekorrad erispetsialistide on juurde pikad. Vajadus MDFT

programmi läbiviijate järele Lõuna-Eesti piirkonnas suurem (praegu 1 terapeut), võimalused ei rahulda vajadust.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine

KOVil puudub ülevaade lastest, kes vajavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust. Olemas kaks sotsiaalset **rehabilitatsiooniteenust** osutavat asutust oma spetsiifikaga, vanemal on võimalus valida. Sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust osutavad SA Perekodu ja SA Viljandi Haigla – mõlemad Viljandi vallas, linna piirist 500m kaugusel. KOV tagab vajadusel transpordi füüsilise puudega abivajajatele. Viljandi Haiglas osutatakse rehabilitatsiooniteenust kuni 18.a (v.a psüühilise diagnoosiga). Maakonnas puudub sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus käitumishäiretega lastele.

Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused

KOVil puudub ülevaade laste ja pere eluruumide elamistingimuste olukorrast, va juhtudel, kus KOV töötajal on kokkupuude perega (on külastanud kodu). Vajadus kehvades eluruumides kehvade elamistingimustega leibkondade kaardistamise ja nende aitamise järele. KOV-i erinevad spetsialistid (LK-töötaja, ehitusnõunik jt) ei tee omavahel koostööd olukorra kaardistamiseks, kuid spetsialistid teavitavad sotsiaalametit abivajavatest peredest. Kehvade elamistingimustega leibkondasid toetab KOV vajaduspõhiselt. Nt on KOV õigustatuse korras (elamiskõlbmatu isiklik eluase) vajaduspõhiselt toetanud üürikorteri sissemaksuga. Samuti on KOV toetanud sotsiaalse eluruumi osas ning küttekollete korda tegemisel. Riskigruppi kuuluvaid peresid hindab lastekaitse. Puuetega inimesi on võimalik toetada eluruumi kohandamisel. Vajadus on tõsta lastevanemate teadlikkust oma valikute tegemisel.

Toidupuuduses olevad lapsed

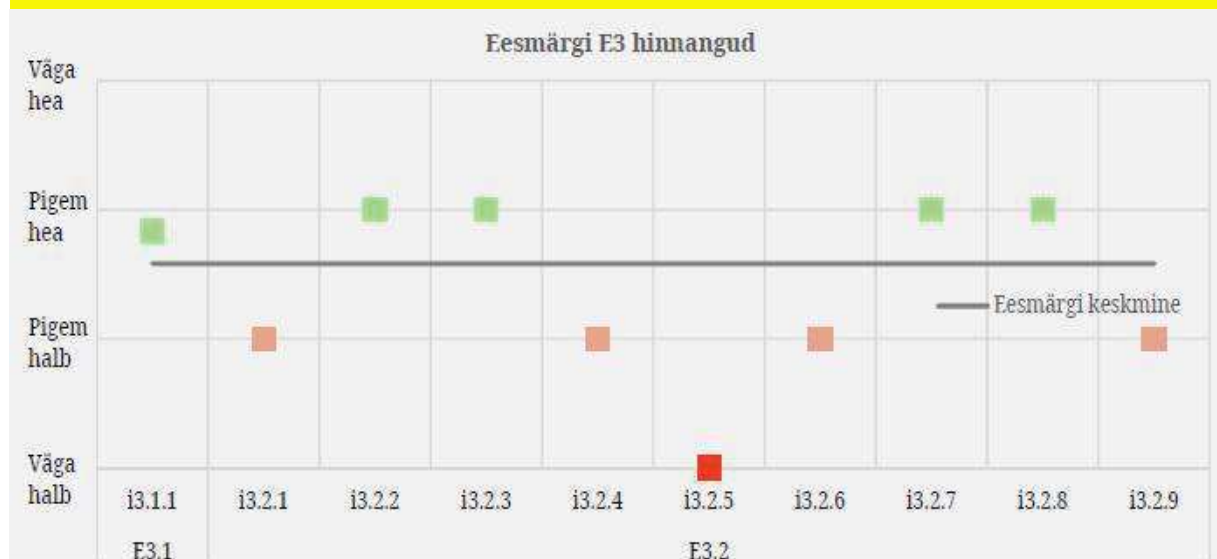
KOV ei kaardista toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid. KOV toetab toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid. Vähekindlustatud perede lastele on koolis hommikupudru võimalus, toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid toetatakse EL toiduabi (sh mitmekesine), Toidupanga, Päevakeskuse teenuste kaudu. Vajadusel tagatakse vähekindlustatud perede lastele koolis toiduvõimalus ka enne koju minekut.

Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine

KOV lastekaitsespetsialistid tegelevad abivajavate laste emotsionaalsete probleemidega. On olemas erinevad ennetusprogrammid koolidele, lasteaedadele, peredele. Tihti jääb loodud võimalus soovi ja tahtmise puudumise tõttu kasutamata. Abivajavate laste/perede emotsionaalsete vajadustega tegelemiseks puuduvad spetsialistid (perenõustamine, individuaalnõustamine). Viljandi Jakobsoni Kool ning linna kõik lasteaiad on liitunud kiusamise vabaks **programmiga „Kiusamisest vabaks!“**. **KIVA (kiusamisvaba kool)** programmiga on liitunud Viljandi Kesklinna Kool. **T.O.R.E. tugiõpilastegevusega** (koolikeskkonna parandamine tugiõpilastegevuse kaudu) on liitunud Viljandi Jakobsoni Kool ja Viljandi Kesklinna Kool. **Tervise edendavate lasteaedade ja koolide võrgustikku** kuuluvad kõik linna lasteaiad ning kolm üldhariduskooli (Viljandi Jakobsoni Kool, Viljandi Kesklinna Kool, Viljandi Paalalinna Kool).

Ennetusprogrammide täpsem kirjeldus (vt [lisa 1](#)) “Ennetusprogrammid“.

3.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 4. Hinnangud alaeesmärkide lõikes (vt legendi järgnevast tabelist)

Järgnevalt on toodud kolmanda eesmärgi ja indikaatorite hinnangud ja peamised tugevused ning nõrkused alaeesmärkide lõikes pingerea alusel:

3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)		2,9 (pigem hea)
3.1.1	Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele	
	peredele makstavate sotsiaaltoetuste ja -teenuste olukord	Pigem hea
	Lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lastele SA Perekodus	Väga hea
	Tugiisikuteenus SA Perekodu korraldusel	Pigem halb
	Laste turvakodu teenus	Pigem hea
	Õppenõustamisteenus Viljandimaa Rajaleija keskus	Pigem hea
	Päevakeskuse laste ja perede osakonna psühholoogi, logopeedi ja sotsiaalpedagoogi teenus.	Pigem hea
	Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus	Pigem halb
Tugevused	Nõrkused	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Enamus sotsiaalteenused on olemas (va laste turvakodu hetkel); ✓ on olemas KOV-i poolt ühekordsed toetused, KOV toetab ka vajaduspõhiselt teenuste eest tasumist; ✓ loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakond; ✓ toimib koostöö erinevate asutuste vahel: KOV-Viljandimaa Rajaleidja keskus-Perekodu-Viljandi LV laste ja perede osakond. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erialase ettevalmistusega tugiteenuse pakkujate puudus, probleemiks käsunduslepinguline töösuhe; - õppenõustamisteenuse järjekorrad on pikad; - KOVi poolt ei ole leitud rahalisi vahendeid palkamaks inimest, kes tegeleks päevakeskuse teenusevajaduste välja selgitamisega, teenuste arendamise ja laiendamise. Lisaks vajab lahendamist linnavalitsuses sotsiaalnõustamisega tegelevate spetsialistide töö- ja palga tingimused (üle Eestiline KOVide probleem sotsiaalvaldkonna ametikohtade täitmisega); - maakonnas puudub käitumishäiretega lastele sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus; - osad teenused on praegu Sotsiaalkindlustusameti rahastusel (lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lastele, tugiisikuteenus, sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus), kuid alates 2021.ajäab see 100% KOVi kanda. (Küsimus, kas KOVil on võimekus neid teenuseid ise 	

	tagada ja rahastada! Millises mahus hakkab vanem neid teenuseid saama? Mahud sõltuvad eelarvest.)
--	---

3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks		2,3 (pigem halb)
3.2.1	Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lastele suunatud tugi	Pigem halb
3.2.2	Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) lastele suunatud tugi	Pigem hea
3.2.3	Väärkoheldud lastele suunatud tugi (sh ohvriabi)	Pigem hea
3.2.4	Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)	Pigem halb
3.2.5	Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine	Väga halb
3.2.6	Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine	Pigem halb
3.2.7	Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused, KOV'i teadlikkus leibkondade elamistingimustest ja elamistingimuste parandamiseks toe pakkumine	Pigem hea
3.2.8	KOV-i poolne toidu kättesaadavuse tagamine toidupuuduses olevatele lastele	Pigem hea
3.2.9	KOV'i poolne lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine	Pigem halb
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Erinevate programmid, projektid, teenused olemas; ✓ lastekaitse spetsialiste on piisavalt; ✓ tugiisikuteenus KOV'i poolt; ✓ KOV toetab vajaduspõhiselt kehvades elamistingimustes olevaid leibkondasid; ✓ puuetega lastele on tagatud lasteaia- ja koolikohad, head teenused SA Perekodus, Jaagu lasteaed-Põhikoolis; ✓ hea koostöö hädaohus olev lapse juhtumi korraldusel; ✓ teadaolevalt ei ole toidupuuduses lapsi. 		<ul style="list-style-type: none"> - Erinevate programmid, teenused abivajavatele peredele raskesti kättesaadavad; intensiivsema või pikema perioodiga nõustamisteenuste vähesus; - olemas erinevad ennetusprogrammid haridusasutustele, kuid nende rakendamise kasutamine vähene; - hädaohus oleva lapse kohta info ei liigu meditsiini töötajatelt KOV'i; haridusasutuste töötajate hoiakud ei toeta hädaohus oleva lapse toetamist haridusasutuses; - puudub kohapeal sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus käitumishäiretega

	<p>lastele;</p> <ul style="list-style-type: none"> - varajane märkamise ja süsteemse ennetustöö haridusasutustes vähene; - lastevanemate teadlikkuse suurendamine valikutest lapse elukvaliteedi parandamisel (elukeskkond, eluviis, huvitegevus, ühistegevused jm)
--	--

4. Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

4.1. KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

- 4.1.1. Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas
- 4.1.2. Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is
- 4.1.3. Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine

4.2. Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)

- 3.2.1. Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus
- 4.2.2. Kohalik kultuurielu
- 4.2.3. Korrastatud rohealad
- 4.2.4. Liiklusohutus lasteasutuste ümber
- 4.2.5. Mängu- ja spordiväljakud
- 4.2.6. Veekogude ohutus
- 4.2.7. Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond
- 4.2.8. Suitsetamist mõjutav elukeskkond
- 4.2.9. Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine
- 4.2.10. Kuritegevus
- 4.2.11. Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond
- 4.2.12. Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond
- 4.2.13. Avalike ruumide ligipääsetavus

4.1 Üldine hinnang valdkonna kohta

Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas

Viljandi linnal on arengukava, kus on valdkonnad ja prioriteedid kajastatud üldsõnaliselt. Erinevad ametkonnad omavad valdkonna sektori kohta dokumentatsiooni, analüüse jms, mille põhjal on seatud arengukavalised prioriteedid. Laste ja perede heaolu mõjutavaid prioriteete käsitletud ei ole. KOV poolt puudub planeeritud ja arengukavas kajastatud tegevuste mõju hindamine. Puudub laste ja perede heaolu profiil.

Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is

Järjepidevalt viiakse haridusasutustes läbi sisehindamisi, nende tulemused on sisendiks arengukavade tegevuskavade koostamisel. Läbi on viidud ka noorsootöö kvaliteedi hindamine ja erinevad mudeldamised. 2018 MTÜ Tulevikuhariduse PIRN juhtimisel ja koostöös linnavalitsuse laste ja perede osakonnaga ning haridusasutuste osalusel viiakse ellu arengu- ja nõustamisprogramm „Tugisüsteemi rekonstrueerimise ja integreeritud teenuste mudel“. Programmi raames kaardistatakse kaasava hariduse ja HEV lastega seotud tugisüsteemide toimimise hetkeseisus ning töötatakse välja uus kohalik integreeritud tugisüsteemide teenuste mudel.

Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine

Noorsootöö valdkonnas on kogutud andmeid laste huvide, vajaduste ja rahulolu kohta, samuti tehtud analüüs.

Haridusasutustes viiakse regulaarselt läbi rahuloluküsimustikke nii lastele kui vanematele koostöös KOVi kui Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Küsitluste ja uuringute tulemustel kavandatakse parendustegevusi asutuse arengukavades ja ka linna arengukavalistes protsessides ning edasiste tegevuste kavandamisel. Seni ei ole läbi viidud küsitlusi lastevanematele sotsiaalvaldkonnas (sotsiaalteenused, sotsiaalabi jm). Novembris 2018 viiakse SA Saagu Valguse juhtimisel ning haridusasutuste (lasteaiad) osalusel läbi linna lasteaedades käivate laste (vanuses 2-7) vanematele suunatud teenuste uuring. Viljandi linna eelarve koostamisel rakendatakse kaasava eelarve menetlust, mille eesmärkideks on parandada kogukondade arusaama linnaeelarvest ja selle kujunemisest, parandada kogukondade vahelist koostööd ja viia ellu mõni uus idee või leida lahendus mõnele olulisele valupunktile linnas.

Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus.

Linna põhitänavad on valgustatud. Esineb erinevas seisukorras sõidu- ja kõnniteid, mõned on heas korras, mõned lagunenud. Löökauke sõiduteedel esineb rohkem talvel ja kevadel, suveks need parandatakse. Auklikud autoteed on Posti tn, Pärnu mnt, Jakobsoni tn, Paala tee, Hariduse tn, noortekeskuse juures. Uuemad kõnniteed on ülekäigukohtades madaldatud äärekiviga, rekonstrueerimata kõnniteedel võib esineda kõrget äärekivi. Äärelinnas ja kõrvalistel tänavatel on tänavavalgustus halb (nt. noortekeskuse taha on vaja lisavalgustust). Kõikide koolide juures ei ole

ülekäigurajad valgustatud. Kõiki linna sõiduteid hooldatakse aastaringselt vastavalt lepingule ning seisunditaseme nõuetele. Osad kõnniteed on linna hooldada (Linnahooldus), osad kinnistuomanike hooldada. Esineb seinast-seina tänavate korrashoidu – mõned hoolsalt puhastatud nii suvel, kui talvel – mõned hooldamata. Kõnniteid on rohkem peatänavate ääres, kesklinna piirkonnas ning magalate juures. Neile ligipääs on hea. Enamuse ühiskondlike hoonete juurde viib kõnnitee. Kõnniteed puuduvad pigem äärelinnas, kõrvalistes tänavates ja eramajade linnaosades. Linna sisene jalgratta- ja kergliiklusteede võrk on puudub. Linn on paigaldanud rattahoidjaid enda allasutuste juurde (raamatukogu, linnavalitsus, koolid) ning mõningate avalike ruumide juurde (raudteejaam, Vabaduse plats). Kõikide ühiskondlike hoonete ja kaupluste osas info rattahoidjate kohta puudub. Ratastooliga ja lapsevankriga liikumine keeruline. Jalgrattaga liiklemist populariseerivad rattaretked linnas, maratonid, pühapäevased rattamatkad. Neid sündmusi on paar korda aastas.

Kohalik kultuurielu

Kultuuriasutuste teenused on head ja kättesaadavad. Kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus oleneb asutusest, külastatakse üsna palju. Kultuuriväljundeid on kõikidele elanike gruppidele. Kultuurisündmustest osavõtt elanikele taskukohane. Kultuurikohtadesse ligipääsetavust liikumisraskustega inimestele annab parandada (nt Sakala Keskusesse ei pääse liikumisraskustega inimene iseseisvalt).

Korrastatud rohealad

Omavalitsuse kogupindalast 29% moodustavad rohealad. Linnas on olemas pargid ja rohealad, avalikud mänguväljakud, Disc-golfi rada, terviserada, avalikud rannad, spordiatraktsioonid (nt pingpongi- ja malelaud), võimalused pidada pikniku. Õue jõusaale peaks olema rohkem ka elamupiirkondades, samuti erinevate sportimisvõimalustega rohealadid.

Liiklusohutus lasteasutuste ümber

Maanteeameti poolt on koostatud haridusasutuste parkimisteemaline analüüs. Koolide juures on olemas ülekäigurajad (on lisatud ka nn lamavad politseinikud), kuid osad ülekäigurajad on siiski ohtlikud. Osadel juhtudel on leitud poolikuid lahendusi (Paalalinna kooli ees olev ülekäigurada). Suur probleem sõiduautode parkimisega/peatumisega lasteasutuste juures. Kesklinna kooli väikeste maja kõrval on hommikuti ülekäiguraja kõrval autodega peatujate tõttu väikestele

jalakäijatele ülekäiguraja ületamine väga ohtlik. Viljandi Gümnaasiumi juures asuv kurvipealne ülekäigurada on jalakäijatele ohtlik, kuna kurvi pealt tulles ei ole inimest näha, samuti Kauba tänav. Ohtlik ülekäigurada on ka kesklinnas Tallinna tn ja Kauba tn kurvis ning Riia mnt uuel ringteel. Sageli ületatakse teed Kivi pagari juures ning Männimäe Selveri juures, mõnisada meetrit ülekäigurajast eemal. Tallinna tänav ja Riia maantee on kohad, kus kiputakse kiirust ületama. Kiiruspiirangute järgimise osas on probleemne koht Viljandi Jakobsoni Kooli juures, kus sõidukiirused sagedamini ületavad lubatud. Raskendatud nähtavusega ülekäigukoht asub Keslinna kooli juures, kus Jakobsoni tänava õppehoonest tulevad lapsed tulevad nurga tagant ja võivad sõidukijuhile „ilmuda“ ootamatult. Samamoodi Jakobsoni tänaval huvikooli ja muusikakooli juures, kus parkivate sõidukite tõttu on jalakäijat raske märgata. Hariduse tänaval, gümnaasiumi juures võib jalakäijale ootamatult ilmuda sõiduk Reinu tee poolt tulles (kurv). Enamus bussipeatustest ja ülekäiguradadest on valgustatud. Paljud ülekäigurajad saavad ka praegu teostatava tänavavalgustuse rekonstrueerimise käigus uue valgustuse.

Äärelinnas ja kõrvalistel tänavatel on tänavavalgustus halb.

Spetsiaalseid jalgratta- ja rulluisuteid on vähe, pigem on need ühiskasutuses jalakäijatega. Koolide ümbruses jalgrattateed puuduvad, olemasolevatel märgistused kulunud.

Viljandi liikluskomisjon on saanud MNT-lt ja PPA-lt mõned märgukirjad ettepanekutega, täidetud on neid vastavalt võimalustele, parandatud nt. valgustust või märgistust ning paigaldatud uued ülekäiguraja liiklusmärgid.

Mängu- ja spordiväljakud

Avalikke mänguväljakuid on linnas 11, neid kasutatakse hooajal igapäevaselt. Võimalusi spordi- ja mänguväljakute näol erinevas vanuses noortele on loodud ja neid kasutatakse, aga need vajavad uuendusi.

Ülevaade linna mängu- ja spordiväljakute olukorrast:

- Ida tn mänguväljak – puudub seisukoht edasise täiendamise osas
- Lastepark – ei vaja täiendamist
- Ranna mänguväljak – ei vaja täiendamist

- Paala järve mänguväljak – ei vaja täiendamist
- Valuoja oru mänguväljak – vajab kindlasti täiendamist
- Riia mnt 30 mänguväljak – puudub seisukoht edasise täiendamise osas
- Riia mnt 17a mänguväljak – puudub seisukoht edasise täiendamise osas
- Toome 29 mänguväljak – ei vaja täiendamist
- Riia mnt 67a mänguväljak – puudub seisukoht edasise täiendamise osas
- Riia mnt 83a mänguväljak – puudub seisukoht edasise täiendamise osas
- Skatepark – vajab rekonstrueerimist.

Linnas on olemas avalikud mänguväljakud, Disc-golfi rada, terviserada, avalikud rannad, sporditraktsioonid (nt pingpongi- ja malelaud). Paremad võimalused on loodud pigem noorematele. Aktiivselt kasutatakse mänguväljakut suveperioodil järve ääres ja Valuoja orus, seda nii laste mänguplatsina kui ka treenimise eesmärgil. Viljandi rannas on olemas treeningsaal ja uued mänguväljakud. Mänguväljakuid võiks olla rohkem elamurajoonides. Koolide spordiväljakud on halvas seisus. Kesklinna kooli juures on uuem spordiväljak, teistes põhikoolides väga vanad. Vähe on pinke (seljatugedega) ja üldkasutatavaid prügikaste. Õue jõusaale peaks olema rohkem ka elumupiirkondades, samuti erinevate sportimisvõimalustega rohealasid. Avalike mänguväljakute tehnilise korrasoleku ülevaatus toimub vastavalt seadusele kord aastas.

Veekogude ohutus

KOV-i territooriumil on kokku kolm veekogu, mis on suplemiseks kasutatavad (Viljandi järv, Paala järv, Uueveski basseinid). Rannavalveteenust osutatakse Terviseameti poolt kinnitatud avalikes supluskohtades: Viljandi järve rannas, Paala järve rannas ajavahemikus 1. juuni – 31. august.

Päästekomando väljasõitude põhjal on kõige sagedamini esinevad ohuolukorrad veekogudel ja nende ääres (sh rannaalal) joobes viibimine, suukorvita koertega rannaalal viibimine, väikelaste järelevalveta jätmine, vettehüppetorni ohutusnõuete rikkumine, veesõidukitega supluskohta sisenemine, ilmastikutingimustega mitteametamine.

Avalikes randades Viljandi järve ja Paala järve ääres on olemas veeohutuspüstakud veeohutust

puudutava teabega. Viljandi järve Huntaugu ujumiskoht on tähistatud talveperioodil hoiatava sildiga (jääl liikumine ohtlik).

Viljandi järve juures ei ole tagatud kaldajoonest 100 m ulatuses alkoholi müügipiirangu nõue. Supluskoha turvalisust tõstavad seal tehtavad hooldustööd. Uueveski basseinide hooldustöid korraldab hoonestusõiguse omandanud ettevõtja. Viljandi järves ja Paala järves niidetakse iga-aastaselt veekasvusi, puhastatakse supluskvatooriumi põhja, korrastatakse ujumis- ja paadisillad. Vaja on enam tähelepanu pöörata veealase ohutuse teavitustööle.

Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond

Alkoholi kättesaadavus on suurenenud, st müügikohti on juurde tulnud. Politsei on omalt poolt läbi viinud mitmeid koolitusi müügikohtade teenindajatele alkoholi kättesaadavuse piiramiseks. Alkoholi kättesaadavus alaealisele on suhteline, palju oleneb müüjast. On suuremaid poekette, kes ka ise teevad sisekontrolli ja kontrolloste. Mõningane teadlikkuse tõus kaubandusettevõtetes alkoholi kättesaadavuse piiramise kasutegurist on olemas, nt on Maksimarketis alkoholi müügiletid viidud teise asukohta. Korrarikkumised meelelahutusasutuste juures on otseselt seotud alkoholi tarbimisega. Sama probleem on ka vabaõhuüritustel.

Laste sotsiaalsete toimetulekuoskustega ennetavalt püsivalt ei tegeleta, probleemide tõstatudes sekkuvad spetsialistid, keda aga on vähem, kui neid vaja oleks. Koolis õpetatakse vähesel määral sotsiaalseid toimetulekuoskusi.

LAPS ja KOOL – ressursid teadlikkuse tõstmiseks, väärtuste muutmiseks.

Vanemlikke oskusi toetavad lastekaitsespetsialistid, perede tugispetsialist, koolide tugispetsialistid (laste ja perede osakond), ennetusprogrammid ja koolitused. Viljandi Linnavalitsus viib läbi vanemlusprogrammi "Imelised aastad", Viljandimaa Rajaleidja keskus toimub "Lastevanemate kool", Viljandi Jaani koguduses ning Viljandi Raamatukogus toimuvad regulaarsed lastevanemate koolitused. KOVi poolt on käivitatud vanemlusprogramm "Imelised aastad". Vajadus täiendkoolituste järele alkoholiprobleemidega klientidega töötamiseks.

Viljandi haiglas tegutseb Alkoholi tarvitamise häire kabinet.

Avaliku korra tagamiseks on KOVi poolt kinnitatud „Viljandi linna avaliku ürituse korraldamise ja pidamise kord“.

Suitsetamist mõjutav elukeskkond

Suurematest poekettides võib alaealistele sigarettide kättesaadavus olla olemas, mis on probleemiks. Noorte seas on suuremaks probleemiks saamas mokatubakas, e-sigarett. Avalikus ruumis suitsetajatega probleeme ei ole. Bussijaamades, kaupluste ees ja mitmetes kohvikutes (sh väliterrassidel) on suitsetamist keelavad sildid. Suitsetamisest loobumise nõustamisteenust teostab SA Viljandi Haigla kopsukabinet.

Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Kuritegevuse olukorra analüüsi KOVis läbi ei viida, seda teeb politsei ning see analüüs edastatakse vajadusel KOVile.

Lisaks kuritegevuse analüüsile viib politsei läbi sellealaseid ennetustegevusi. KOVis on olemas üks menetlusametnik, kes teeb politseiga koostööd.

Maakonnas puudub rehabilitatsiooniteenuse võimalus käitumishäiretega lastele, puuduvad resotsialiseerimisprogrammid erikoolist vabanenutele.

Kinnipidamisasutuses viibijatele võimaldatakse tugiisikuteenust, vabanedes vajaduse ilmnemisel peab tugiisiku võimaldama KOV. Kriminaalhooldusele satuvad noored tavaliselt prokuröri kaudu või kohtuotsusega.

Sotsiaalprogrammidesse saab suunata kriminaalkorras karistatud isikuid prokurör mittekaristusliku lahendina, kuid probleemiks nende rakendamisevõimalused nt (puudub vajalik hulk pereterapeute, järjekorrad pikad jm).

Põhilised sotsiaalprogrammid on kriminaalkorras karistatud isikutele on „Õige hetk“, „Sotsiaalsete oskuste arendamise treening“, „Viha juhtimine“, „Agressiivsuse asendamise treening“, „Liiklusohutusprogramm“, „Eluviisitreening“, „EQUIP“, „Seksuaalkurjategijate rehabilitatsiooniprogramm“, „Pere- ja paarisuhte vägivalla vähendamine“, „Võida“, „Jõud

muutuda“. Nelja viimast sotsiaalprogrammi rakendatakse täiskasvanute peal.

Viru Vanglas on MDFT teraapia, mis toimub nooruki vangistuse ajal, vajadusel jätkub ka vabaduses. Sotsiaalprogrammide täpsem kirjeldus [lisa 2](#).

Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond

Hea toidukaupluste võrgustik, turg (nii välis- kui siseturg), taluturu kauplus ja spetsiaalsed müügipäevad kaubanduskeskustes. Toimib otsetootjalt tarbijale võrgustik.

Lasteasutuste menüü vastab tervise nõuetele. Taimetoiduliste lastele põhikoolides neile sobivat toitu ei pakuta, meditsiinilistel näidustustel lasteasutustes eritoidu võimalus on olemas.

Toitumisalast ja kehalist nõustamisteenust pakuvad erinevad toitumisnõustajad kui ka spordiklubid ja personaaltreenerid (MyFitness Viljandi). Viljandimaal asub Eesti toitumisnõustajate ühenduse kontaktisik, kes on teinud toitumisalast koostööd koolides, blogides, spordiklubides. Vajadus toitumisalase nõustaja järele on olemas (KOV võiks pakkuda tuge ruumide leidmisel).

Vajadus lastele suunatud toitumisalaste koolituste (kokakursused) järele, kus õpetatakse tegema lihtsaid toite.

Kui palju koolides räägitakse lastele toitumisest?

Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond

Olukord kehalist aktiivsust soosivate näitajate kohta on head. Võimalused kehalise aktiivsuse harrastamiseks on olemas, linn on puhas ja kena haljastusega ning maalilise looduskeskkonnaga. Vahemaal linnas on väikesed, palju on rohealasid, spordiväljakuid, mänguväljakuid, järve ääres on väga hea sporditaristu – need soosivad ja võimaldavad harrastada kehalist aktiivsust. Probleemkohaks on teede ja tänavate heakord, mis ei soosi jalgrattaga liiklemist.

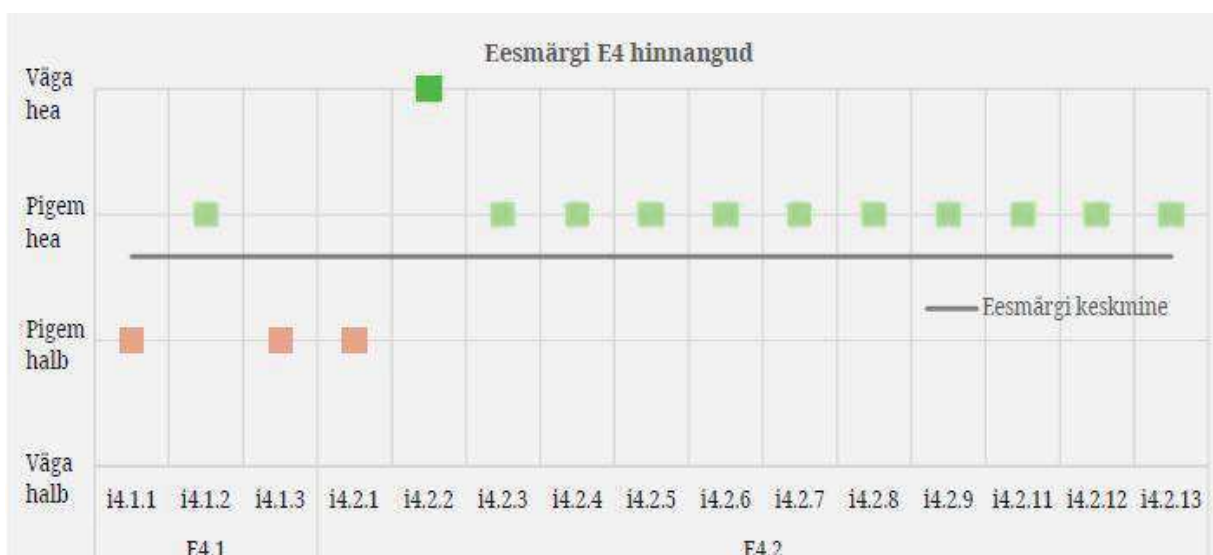
Rohkem võiks olla kergliiklusteid ja noortele mõeldud vabaõhuväljakuid/-atraksioone.

Avalike ruumide ligipääsetavus

Avalike ruumide ligipääsetavus, sh liikumispuudega inimestele, lapsevankriga ja jalgratastega liiklejatele on enamasti tagatud, kuid mitte kõikidele asutustele ja hoonetele, mõnede hoonete puhul on ligipääs raskendatud.

Pikka aega ei ole tehtud avalike ruumidele liikumisraskustega inimeste juurdepääsetavuse analüüsi.

4.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 5. Indikaatorite hinnangud (vt legendi järgnevast tabelist)

Järgnevalt on toodud neljanda eesmärgi ja indikaatorite hinnangud ja peamised tugevused ning nõrkused alaeesmärkide lõikes pingerea alusel:

4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv		2,3 (pigem halb)
4.1.1	Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas	Pigem halb
4.1.2	Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is	Pigem hea
4.1.3	Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine	Pigem halb
Tugevused		Nõrkused

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Viljandi linn on üks vähestest KOV-idest, kes on ette võtnud laste ja pere heaolu profiili koostamise; ✓ läbi Viljandi Päevakeskuse laste ja pere osakonna on loodud eeldused laste ja pere heaolu parandamiseks; ✓ kvaliteethindamisi on erinevates asutustes läbi viidud (Sa Perekodu, linna noorsootöö valdkond). 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei toimi süsteemne laste ja peredega töötavate spetsialistide (õpetajad, tugispetsialistid, lastekaitsetöötajad jm) teenuse kvaliteedi hindamine ja sellest lähtuv parendustegevuste planeerimine; - kehtiv arengukava on üldsõnaline.
--	---

4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond		3,0 (pigem hea)
4.2.1	Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus	Pigem halb
4.2.2	Kohalik kultuurielu	Väga hea
4.2.3	Korrastatud rohealad	Pigem hea
4.2.4	Liiklusohutus lasteasutuste ümber	Pigem hea
4.2.5	Mängu- ja spordiväljakute olukord	Pigem hea
4.2.6	Veekogude ohutus	Pigem hea
4.2.7	Alkoholi tarvitamise vähendamist mõjutava elukeskkonna olukord	Pigem hea
4.2.8	Suitsetamise vähendamist mõjutava elukeskkonna olukord	Pigem hea
4.2.9	Süütegude ennetamise ja kahjude vähendamise	Pigem hea
4.2.11	Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond	Pigem hea
4.2.12	Kehalist aktiivsust soosiva elukeskkonna olukord	Pigem hea
4.2.13	Avalikesse ruumidesse ligipääsetavus	Pigem hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Viljandi linn on maalilise looduskeskkonnaga; ✓ head sportimisvõimalused, rohealad, spordi- ja mänguväljakud, kultuuriasutused jne; ✓ viiakse ellu projekte, mis toetavad Viljandi kaunimaks linnaks olemist („Lilled linna“, „Värvid linna“ jne); ✓ tervislikku toitumist soosiv keskkond. 		<ul style="list-style-type: none"> - KOV-il puudub pikaajaline plaan (tegevuskava) keskkonnaturvalisuse teemadega tegelemiseks - vähe pinke (seljatugedega) istumiseks ja prügikaste; - elamurajoonide piirkondades on laste mänguväljakuid vähe, olemasolevad mängu- ja spordiväljakud vajavad regulaarset värskendust; - autorohke ja autokeskne liikluskeskkond, puuduvad jalgratta – ja rullisuteed,

	<p>probleemid parkimisvõimalustega haridusasutuste juures, halb tänavate ja teede seisukord ei soosi jalgrattaga liiklemist ning lapsevankri ja jalgratastega liiklejatele on liikumisvõimalused seetõttu linnas raskendatud;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ei ole pikka aega tehtud avalikele ruumidele liikumiskustega inimeste juurdepääsetavuse analüüsi; – kõrvaltänavate ja äärelinna valgustus halb; – alkoholimüük järvekaldal (Viljandi järve juures ei ole tagatud kaldajoonest 100 m ulatuses alkoholi müügipiirangu nõue); – koolis ei õpetata piisaval määral sotsiaalseid oskusi.
--	---

5. Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

5.1. Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid

- 5.1.1. Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon
- 5.1.2. Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon
- 5.1.3. Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)
- 5.1.4. Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse

5.2. Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

- 5.2.1. Ennetusalase koostöövõrgustiku toimimine

5.3. Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö

- 5.3.1. Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud

5.1 Üldine hinnang valdkonna kohta

KOV-i lastekaitse funktsiooni täitmine

Viljandi linnas on lastekaitse spetsialistide funktsioon täidetud (linna valitsuses 4 lastekaitsetöötaja ametikohta). Kõik lastekaitse spetsialistid ei vasta täielikult Lastekaitse seaduse kvalifikatsiooninõuetele (§ 19), kuid samas omavad pikaajalist kogemust lastekaitse valdkonnas. Lastekaitse spetsialistid tegelevad pidevalt enesetäiendamisega vastava kvalifikatsioon säilitamiseks. Riik kui omavalitsus toetavad lastekaitse töötajate kvalifikatsiooni tõstmist. Töötajatega toimuvad arenguevestlused, kus töötajad saavad kaasa rääkida enda koolitusvajadustes. Kuna töö on pingeline (keerukate probleemide lahendamine), on oht läbipõlemiseks - suur töökoormus (keerukad probleemid), rahaliste vahendite nappus programmilisteks tegevusteks, töötasu ei ole tasakaalus valdkonna nõuete ja vastutusega.

Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon

Õpetajatele on loodud tingimused ja võimalused täiendkoolitel osalemiseks. KOV toetab täienduskoolituse võimaluste piires, kuid ilmselt võiks see olla teatud valdkondades veel suurem.

Riik korraldab spetsialistidele tasuta koolitusi.

Õpetajaid lahkub aeg-ajalt töölt, kuid ülemäärast liikuvust pole täheldatud. Kvalifitseeritud erialaspetsialistidest on puudus: logopeed, väikeklasside õpetajad, samuti abiõpetajad, tugiisikud. Töötab laste ja perede osakond, kus töötavad Viljandi linna kõikide koolide ja lasteaedade tugispetsialistid (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid). Kvaliteetse abi võimaldamise eesmärgil tegeleb osakond lapsi toetava süsteemi ülesehitamise ja rakendamise.

Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon

Noorsootöötajad täiendavad ennast regulaarselt ja on läbinud ka ohutusosalased koolitused/väljaõpped. Viljandi Avatud Noortetoas on üks noorsootöötaja lõpetanud Tallinna Ülikoolis noorsootöö eriala, üks kaitseb kevadel TÜ VKA huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala lõputöö, üks on saanud magistrikraadi Eesti Maaülikoolis, üks omab noorsootöötaja tase 6 kutsetunnistust. Väga oluline on, et noorsootöötajate enesetäiendamise võimalus oleks jätkuvalt tagatud.

Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse

KOVil on tihe kontakt haridusasutuste töötajatega ja nende ettepanekud esitatakse kas asutuse arengukava või ka muude kohtumiste-ümarlaudade jms kaudu. Teiste lastega töötavate spetsialistidega pole kontakt regulaarne, kuid ümarlaudade-kohtumiste vms. kaudu see juhtumi- või vajaduspõhiselt siiski toimub. Viljandimaa Rajaleidja keskus kaasab alati juhtumi lahendusse KOV spetsialistid. Võrgustikukoosolekud toimuvad juhtumipõhiselt. Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede komisjoni on kaastatud erinevate valdkondade esindajad. Murekohaks on erinevate osapoole otsustusprotsessidesse kaasamine, ehk kuidas tagada suurem osavõtt võrgustikukohtumistest.

Ennetusalase koostöövõrgustiku toimimine

KOVil puudub ennetustegevuskava. Süsteemset, ennetustegevuste tegevuskavaga selgelt määratletud rollide jaotuse ja vastutajatega arengukavapõhist ennetustegevust ei toimu. Koostöö erinevate valdkonna ja asutuste vahel ennetusalase koostöövõrgustikuna toimub nt juhtumivõrgustike, aruteluseminaride kaudu.

Probleemiks laste vaimse tervise integreeritud teenuste pakkumise puudumine (tervishoid, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas). Erinevates valdkondades teostatavad tegevused ja sekkumised ei ole strateegiliselt planeeritud ning omavahel koordineeritud.

Päästeameti poolt viiakse ellu erinevaid ennetustegevusi Viljandi linnas toimuvatel avalikel üritustel. Viiakse läbi koolitusi eakatele ja puuetega inimestele ja lasterikastele peredele. Päästeamet osaleb avaliku ürituse loa väljaandmise protsessis, jälgib avalikus kohas toimuvatel üritustel kavandatavate tuleohutuse ja muudele ohutusnõuetele tähelepanu pööramist. Samuti osaleb Päästeamet Viljandi linna kriisikomisjoni töös.

Politsei ja KOVi vaheline koostöö on hea. Vahetatakse aktiivselt informatsiooni abivajavate või hädaohus olevate laste probleemide, aga ka riskiisikute ringi (politsei mõistes) kuuluvate alaealiste osas. Toimuvad ümarlauad. Murekohaks on perearstide kaasamine ennetustegevusse.

Noortekeskus teeb ennetustegevuste alal koostööd erinevate valdkondade ja asutustega ja on ka ise kaasatud (ümarlauad, võrgustikukohtumised). Kindlasti saab see koostöö tulevikus olla struktureeritud ja eesmärgistatud.

Viljandi Noorte Tugila tegeleb koostöös põhikoolide ja kutsekoolidega ennetustööga, et toetada koolist väljalangemisohus olevaid noori. See on olnud pigem ühepoolne, viisil et näe võta noor ja tegele, aga peaks olema viisil, et mida me saame koos teha. Noortekeskus teeb koostööd samuti laste heaolu valdkonna planeerimise eesmärgil, kuid ka see saab olla kindlasti eesmärgistatud. Ennetustegevustealased arutelud, seminarid või koosolekud erinevate valdkondade ja asutuste töötajate vahel toimuvad vastavalt vajadusele.

On loodud kauaaegsed toimivad koostöövõrgustikud Viljandimaa Rajaleidja keskuse ja linnavalitsuse ametnike (lastekaitse-, sotsiaaltöötajad, haridusametnikud), kriminaalhooldusametnike, õpetajate, haridusjuhtide, tugispetsialistide vahel. Toimuvad kvisioonid, ühisarutelud aktuaalsetel teemadel, koostööseminarid, infopäevad ja konverentsid. Iga individuaalse juhtumi korral on loodud koostöövõrgustik.

Vajalik parandada kooli poolset ennetustegevust ja koostööd KOViga (nt juhtumite lahendamine

meeskonnapõhiselt süsteemsemaks, järjepidevamaks, konkreetsemaks, analüüsipõhisemaks).

Keeruline on kaasata ennetustegevusega seotud koostöövõrgustikesse meditsiini poole esindajaid.

Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud

Koostöö laste ja noortega tegelevate spetsialistide vahel (lastekaitse, noorsootöö, politsei, koolijuhid ja -õpetajad, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) toimib juhtumipõhiselt. Võrgustiku kutsub kokku see asutus, mille juures lapse (pere) abivajaduse probleem ilmneb (haridusküsimustes kool või Rajaleidja keskus, terviseküsimustes Viljandi Haigla lastepsühhiaatria osakond, lastekaitsepetsialist lastekaitse küsimuste puhul). Võrgustiku kohtumisel lepatakse sõltuvalt juhtumist kokku võrgustikuliikmete roll ja vastutus lapse ja pere toetamisel.

Rajaleidja keskusesse pöörduvad haridusasutused (I tasandi haridustöötajad) ja Viljandi Linnavalitsuse lastekaitsetöötajad lapse arengu ning toimetuleku toetamiseks. Igal konkreetsel juhul luuakse koostöövõrgustikud erinevate osapoolte vahel, leidmaks parimaid võimalikke lahendusi lähtuvalt lapse parimatest huvidest. Koordineerijaks on Viljandimaa Rajaleidja keskuse juht ja nõustajad. Sarnased tegevused toimuvad ka teiste valdadega Viljandimaal.

Viljandi Linnavalitsuse poolt on loodud Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede osakond, mis koondab lasteasutuste (lasteaiad, koolid) tugispetsialistid (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) ning mille põhieesmärgiks on tugispetsialistide teenuste pakkumine Viljandi linna koolieelsetele lasteasutustele ja põhikoolidele.

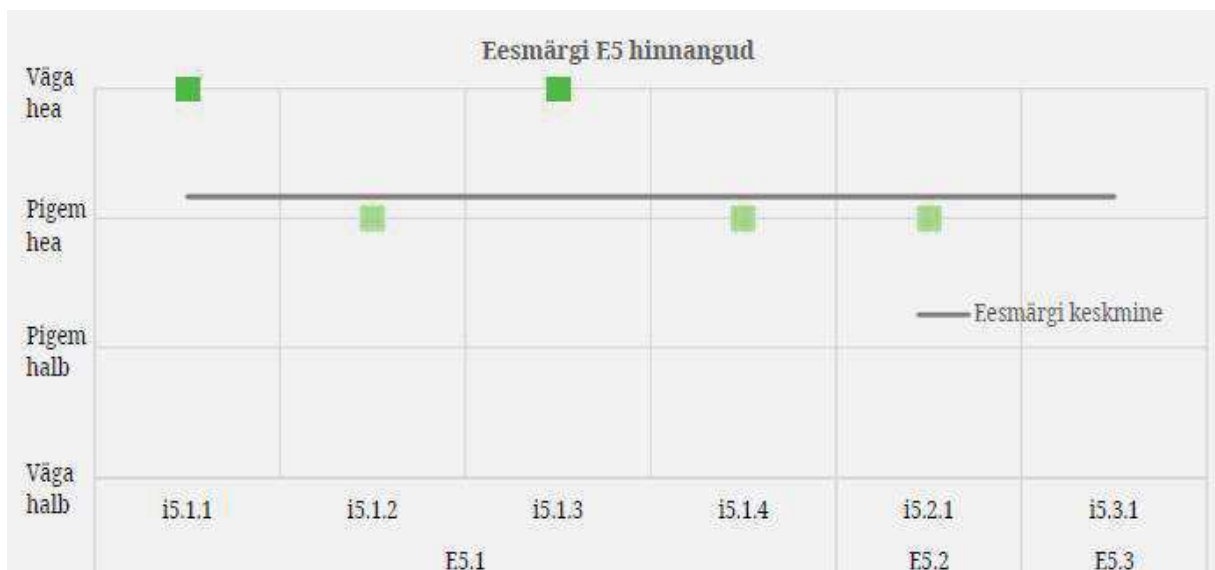
Samuti on loodud laste ja perede komisjon, mille eesmärgiks on tegeleda laste õiguste ja heaolu tagavate põhimõtete, lastele ja peredele teenuste ja toetuste väljatöötamise ja valdkonna arendamisega.

Parendamist vajab haridusasutuste sisene ennetustegevus ja juhtumite lahendamine (lapse arengu toetamine meeskonnapõhine võrgustikutöö põhimõttel - järjepidev, süsteemne, analüüsipõhine).

Viljandi Linnavalitsus osaleb pilootprojektis „Integreeritud haridus ja sotsiaalteenuste osutamine“, mis aitab tõhustada juhtumitöö võrgustiku koostööd.

Noortekeskus omab valmisolekut ning ressursi koostööpartnerina laste ja noorte juhtumite lahendamisel. Läbi mõelda, kuidas noortekeskust kui ressursi võrgustikutöösse rohkem kaasata.

5.2 Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 6. Indikaatorite hinnangud (vt legendi järgnevast tabelist)

Järgnevalt on toodud viienda eesmärgi ja indikaatorite hinnangud ja peamised tugevused ning nõrkused alaeesmärkide lõikes pingerea alusel:

5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid		3,5 (pigem hea)
5.1.1	Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	Väga hea
5.1.2	Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon	Pigem hea
5.1.3	Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)	Väga hea
5.1.4	Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse	Pigem hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ On olemas kvalifitseeritud spetsialistid; ✓ töötab laste ja perede osakond, mis on toeks lastega tegelevatele spetsialistidele; koostöö ja arendamisele; ✓ riik korraldab spetsialistidele tasuta 		<ul style="list-style-type: none"> – Lastega töötavate kvalifitseeritud erialaspetsialistide (logopeed, tugiisik) puudus ning nende sotsiaalsete garantiide puudumine;

koolitusi.	<ul style="list-style-type: none"> - lastekaitsetöö on pingeline (keerukate probleemide lahendamine), suur töökoormus, stressi tekitavad töötingimused ja – keskkond, kliendi nõustamisel ei ole tagatud konfidentsiaalsuspõhimõtte; kerge oht läbipõlemiseks, töötasu ei ole tasakaalus valdkonna nõuete ja vastutusega. - rahaliste vahendite nappus programmilisteks tegevusteks; - otsustusprotsessidesse kaasamine - kuidas tagada suurem osavõtt võrgustikukohtumistest, ehk näidata osapooltele otsustusprotsessides osalemise kasutegurit.
------------	---

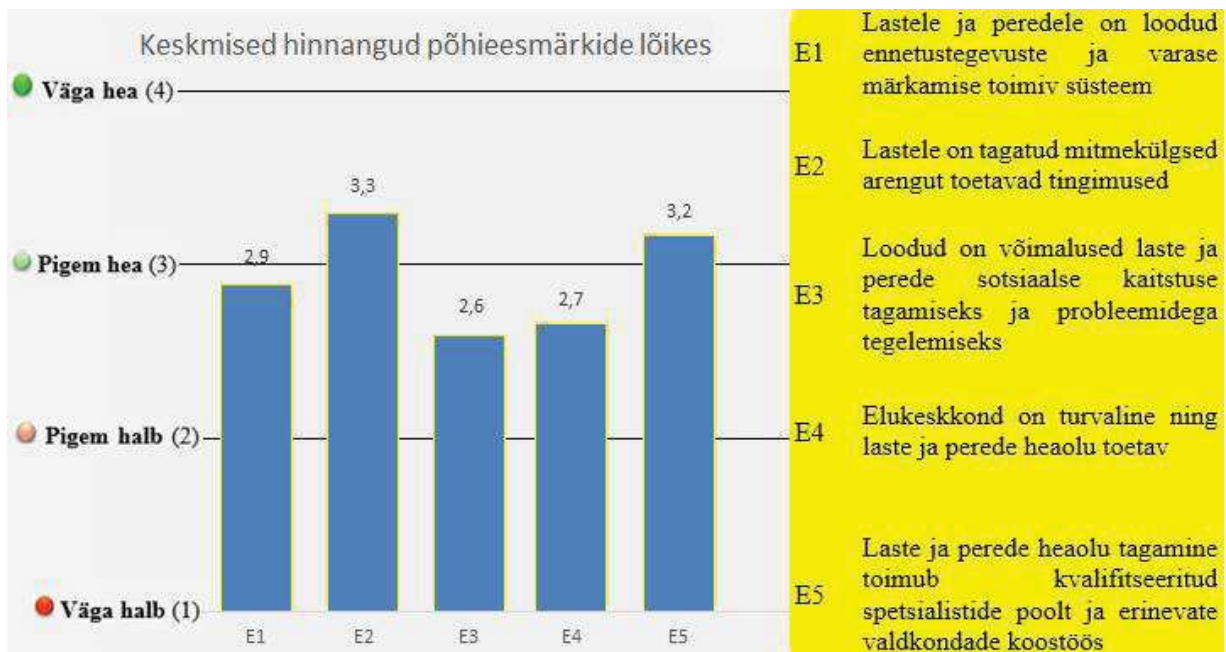
5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku		3,0 (pigem hea)
5.2.1	Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud	Pigem hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pikaajalised toimivad koostöövõrgustikud; ✓ toimiv infovahetus erinevate valdkondade ja asutuste vahel. 		<ul style="list-style-type: none"> - Ametkondade ennetustegevusalane koostöö nõrk, keeruline kaasata ennetustegevusega seotud koostöövõrgustikesse meditsiini poole esindajaid; - lasteaedade ja koolide ennetustegevus laste ja perede toetamisel on nõrk; vajalik on tõhustada lasteaedade ja koolide sisest võrgustikutööd (lapse arengu toetamine meeskonnapõhise võrgustikutöö põhimõttel) ning koostööd KOViga (nt juhtumite lahendamise süsteemsemaks, konkreetsemaks, analüüsi põhisemaks, järjepidevamaks; MIDA, KES, KUIDAS, MILLAL? Oskuste, valikute, tahte küsimus); - KOV-i ennetuskava puudub.

5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö		3,0 (pigem hea)
5.3.1	Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö	Pigem hea
Tugevused		Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Viljandi LV osaleb pilootprojektis „Integreeritud haridus- ja sotsiaalteenuste osutamine“ – mis täpne nimetus? ✓ Loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakond; ✓ toimub koostöö, infovahetus (lastega töötavad spetsialistid on pikaajalised koostööpartnerid); ✓ Noortekeskus omab valmisolekut ning ressursi koostööpartnerina laste ja noorte juhtumite lahendamisel. 		<ul style="list-style-type: none"> – Vajab parendamiset haridusasutuste sisene ennetustegevus ja juhtumite lahendamine (lapse arengu toetamine meeskonnapõhise võrgustikutöö põhimõttel). Oskuste, valikute, tahtmise küsimus; – noortekeskus kui ressurss ei ole piisavalt võrgustikutöösse kaasatud.

Kokkuvõte

Profiili alusel on Viljandi linna laste ja perede heaolu olukord pigem hea (põhieesmärkide keskmine koondhinnang on 2,94 punkti 4-st). Kõigi viie põhieesmärgi (E1 – E5) keskmine hinnang on vahemikus 2,6 kuni 3,4 punkti (Joonis 7). Viljandi linna kõige tugevamaimaks valdkonnaks on haridus – tagatud on nii kvaliteetse formaalhariduse kättesaadavus kui ka laste mitmekülgsel arengule suunatud teenused. Sellele vastava põhieesmärgi nr 2 keskmine hinne oli pigem hea (3,3). Pigem heaks on ka viiendat eesmärki – laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös (3,2). Ennetustegevuste ja varase märkamise eesmärgid on täidetud pigem rahuldaval tasemel (2,9). Teistest nõrgematena on hinnatud turvalise ja heaolu toetava elukeskkonna tagamist (2,7) ning võimalusi laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks (2,6).

Joonis 7. Keskmesid hinnangud põhieesmärkide lõikes

Analüüsid profiili tulemuste hinnanguid alaeesmärkide lõikes ilmneb, et kõige kõrgema keskmise hinnangu alaeesmärkide lõikes sai hariduse ja mitmekülgsel arengu valdkond, mida hinnati neljapunktiskaalal 3,8 punkti vääriliseks (joonis 8), laste ja peredega tegelevate

spetsialistide kvalifikatsioon hinnati 3,5 punktiga (joonis 8). Kõige madalamalt on hinnatud abivajavatele lastele loodud tingimusi probleemidega toimetulekuks ja KOV-i poolset tegevust läbimõeldud ja laste huvidest lähtuva heaolu tagamisel. Hinnates eeltoodud tegevusi 2,3 punktiga 4-st.

Ennetus- ja sekkumisprogrammid haridus-, sotsiaal- ja justiitsvaldkonnas

1. ENNETUSPROGRAMMID HARIDUSASUTSUTELE:

- **„Kiusamisest vabaks!“** programm – Liitunud Viljandi Jakobsoni Kool ning linna kõik lasteaiaid.
- **KIVA (kiusamisvaba kool)** programm - Liitunud Viljandi Kesklinna Kool.
- **Tugiõpilastegevus T.O.R.E.** - Liitunud Viljandi Jakobsoni Kool ja Viljandi Kesklinna.
- **Tervist edendavate lasteaedade ja koolide võrgustikku** kuuluvad kõik linna lasteaiaid ning kolm üldhariduskooli (Viljandi Jakobsoni Kool, Viljandi Kesklinna Kool, Viljandi Paalalinna Kool).
- **VEPA Käitumisostkustega Mängu programm** - Metoodikaga on liitunud Viljandimaalt August Kitzbergi nim Gümnaasium, Heimtali Põhikool, Viiratsi Kool.
- Viljandimaal on kaks VEPA mentorit: Kertu Reinsalu Paalalinna koolist ja Kersti Puusild on seotud Heimtali kooli õpetajaga, rakendab metoodikat Ämmuste Koolis. VEPA programm uusi koole ei kaasa, pigem minnakse seda teed, et koolitatakse juba osalevates koolides õpetajaid, et oleks jätkusuutlikum.
- **Suitsuprii klass** (suitsetamisvastane ennetusprogramm 4.-9.kl õpilastele). Alates 2018.aastast üleriigiliselt programmi ei korraldata. Iga paikkond otsustab ise, kas viib programmi läbi.

Veel võimalusi ennetusprogrammide osas:

- **Avatud (Unplugged)** - 12-14.a õpilastele sotsiaalse mõjutamise programm, teadmiste, hoiakute, suhtlemisostkuste, enesega toimetuleku ostkuste arendamine.
- **Botvini eluostkuste õpe** - Uimastitele vastupanu+enesejuhtimise ostkused+üldised sotsiaalsed ostkused, selle eri versioone saab kasutada algkoolis, põhikoolis ja gümnaasiumis.

2. ENNETUSPROGRAMMID LASTEVANEMATELE:

- **Imelised aastad** (laste probleemse käitumise ja vägivalla vähendamine, sotsiaalse toimetuleku suurendamine kodus; 0-12.a laste vanematele). Viljandis toimub vanemlusprogrammi ellu viimine alates 2018.aastast.

- **Efekt alkoholiprogramm** (lastevanematele suunatud alkoholiennetuse programm; eesmärk edasi lükata esmakordset alkoholi tarvitamise vanust ja vähendada noorte alkoholarvitamist läbi lastevanemate teadlikkuse tõstmise ja oskuste tugevdamise)

3. PÕHILISED SOTSIAALPROGRAMMID KRIMINAALKORRAS KARISTATUD ISIKUTELE:

- **„Õige hetk“** - Individuaalprogramm inimestele, kel on probleeme toimetulekuga; eesmärk on aidata süüdimõistetuil omandada, arendada ja rakendada mitmesuguseid sotsiaalsete probleemide lahendamiseks seotud oskusi, et nad suudaksid probleemsetes olukordades toime tulla.
- **„Sotsiaalsete oskuste arendamise treening“** - Õpitakse end igapäevaelus väljendama, oma mõtteid analüüsima ja käitumist kontrollima. Täiendatakse ja arendatakse oskusi, mida on vaja teiste inimestega suhtlemisel: praktiliste harjutuste, rollimängude, arutelude jm harjutuste abil õpitakse erinevates olukordades teisi ja ennast kahjustamata toime tulema.
- **„Viha juhtimine“** - Õpetatakse oskusi, kuidas agressiivsusega toime tulla.
- **„Agressiivsuse asendamise treening“** (Viiakse läbi pigem kinnipidamisasutuses, kriminaalhoolduses ei saada gruppi kokku) - Õpitakse agressiivse käitumise asemel kasutama positiivseid sotsiaalseid oskusi. Eesmärk on muuta osalejat nii, et teiste inimestega arvestamine oleks tema mõtlemises ja käitumises tähtis tegur. Programm on mõeldud keskmise või sellest kõrgema retsidiivsusriiskiga vägivaldsetele õigusrikkujatele, kes tahavad ennast muuta. Osalejad ei pruugi tingimata olla vägivaldsuse eest süüdi mõistetud, kuid vägivaldajuhtumeid peab olema rohkem kui üks.
- **„Liiklusohutusprogramm“**- Programm on mõeldud isikutele, kes on süüdi mõistetud liiklussüütegude eest, kuriteo põhjused on seotud mõtlemise, käitumise ja hoiakutega, mitte alkoholisõltuvusega.
- **„Eluviisitreening“** - Sõltuvusainete kuritarvitajatele/sõltlastele ja hasartmängusõltlastele, kelle puhul sõltuvus põhjustab õigusvastast käitumist. Üldeesmärk on muuta sõltuvust tekitavate ainete tarvitamist. Maksimumeesmärk on lõpetada ainete tarvitamine ja/või hasartmängude mängimine ning vähim eesmärk on kontroll tarvitamise/mängimise üle.
- **„EQUIP“** (suunatud noortele, viiakse läbi pigem kinnipidamisasutuses, kriminaalhoolduses ei saada gruppi kokku) - Eesmärk on õpetada noortele vastutusrikast mõtlemist ja käitumist kaaslaste abistamise kaudu. Osaleda saavad keskmise või kõrgema retsidiivsusriiskiga 14–21-aastased vägivaldsed noored, kes tahavad oma käitumist muuta.

- **„Seksuaalkurjategijate rehabilitatsiooniprogramm“** - Eesmärk on aidata seksuaalkuriteo sooritanul mõista oma kuritegu ja analüüsida selleni viinud asjaolusid. Programm on mõeldud vaimselt tervetele vangidele, kellele on kohtuotsusega või individuaalse täitmiskava tingimuseks määratud tagasilanguse ennetamise programmis osalemine. Liituda võib ka vabatahtlikult.
- **„Pere- ja paarisuhte vägivalda vähendamine“** - See on mõeldud lähisuhtevägivalda eest süüdi mõistetud isikutele. Programmi eesmärk on panna süüdlast mõtlema tekitatud kahjudele ning õpetada seadma oma tegevustele eesmärged, et kasvatada enda ja oma lähedaste turvalisust.
- **„Võida“** - Sihtrühm on naissoost süüdimõistetud, kel puudub motivatsioon loobuda kuritegelikust käitumisest, kelle vanemaoskused ja suhted lähedastega on probleemsed ning kes ei tööta või on tegevusetu. Eesmärk on neid motiveerida, et nad suudaksid ellu viia muudatusi, mis parandavad nende elukvaliteeti.
- **„Jõud muutuda“** - Motivatsiooni- ja käsitusprogramm, mille eesmärk on tekitada arusaamine sõltuvusainete väärkasutusega seotud käitumisest ja aidata kaasa isiku muutumisele. Programm keskendub sõltuvusainete kasutamisest hoidumise võimalustele, tegeleb viha ja muutusi toetava tänulikkusega ning aitab osalejatel kujundada uut minapilti.

Nelja viimast sotsiaalprogrammi rakendatakse täiskasvanute peal.

- Viru Vanglas on **MDFT teraapia**, mis toimub nooruki vangistuse ajal, vajadusel jätkub ka vabaduses.

Maanteeameti poolt läbi viidud ja toetatud laste liiklusohutusalsed ennetustegevused ja projektid

- Liiklusalsed õpetajakoolitused: jalgratturite koolitajate koolitus (nii teooria kui ka praktiline osa); projekti „Kaitse end ja aita teist“ õpetajate liiklusalsane väljaõpe; lasteaia ja kooli õpetajate liiklusalsed sisekoolitused meeskonnas.
- Riskivältimise koolitused 9. klasside õpilastele „Georg ja Kaspar“ ja 10. klasside õpilastele + kutsekoolide õppuritele „Selge Pilt?!“.
- Maanteeameti tellimiskeskusest on kõikidel lasteaedadel ja koolidel võimalus tellida tasuta liiklusõppe- ja jaotusmaterjale.
- Projekti „Tasuta jalgratturite koolitus 10-aastastele lastele“ toetamine – iga lapse pealt 10 eurot, kes on jõudnud teooriaeksamile. Mõned linna koolid ostavad teenuse sisse autokoolidelt.
- Projekti „Vigurelemendid“ toetamine, kus on jalgratturite õpe; koostööpartnerid on kool ja Maanteeamet.
- Projekti „Liiklusvanker“ toetamine; koostööpartnerid on lasteaed/kool ja Maanteeamet.
- Projekti „Peatu, veendu, vaata!“ toetamine.
- Lasteaia õpetajad lasteaiarühmasaatjatena kannavad tänaval liigeldes helkurveste. Kõikides lasteaedades on helkurvestid olemas. Helkuri kandmise suurendamiseks ellu viidud tegevuste tulemusel on laste seas jalakäija helkuri kandmine (pimedal ajal enda nähtavaks tegemine) peaaegu maksimaalsel tulemusel.

12.2017 aasta küsitlusuuringu „Liiklemine pimedal ajal, liiklusharidus, tee ületamine“ (Turu-uuringud AS) kohaselt:

- 97% vähemalt 15-aastasest elanikkonnast peab helkuri kandmist vajalikuks, seejuures väga vajalikuks pidajaid on 83%; helkuri kandmist ei pea vajalikuks 3%. Võrreldes eelnevate aastatega on helkuri kandmist väga vajalikuks pidajate osakaal jõudsalt kasvanud.

„Laste liiklusohutus“ 10/2017 uuringu kohaselt:

- 6-14-aastastest lastest (nende endi sõnul) kannab pimedal ajal väljas olles helkurit alati 63% ja sageli 16%. Lisaks kannab helkurit mõnikord 13% lastest.
- Nende laste osakaal, kes ei kannu helkurit mitte kunagi on väga väike (4%). See annab

tunnistust sellest, et teadlikkus helkuri vajalikkusest kasvab ning selle kandmine on saanud omaseks.

- **Koostatud on KOV territooriumi liiklusohtlike kohtade analüüs:**
  - ✓ „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012).
  - ✓ „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuse hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016).

Demograafiline tööturusurve indeks		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
0.8	Demograafiline tööturusurve indeks, mis arvutatakse 5–14-aastaste ja 55–64-aastaste vanusrühmade suhtena, näitab tööturule saabujate osatähtsust võrreldes tööturult lahkujatega. Kui demograafilise tööturusurve indeks on suurem kui 1, võib prognoosida tööjõu pakkumise suurenemist. Ja vastupidi: 1-st väiksem indeks prognoosib tööjõupuuduse tekkimise võimalust.	0,83	0,8	0,75	0,74	0,74	0,67	0,68	0,72	0,78	0,87	0,89	Statistikaamet, tabel RV06	
0.9	Palgatöötajate keskmine brutotulu												Statistikaamet, tabel ST005	
		mehed	777,29	879,10	810,21	793,35	836,90	884,67	936,38	993,45	1 039,77	1 090,11		
	Andmed esitada meeste ja naiste lõikes ning kokku	naised	558,20	651,07	624,80	617,77	641,00	663,92	713,78	756,43	816,11	873,70		
		mehed ja naised koos	655,29	751,15	703,16	692,59	725,99	759,47	808,58	857,14	911,52	965,87		
0.10	Loomulik iive												Statistikaamet, tabelid RV112 (sünnid) ja RV49 (surmad)	
		sünnid	191	172	179	164	171	175	131	186	173	150		
		surmad	265	268	235	247	224	241	204	213	205	255		
	loomulik iive = sünnid - surmad	loomulik iive	-74	-96	-56	-83	-53	-66	-73	-27	-32,00	-105		
		iibe kordaja	-3,9	-5,1	-3,0	-4,5	-2,9	-3,7	-4,1	-1,5	-1,8	-5,9		
0.11	Emakeel		2000					2011					...	Statistikaamet, tabelid RL223 (2000) ja RL0433 (2011)
	Tuua välja, kui suur osakaal (%) kohalikest elanikest räägib emakeelena mõnd muud keelt kui eesti keel. Andmed esitada 2000. ja 2010. aasta kohta.	eesti keel	19 196					16 527						
		vene keel	1 219					777						
		muu keel (v.a eesti ja vene)	268					156						
		eesti keelt emakeelena mitterääkivate osakaal (%)	7%					5%						
		2000					2011					...		
0.12	Haridustase		2000					2011					...	Statistikaamet, tabelid RL0302 (2011) ja RL301 (2000)
	Rahvastiku haridustase. Andmed esitada meeste ja naiste kohta kokku järgmistes lõigetes: põhiharidus või madalam, kutseharidus või kutsekeskharidus põhihariduse baasil, keskharidus, kutseharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus, haridustase teadmata.	alghariduseta + algharidus + põhihariduseta kutseharidus + üldpõhiharidus + põhiharidus + kutseharidus põhihariduse baasil	7 047					4 944						
		osakaal	38%					32%						
	kutseharidus koos keskharidusega + üldkeskharidus + kutseharidus keskhariduse baasil + rakenduskõrgharidus või keskeriharidus pärast keskharidust + keskeriharidus pärast põhiharidust	9312					6 708							
	osakaal	51%					43%							
	akadeemiline kõrgharidus + doktorikraad	1980					3 900							
osakaal	11%					25%								

Õnnetusjuhtumid		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
1.2.2	Statistiline 1) Liiklusõnnetused 2) Tulekahjud 3) Uppunud	inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv	27	21	12	16	11	14	9	18	12			TAI andmebaas, tabel LO02	
		liiklusõnnetustes vigastatute ja hukkunute arv	42	30	13	26	11	19		10	22	17			Statistikaamet, tabel JS45
		tulekahjude arv	103	98	125	81	52	45		56	44	34	33		
		tulekahjudes vigastatute ja hukkunute arv				2	0	1		2	3	0	1		Päästeamet
		uppunute arv				2	0	0		0	3	0	1	1	
	Kirjeldada: a) Kas KOV-is viiakse läbi õnnetusjuhtumite analüüsimist ja sellest tulenevat ennetustegevuste planeerimist (nt õnnetusjuhtumite asukoht, põhjus)? Kui jah, siis palun kirjeldada, kuidas antud protsess toimub. b) Kas KOV-i õnnetusjuhtumite ennetustegevused on olnud tulemuslikud?	KOV-s õnnetusjuhtumite analüüsi ei tehta, asutustevaheline koostöö analüüside tulemustest puudub. Hukkunuga juhtumi korral peab Päästeamet oluliseks analüüsida tekkepõhjust ja planeerida jätkutegevusi. Päästeamet ei ole koos Viljandi Linnavalitsusega analüüsinud hukkunutega õnnetusjuhtumeid (tulekahju, veeõnnetus). KOV on teinud ennetustegevusi koos päästeametiga, nt tuleohtlike kodude väljaselgitamine, suitsuandurite paigaldamine, projekt „500 kodu korda“. Politsei ja Maanteeamet on teinud KOV-le ettepanekuid õnnetusjuhtumite ennetustegevuse kohta, neid ettepanekuid KOV tihtilugu ei realiseeri. Linnas on moodustatud liikluskomisjon (täpne koostöö Maanteeametiga ennetustegevuse osas puudub).							☐	☒	☐	☐	KOV		
1.2.3	Laste liiklusohutuse alane ennetustöö	Laste liiklusohutusalast ennetustööd on aktiivselt läbi viinud Maanteeameti spetsialistid. Maanteeamet on koolitanud üldhariduskoolides välja jalgratturite koolitajaid (õpetajad) ning pakub projekti „Tasuta jalgratturite koolitus 10-aastastele lastele“ (10 eurot toetust iga lapse kohta, kes on jõudnud teooriaeksamile). Mõned linnakoolid ostavad teenuse sisse autokoolidelt. Maanteeamet toetab projekti „Vigulelemendid“, kus koostööpartnerid on kool ja Maanteeamet. Lasteaiaõpetajad lasteaiaühma saatjana kannavad tänaval liigeldes helkurveste. Kõikides lasteaedades on helkurvestid olemas. Maanteeamet toetab projekti „Liiklusvanker“, kus koostööpartnerid on lasteaed/kool ja Maanteeamet. Maanteeamet toetab markeerimise projekti „Peatu, veendu, vaata!“. Lisaks on lapsed kaassõitja ja ka mootorsõidukijuhi rollis. Sellel teemal pakub Maanteeamet noorte riskivältimise koolitusi 9. kl õpilastele „Georg ja Kaspar“ ja 10. kl + kutsekoolides „Selge Pilt?!“. Maanteeameti tellimiskeskusest on kõikidel lasteaedadel ja koolidel võimalus tellida tasuta liiklusõppe- ja jaotusmaterjale; Liiklusalased õpetajakoolitused: Jalgratturite koolitajate koolitus (nii teooria kui ka praktiline osa); Projekti „Kaitse end ja aita teist“ õpetajate liiklusalane väljaõpe; lasteaia- ja kooliõpetajate liiklusalased sisekoolitused meeskonnas; Maanteeameti poolt on ellu kutsutud Vigulelementide projekt kõikidele koolidele, kus on jalgratturite õpe. Helkuri kandmise suurendamiseks on ellu viidud tegevused: laste seas jalakäija helkuri kandmine (pimedal ajal enda nähtavastegemine) on peaaegu maksimaalsel tulemusel. 12.2017. aasta küsitlusuuringu „Liiklemine pimedal ajal, liiklusohutus, tee ületamine“ (Turu-uuringud AS) kohaselt: <ul style="list-style-type: none"> • 97% vähemalt 15-aastasest elanikkonnast peab helkuri kandmist vajalikuks, seejuures väga vajalikuks pidajaid on 83%; helkuri kandmist ei pea vajalikuks 3%. Võrreldes eelnevate aastatega on helkuri kandmist väga vajalikuks pidajate osakaal jõudsalt kasvanud. „Laste liiklusohutus“ 10/2017 uuringu kohaselt: <ul style="list-style-type: none"> • 6-14-aastasest lastest (nende endi sõnul) kannab pimedal ajal väljas olles helkurit alati 63% ja sageli 16%. Lisaks kannab helkurit mõnikord 13% lastest. • Nende laste osakaal, kes ei kannu helkurit mitte kunagi, on väga väike (4%). See annab tunnistust sellest, et teadlikkus helkuri vajalikkusest kasvab ning selle kandmine on saanud omaseks. Seega helkuri kandmise teadlikkus on laste hulgas päris kõrge ja spetsiaalseid tegevusi selleks meetmeks enam ette ei nähta. Küll aga on koolide juures tehtud pisteliselt helkurikontrolle, kuhu mõnikord on kaasatud ka Maanteeameti ja politsei töötajad. KOV territooriumi liiklusohutuse koostööd analüüs: koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja on tehtud ettepanekud: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuse hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016). Liiklusohutuse koostööd analüüs: koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja on tehtud ettepanekud: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuse hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016). Liiklusohutuse koostööd analüüs: koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja on tehtud ettepanekud: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuse hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016).							☒	☐	☐	☐	KOV		
	Kirjeldada ennetustöö järgmisi aspekte: a) Kuidas on korraldatud lastele jalakäija ja jalgrattalubade koolitused? b) Kas on tehtud liiklusalast õpetajakoolitust? c) Milliseid tegevusi on ellu viidud selleks, et suurendada laste seas helkuri kandmist? d) Kas ja kuidas on analüüsitud, millised on KOV-i territooriumil asuvad liiklusohutuskohad?	Helkuri kandmise suurendamiseks on ellu viidud tegevused: laste seas jalakäija helkuri kandmine (pimedal ajal enda nähtavastegemine) on peaaegu maksimaalsel tulemusel. 12.2017. aasta küsitlusuuringu „Liiklemine pimedal ajal, liiklusohutus, tee ületamine“ (Turu-uuringud AS) kohaselt: <ul style="list-style-type: none"> • 97% vähemalt 15-aastasest elanikkonnast peab helkuri kandmist vajalikuks, seejuures väga vajalikuks pidajaid on 83%; helkuri kandmist ei pea vajalikuks 3%. Võrreldes eelnevate aastatega on helkuri kandmist väga vajalikuks pidajate osakaal jõudsalt kasvanud. „Laste liiklusohutus“ 10/2017 uuringu kohaselt: <ul style="list-style-type: none"> • 6-14-aastasest lastest (nende endi sõnul) kannab pimedal ajal väljas olles helkurit alati 63% ja sageli 16%. Lisaks kannab helkurit mõnikord 13% lastest. • Nende laste osakaal, kes ei kannu helkurit mitte kunagi, on väga väike (4%). See annab tunnistust sellest, et teadlikkus helkuri vajalikkusest kasvab ning selle kandmine on saanud omaseks. Seega helkuri kandmise teadlikkus on laste hulgas päris kõrge ja spetsiaalseid tegevusi selleks meetmeks enam ette ei nähta. Küll aga on koolide juures tehtud pisteliselt helkurikontrolle, kuhu mõnikord on kaasatud ka Maanteeameti ja politsei töötajad. KOV territooriumi liiklusohutuse koostööd analüüs: koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja on tehtud ettepanekud: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuse hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016). Liiklusohutuse koostööd analüüs: koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja on tehtud ettepanekud: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuse hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016).							☒	☐	☐	☐	KOV		
1.2.4	Laste tuleohutuse alane ennetustöö	Võimalused ohutuslasteks koolitusteks on olemas. Tuleohutuslaste tegevusi viivad läbi Maanteeamet, Päästeamet. Samas osaleb neis tegevustes oodatust vähem I kooliastme (linna-)lapsed. Viljandi linna koolidel ja lasteaedadel on võimalus igal aastal osaleda päästkeskuse poolt läbiviidavatel ohutuslastel koolitustel (tule-, vee- ja lõhkekehade ohutus; elanikkonna kaitse), mis suunatud erinevatele vanuserühmadele. Koolitustel osaleb aastas keskmiselt 700 last, oodatust vähem I kooliastme lapsi. Viljandi linna haridusasutused korraldavad õppeaasta jooksul evakuaatsiooniõppusi, kus vaatlejadena osalevad võimalusel päästeametnikud. Tuleohutuse tagamiseks teostab Viljandi päästekomando kodunõustamisi Viljandi linnas. Sihtgrupini (lasterikkad, erivajadustega pered, vm) jõudmiseks on vajalik info olemasolu. Lastega leibkondadele ei ole KOV eraldi kodude seiret korraldanud.							☒	☐	☐	☐	KOV		
	a) Kas KOV-is organiseeritakse lastele suunatud tuleohutuse alaseid õppuseid? Millise sagedusega? Kui suur hulk lastest on saanud tuleohutuse alase koolituse? b) Kas ja kuidas korraldab KOV lastega leibkondade kodude seiret tuleohutuse tagamise seisukohast?	Võimalused ohutuslasteks koolitusteks on olemas. Tuleohutuslaste tegevusi viivad läbi Maanteeamet, Päästeamet. Samas osaleb neis tegevustes oodatust vähem I kooliastme (linna-)lapsed. Viljandi linna koolidel ja lasteaedadel on võimalus igal aastal osaleda päästkeskuse poolt läbiviidavatel ohutuslastel koolitustel (tule-, vee- ja lõhkekehade ohutus; elanikkonna kaitse), mis suunatud erinevatele vanuserühmadele. Koolitustel osaleb aastas keskmiselt 700 last, oodatust vähem I kooliastme lapsi. Viljandi linna haridusasutused korraldavad õppeaasta jooksul evakuaatsiooniõppusi, kus vaatlejadena osalevad võimalusel päästeametnikud. Tuleohutuse tagamiseks teostab Viljandi päästekomando kodunõustamisi Viljandi linnas. Sihtgrupini (lasterikkad, erivajadustega pered, vm) jõudmiseks on vajalik info olemasolu. Lastega leibkondadele ei ole KOV eraldi kodude seiret korraldanud.							☒	☐	☐	☐	KOV		
1.2.5	Laste surmad laste surmade arv (0–17a)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Statistikaamet (andmepäring)		
				7	2	3	8	4	0	2					
	Kas ja kuidas KOV analüüsib laste surmajuhtumeid (sh nende põhjuste, asukohti, vanuserühmi) ning planeerib selle alusel ennetustegevusi? Mis on peamised surmajuhtumite põhjused?	Laste surmajuhtumeid KOV analüüsinud ei ole. KOV-l puudub info laste surmajuhtumite põhjuste, asukoha ja vanuserühma kohta.							☐	☐	☒	☐			

KOONDHINNANG EESMÄRGI E1.2 TÄITMISELE	KOONDHINNANG	3,1		
	<p style="text-align: center;">KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA</p>	<p style="text-align: center;">TUGEVUSED</p>	<p style="text-align: center;">NÕRKUSED</p>	
<p>Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.</p>	<p>KOV ei oma tervikinfot teenusepakkujatest, toimivatest programmist.</p> <p>Probleemiks valdkonna erinevate spetsialistide teadlikkus üksikseist. Puudub ühtne koondatud info erinevate ennetustegevuste, samuti vajalike teenuste ja teenuste osutajate kohta.</p> <p>Psühholoogilise individuaalnõustamise võimalused on väikesed - vähe spetsialiste Viljandis. Väga keeruline on nõustamisele aega saada, eriti kui seda oleks kiiresti vaja. Vajaduse ilmnemisel on võimalik nõustamisele saada ainult perearsti või eriarsti suunamisel. Järjekorrad on pikad.</p> <p>Psühholoogiline individuaalnõustamine ei ole abivajajatele otse kättesaadav (klient ei saa ise aega tasuta nõustamisele broneerida).</p> <p>Mitmed kliendid on avaldanud arvamust, et teenuse kvaliteet jätab psühholoogilise individuaalnõustamise puhul soovida ning nad pöörduvad pigem teistesse maakonna terviseasutustesse.</p> <p>Hinnatud majandusliku abivajaduse puhul toetab KOV teenuste eest tasumist.</p> <p>Psühholoogilist individuaalnõustamise võimalust pakuvad Viljandi Haigla, Ohvriabi, Viljandimaa Rajaleidja keskus, koolide psühholoogid, lisaks tasulised era-psühholoogid.</p> <p>Psühholoogilise perenõustamise võimalused on väikesed. Spetsialistidest suur puudus.</p> <p>Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonnal on perenõustajaga kokkulepe teenuse osutamiseks Viljandis (teenus tasuline). Praegu käsil perenõustamise litsentsi taotlemine ühele psühholoogile. Ühel psühholoogil on perelepituse litsents .</p> <p>Teenust peaks osutama Viljandi Haigla, kuid hetkel puudub terapeut (september 2018).</p> <p>Viljandis on võimalus saada kliinilise lastepsühholoogi teenust, järjekorrad pikad.</p> <p>Sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogilise nõustamise võimalus on olemas (SA Viljandi Haigla).</p> <p>Kriisinõustamise võimalus on vajaduse ilmnemisel olemas, teenus tagatakse vajadusel Ohvriabi, Viljandimaa Rajaleidja Keskuse või mõne muu teenusepakkuja poolt (kaudu).</p> <p>Eneseabi gruppidega tegutsevad AA (Viljandi Baptisti kogudus, regulaarne), ATH lastevanemate grupp (Päikesekillu Perekeskuse juures Eesti Lastefondi läbi- viimisel), alkoholihaire grupp (Viljandi Haigla) võimalus on autistide eneseabi grupinõustamisele, alustamas on leinagrupp. Töötab vanemlusprogramm „Imelised aastad“ (alates 2017. aastast läbi viidud üks grupp aastas), nõustamisteenuseid pakub Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakond, lastevanemate kool on tagatud Päikesekillu Perekeskuse, Viljandi Waldorfskooli, Rajaleidja keskuse poolt.</p> <p>Vajadus eelnimetatud grupinõustamiste järele on olemas.</p> <p>Viljandi Haigla juures on tagatud psühholoogi ja raseduskriisi nõustaja teenus. , Nõustaja juurde saab ämmaemanda, günekoloogi või perearsti saatekirjaga. Teenus on tasuta.</p> <p>Noorte seksuaal-tervise alast nõustamist viivad läbi SA Viljandi Haigla naistenõuandla ämmaemandid. Noortekabinet on kuni 26.eluaastani tasuta. Vajadus tasuta nõustamise järele on olemas.</p> <p>Erineva sisuga pere- ja beebikooli teenust pakuvad Miku-Manni mängukool, Lasteaed Krõllipesa, Viljandi Haigla perekool, Päikesekillu Perekeskuse perekool, Viljandi Jaani kirik. Vajadus on selliste pere- ja beebikooli teenuste järele (sh isadele suunatud perekool), mille sisuks on vanemaks olemise ja igapäeva-eluga toimetulemise õpetamine. Näiteks kuidas vastsündinuga hästi hakkama saada, tema eest hoolitseda; majanduslik toimetulek, tervislik toitumine, sünnitusjärgse depressiooniga toimetulek jne. Ka beebikool ei paku seda võimalust, sest seal on tegelus rohkem suunatud beebidega laulmisele-tantsimisele.</p> <p>Suhtesõltumise loobumise nõustamist (sh alaealiste) viib läbi SA Viljandi haigla kopsukabinet.</p> <p>Toitumisalast ja kehalist nõustamisteenust pakuvad nii erinevad toitumisnõustajad kui ka spordiklubid ja personaaltreenerid (MyFitness Viljandi). Viljandimaal on Eesti toitumisnõustajate ühenduse kontaktisik, (kes on teinud toitumisalast koostööd koolides, blogides, spordiklubides) kellel on koostöö koolide, blogide ja spordiklubidega. Toitumisalase nõustamisega on oluline alustada juba lasteaial. On vajadus õpetada elementaarseid oskusi, kuidas tervislikku toitu valmistada. Koolides võiks selleks väljundiks olla kokaringid.</p> <p>Päevakeskus saaks viia läbi toitumisalaseid kursusi , keskendudes täisealiste tervisliku toitumise koolituste läbiviimisele.</p> <p>Kehalise aktiivsuse alast nõustamist pakuvad SA Viljandi Haigla (füsioterapeut) ning spordiklubid (MyFitness Viljandi).</p> <p>15-26-aastastele noortele pakub Noorte Tugila individuaalset tuge õpingute jätkamiseks, töökohta leidmisel või ebasoodsast olukorrast väljumiseks. Ka Eesti Töötukassal on rohkelt erinevaid võimalusi nõustamiseks (psühholoogiteenus, võlanõustamine, karjäärinõustamine, sõltuvusnõustamine, kogemusnõustamine jne).</p> <p>KOV-s õnnetusjuhtumite analüüse ei tehta, asutustevaheline koostöö analüüside tulemustest puudub. Hukknunaga juhtumi korral peab Päästeamet oluliseks analüüsida tekkepõhjust ja planeerida jätkutegevusi. Päästeamet ei ole koos Viljandi Linnavalitsusega analüüsinud hukknunaga õnnetusjuhtumeid (tulekahju, veeõnnetus). KOV on teinud ennetustegevusi koos päästeametiga, nt tuleohtlike kodude väljaselgitamine, suitsuandurite paigaldamine, projekt „500 kodu korda“.</p> <p>Politsei ja Maanteeamet on teinud KOV-le ettepanekuid õnnetusjuhtumite ennetustegevuse kohta, neid ettepanekuid KOV tihtilugu ei realiseeri.</p> <p>Linnas on moodustatud liikluskomisjon (täpne koostöö Maanteeametiga ennetustegevuse osas puudub).</p> <p>Laste liiklusohutusalast ennetustööd on aktiivselt läbi viinud Maanteeameti spetsialistid. Maanteeamet on koolitanud üldhariduskoolides välja jalgratturite koolitajaid (õpetajad) ning pakub projekti „Tasuta jalgratturite koolitus 10-aastastele lastele“ (10 eurot toetust iga lapse kohta, kes on jõudnud teooriaeksamil). Mõned linnakoolid ostavad teenuse sisse autokoolidelt.</p> <p>Maanteeamet toetab projekti „Vigurelemendid“, kus koostööpartnerid on kool ja Maanteeamet.</p> <p>Lasteaiaõpetajad lasteaiaühma saatjatena kannavad tänaval liigeldes helkurveste. Kõikides lasteaedades on helkurvestid olemas.</p> <p>Maanteeamet toetab projekti „Liiklusvanke“, kus koostööpartnerid on lasteaed/kool ja Maanteeamet.</p> <p>Maanteeamet toetab markeerimise projekti „Peatu, veendu, vaata!“.</p> <p>Lisaks on lapsed kaassõitja ja ka mootorsõidukijuhil rollis. Sellel teemal pakub Maanteeamet noorte riskivältimise koolitusi 9. kl õpilastele „Georg ja Kaspar“ ja 10. kl + kutsekoolides „Selge Piit?!“.</p> <p>Maanteeameti tellimiskeskusest on kõikidel lasteaedadel ja koolidel võimalus tellida tasuta liiklusõppe- ja jaotusmaterjale;</p> <p>Liiklusalased õpetajakoolitused: Jalgratturite koolitajate koolitus (nii teooria kui ka praktiline osa); Projekti „Kaitse end ja aita teist“ õpetajate liiklusalane väljaõpe; lasteaia- ja kooliõpetajate liiklusalased sisekoolitused meeskonnas; Maanteeameti poolt on ellu kutsutud Vigurelementide projekt kõikidele koolidele, kus on jalgratturite õpe.</p> <p>Helkuri kandmise suurendamiseks on ellu viidud tegevused: laste seas jalakäija helkuri kandmine (pimedal ajal enda nähtavastegemine) on peaaegu maksimaalsel tulemusel.</p> <p>12.2017. aasta küsitlusuuringu „Liiklemine pimedal ajal, liiklusharidus, tee ületamine“ (Turu-uuringud AS) kohaselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 97% vähemalt 15-aastasest elanikkonnast peab helkuri kandmist vajalikuks, seejuures väga vajalikuks pidajaid on 83%; helkuri kandmist ei pea vajalikuks 3%. Võrreldes eelnevate aastatega on helkuri kandmist väga vajalikuks pidajate osakaal jõudsalt kasvanud. <p>„Lastel liiklusohutus“ 10/2017 uuringu kohaselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6-14-aastastest lastest (nende endi sõnul) kannab pimedal ajal väljas olles helkurit alati 63% ja sageli 16%. Lisaks kannab helkurit mõnikord 13% lastest. • Nende laste osakaal, kes ei kannu helkurit mitte kunagi, on väga väike (4%). See annab tunnistust sellest, et teadlikkus helkuri vajalikkusest kasvab ning selle kandmine on saanud omaseks. <p>Seega helkuri kandmise teadlikkus on laste hulgas päris kõrge ja spetsiaalseid tegevusi selleks meetmeks enam ette ei nähta. Küll aga on koolide juures tehtud pisteliselt helkurikontrolle, kuhu mõnikord on kaasatud ka Maanteeameti ja politsei töötajad.</p> <p>KOV territooriumi liiklusohutlike kohtade analüüs: koostatud on Viljandi linnas reguleerimata ülekäiguradade auditeerimine ja on tehtud ettepanekud: „Viljandi linna reguleerimata ülekäiguradade ohutuse hindamine“, autor S.Tallo (Leier) Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledži diplomitöö (2012). Koostatud on „Viljandi linna lasteasutuste ümbruste ohutuste hindamine“ koos ettepanekutega liikluse rahustamiseks linnas. Autor S.Tallo (2016).</p> <p>Liiklusohutlike kohtade kaardistamisel teevad koostööd KOV, politsei ning Maanteeamet. Politsei on saanud KOV-lt helkureid,, et neid edasi jagada.</p> <p>Ennetusalaseid koolitusi viivad läbi Maanteeameti ja politsei esindajad.</p> <p>Laste jalgrattalubade tegemise järjekorrad on pikad (soovijaid palju, registreerimised täituvad ruttu ja nimekirjad lähevad lukku).</p> <p>Laste tuleohutusalane ennetustöö - võimalused ohutuslasteks koolitusteks on olemas. Tuleohutuslaste tegevusi viivad läbi Maanteeamet, Päästeamet. Samas osaleb neis tegevustes oodatust vähem I kooliastme (linna-)lapsi.</p> <p>Viljandi linna koolidel ja lasteaedadel on võimalus igal aastal osaleda päästekestuse poolt läbiviidavatel ohutuslastel koolitustel (tule-, vee- ja lõhkekehade ohutus; elanikkonna kaitse), mis suunatud erinevatele vanuserühmadele. Koolitustel osaleb aastas keskmiselt 700 last, oodatust vähem I kooliastme lapsi. Viljandi linna haridusasutused korraldavad õppeaasta jooksul evakuatsiooniõppusi, kus vaatlejatena osalevad võimalusel päästeametnikud. Tuleohutuse tagamiseks teostab Viljandi päästekomando kodunõustamisi Viljandi linnas. Sihtgrupina (lasterikkad, erivajadustega pered, vm) jõudmiseks on vajalik info olemasolu.</p> <p>Lastega leibkondadele ei ole KOV eraldi kodude seiret korraldanud .</p> <p>Laste surmajuhumite KOV analüüsinud ei ole. KOV-i puudub info laste surmajuhumite põhjuste, asukoha ja vanuserühma kohta.</p>	<p>1) On palju erinevad teenusepakkujaid (perearstid, hambaarstid, apteegid); inimestel on</p> <p>2) hambaarstid, apteegid); inimestel on valik; teenus lähedal;</p> <p>3) lastele tagatud esmatasandi arstiabi;</p> <p>4) lasteasutustes toimiv terviseedendamine (tervistendavad lasteaiaid ja koolid);</p> <p>5) heal tasemel apteegiteenus;</p> <p>6) kõik elanikud kaetud perearstiteenusega;</p> <p>7) laste hambaraviteenuse kättesaadavus on hea;</p> <p>8) tasuta linnatransport.</p>	<p>1) Spetsialistide puudus (vaimse tervise öde, perenõustaja, psühholoog, psühhiaater);</p> <p>2) psühholoogiline individuaalnõustamine – ei ole piisavalt kiiresti kättesaadav (järjekorrad pikad), kvaliteet küsitav;</p> <p>3) vaimse tervise probleemide ennetamine nõrk või vähene;</p> <p>4) abivajavast lapsest teavitamine (struktuurid, kogukond ei teavita) on kaootiline;</p> <p>5) KOV ei oma tervikinfot teenusepakkujatest, toimivatest programmist. Puudub ühtne koondatud info erinevate ennetustegevuste, samuti vajalike teenuste ja teenuste osutajate kohta;</p> <p>6) regulaarselt järjepidevalt toimivaid ennetusprogramme on vähe;</p> <p>7) baasteadmise puudumine tervislikust toitumisest, füüsilisest aktiivsusest (sh regulaarsest), peresüsteemi toimimisest.</p> <p>8) kehalise aktiivsuse alane nõustamine puudub või on vähene (lasteasutustes).</p>	KOV

E1.3 Toetatakse positiivset vanemlust

1.3.1	<p>Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega</p> <p>Millised lapseootel peredele suunatud teenused on KOV-is kättesaadavad?</p> <p>Koostada teenuste loetelu ja tuua välja, kellele on need suunatud, kui palju kasutatakse, hinnang: hea/rahuldav/mitterahuldav. Heaks võib pidada olukorda, kui kõikidele vajajatele on abi kättesaadav ja mitterahuldavaks olukorda, kui vajaduspõhine abi ei ole kättesaadav.</p> <p>Näiteks on tagatud järgmised võimalused:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) perekoolid, b) raseduskriisi nõustamine, c) teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi, d) pereteraapia, paariteraapia, e) lapse ja/või pere tugiisikud, ... <p>Kas ja millised teenused KOV-is puuduvad, mida lapseootel pered vajavad?</p> <p>KOV-i roll on lapseootel perede heaolu ja toimetuleku igakülgne toetamine, et ennetada hilisemaid probleeme (lapse väärkohtlemine, hooletusse jätmine, vanemate vaimse tervise häired (nt ema depressioon) jms)</p>	<p>Lapseootel peredele suunatud teenuste ja toe pakkumine ei ole püsiv, sest ei ole teenuse osutajaid ja raha (enamasti projektipõhised). Teenused ei ole püsivad, süsteemsed. Sünnijärgse depressiooniga toimetuleku ja beebi hoolduse loengud võiksid olla enne lapse sündi kõigile, et teaks ette valmistuda ja teadlikult tegeleda, kui probleemid tekivad. Kättesaadavad on perekool, lapsootel vanematele ämmaemanda nõustamine, raseduskriisi nõustamine Viljandi Haigla juures. Perekoolide temaatika võiks ette valmistada ka toimetulemist beebiga.</p> <p>Probleem on täna selles, kuidas jõuda teenusevajajateni võimalikult varajases rasedusstaadiumis.</p>	☐	☒	☐	☐	KOV
1.3.2	<p>Vanemlust toetavad programmid</p> <p>Kirjeldada KOV-i tegevust seoses vanemlust toetavate programmidega vastates järgmistele küsimustele:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kas KOV-is pakutakse lapsevanematele vanemlust toetavaid programme? b) Kui pakutakse, siis milliseid programme ja kui sageli (kui suurele sihtrühmale aasta lõikes)? c) Kas programmid vastavad sisuliselt vajadusele ja on piisavad? d) Kas programmides saavad osaleda ka vanemad, kes ei kuulu riskirühmadesse? e) Kas pakkumise osas on tehtud/plaanis teha koostööd naaber KOV-idega? f) Kas programme viiakse ellu: projektipõhiselt, KOV-i eelarvest ja/või muudest vahenditest? 	<p>Vanemlike oskusi toetavad lastekaitsepspecialistid, perede tugispetsialist, koolide tugispetsialistid (laste ja perede osakond), ennetusprogrammid ja koolitused. Viljandi Linnavalitsus viib läbi vanemlusprogrammi "Imelised aastad", Viljandimaa Rajaleidja keskkuses toimub "Lastevanemate kool", Viljandi linnaraamatukogus toimuvad regulaarsed lastevanemate koolitused. (toimub-viakse läbi, korraldatakse)</p> <p>Vaja oleks rohkem levitada koolituste reklaami, et need oleks kättesaadavad suuremale hulgale vajajatele (kohalikud ajalehes, linnalehes, FB).</p> <p>Programme toetatakse projektipõhiselt, KOV-i eelarvest ja muudest vahenditest. Vajadus vanemlike oskuste toetusprogrammide järele on olemas, programmide jätkusuutlikkus, järjepidevus on puudulik.</p> <p>Probleemiks vanemate motiveerimine programmides osaleda ning hiljem nende järjepidev osavõtt programmetegevustest</p>	☐	☒	☐	☐	KOV
1.3.3	<p>Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine</p> <p>Kirjeldada vanemlike oskuste toetamist KOV-is järgmistele küsimustele:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kas KOV-is on vajadus hinnata oma kogukonnaliikmete vanemlike oskusi? b) Kas KOV-is on vajadus vanemlike oskuste toetamise osas (nt hinnates vajadust pereteraapia, vanemlusprogrammi pakkumise, individuaalse psühholoogilise nõustamise, tugigruppide, pereläbimise teenuse jms osas)? c) Kui vajadust hinnatakse, siis kuidas ja mille abil seda tehakse (nt hindamismeetodid)? d) Kas hindamisel tehakse koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega? e) Kas vajajatele on kättesaadav vanemluste nõustamine (nt psühholoogiline nõustamine lapsevanematele, pereteraapia vmt)? Kas KOV-is on olemas spetsialistid, kes on pädevad vanemluste osas tuge pakkuma? Kui ei ole, milliste naaber KOV-ide/organisatsioonidega tehakse koostööd, et pädevad spetsialistid/teenused jõuaksid lapsevanemateni? f) Kas KOV-i esmatasandi spetsialistidele võimaldatakse vanemluste teemal täiendkoolitusi, et ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme? 	<p>Vanemlike oskuste hindamine on üks osa kogu lapse ja pere heaolu hindamisest, juhtumikorraldajaks on KOV, st tervikhindamise eest vastutab lastekaitsetöötaja, kes olukorda hinnates kaasab teised lapse ja perega tegelevad isikud, st hinnatakse koostöös.</p> <p>Hindamisinstrumendina on olemas lapse heaolu kolmnurk, heaolu hindamise käsiraamat. KOV-s on vajadus vanemlike oskuste toetamise järele olemas.</p> <p>KOV-i esmatasandi spetsialistidele (koolide ja lasteaedade tugispetsialistid) võimaldatakse vanemluste teemal täiendkoolitusi (kuidas ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme). Koolitusi võimaldatakse, kuid probleemne on koolitusteadmiste rakendamine praktikas.</p> <p>Lastekaitsepspecialistidele on võimalused vanemluste teemal täiendkoolitusteks olemas ja need kasutatakse aktiivselt</p>	☐	☒	☐	☐	KOV

Perevägivalda ennetamine		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	PPA (andmepäring)	
Statistika	Lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid		22	10	15	23	20	14	19	35	22			
1.3.4	<p>Kirjeldada KOV-i perevägivalda ennetusega seotud tegevusi järgmiste suunavate küsimuste abil:</p> <p>a) Milliste tegevuste/teenustega ennetatakse KOV-is peresuhte vägivaldat?</p> <p>b) Kas KOV-is korraldatakse perevägivalda ennetamise kampaaniaid?</p> <p>c) Kas KOV toetab rahaliselt perevägivalda ennetamise kampaaniaid? Mis on toetuse osakaal kampaania kogukuludest (%)?</p> <p>d) Kas ja kuidas on kaardistatud paarisuhte koolituste vajadus kogukonnas? Kas vajajatele on tagatud paarisuhte koolituste kättesaadavus?</p> <p>e) Kas KOV teeb perevägivalda ennetamisel koostööd politseistruktuuridega (kirjeldada, anda hinnang hea/rahuldav/mitterahuldav, põhjendada)?</p>	<p>Peresuhte vägivalda ennetamise eesmärgil teeb KOV perekülastusi. Politsei saadab infot riskiperede kohta KOV-le ja sellele järgnevalt tehakse ühiskülastusi politsei ning lastekaitsetöötajatega. Koostöö KOV-i ja politsei vahel on väga hea. Infovahetus on pidev, toimuvad ümarlauad probleemsete perede ja isikute küsimustes. Lisaks on 2018.a alates Viljandimaa lülitatud MARAC- programmi.</p> <p>Peresuhte vägivalda püütakse ennetada KOV-s individuaalnõustamise abil lastekaitsetöötajate poolt.</p> <p>KOV- poolt ei viida läbi perevägivalda ennetamise kampaaniaid, samuti ei ole KOV olnud kaasatud teiste poolt sellistesse kampaaniatesse.</p> <p>Peresuhtevägivalda ennetustegevusi pakub MTÜ Viljandimaa Naiste Tugikeskus (tasuta).</p> <p>Vajadus on perevägivalda ennetamise kampaaniate, teavitustegevuste järele.</p> <p>Perevägivalda ennetamisega peaks tegema suuremal ja intensiivsemal määral koostööd (lasteaed-perearst-KOV-politsei-ohvriabi), kui on kahtlus vägivalda kohta, tuleks teavitada sellest kohe lastekaitse spetsialisti.</p> <p>Olemasolevad ennetustegevused on projektipõhised, piirangutega (kitsad vanusegrupid, nt vanemlus-haridusgruppides), puudub järjepidevus, puudub kontroll, analüüs (kuidas osalemine mõjus), sh puudub valdkondade ülene koordineeritud ennetustegevus.</p> <p>Keeruliste probleemidega lastega peredele on raske leida sobilikke nõustamisgruppe.</p> <p>Lastega töötavate spetsialistide oskus rakendada teoreetilisi teadmisi on vähene (oskus näha ja probleemidesse sekkuda, julgus seista lapse heaolu eest).</p>												KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E1.3 TÄITMISELE		KOONDHINNANG							3,3					
		KOKKUVÖTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA					TUGEVED		NÕRKUSED					
<p>Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.</p>		<p>Lapseootel peredele suunatud teenuste ja toe pakkumine ei ole püsiv, sest ei ole teenuse osutajaid ja raha (enamasti projektipõhised). Teenused ei ole püsivad, süsteemsed.</p> <p>Sünnijärgse depressiooniga toimetuleku ja beebi hoolduse loengud võiksid olla enne lapse sündi kõigile, et teaks ette valmistada ja teadlikult tegeleda, kui probleemeid tekivad.</p> <p>Kättesaadavad on perekool, lapsevanematele ämmaemanda nõustamine, raseduskriisi nõustamine Viljandi Haigla juures. Perekoolide temaatika võiks ette valmistada ka toimetulemist beebiga.</p> <p>Probleem on täna selles, kuidas jõuda teenusevajajateni võimalikult varajases rasedusstaadiumis.</p> <p>Vanemlike oskuste hindamine on üks osa kogu lapse ja pere heaolu hindamisest, juhtumikorraldajaks on KOV, st tervikhindamise eest vastutab lastekaitsetöötaja, kes olukorda hinnates kaasab teised lapse ja perega tegelevad isikud, st hinnatakse koostöös. Hindamisinstrumentidena on olemas lapse heaolu kolmnurk, heaolu hindamise käsiraamat.</p> <p>KOV-s on vajadus vanemlike oskuste toetamise järele olemas.</p> <p>Vanemlike oskusi toetavad lastekaitse spetsialistid, perede tugispetsialistid, koolide tugispetsialistid (laste ja perede osakond), ennetusprogrammid ja koolitused. Viljandi Linnavalitsus viib läbi vanemlusprogrammi "Imelised aastad", Viljandimaa Rajaleidja keskuses toimub "Lastevanemate kool", Viljandi linnaraamatukogus toimuvad regulaarsed lastevanemate koolitused. (toimub-viiakse läbi, korraldatakse)</p> <p>Vaja oleks rohkem levitada koolituste reklaami, et need oleks kättesaadavad suuremale hulgaliselt vajajatele (kohalikku ajalehes, linnalehes, FB).</p> <p>Programme toetatakse projektipõhiselt, KOV-i eelarvest ja muudest vahenditest. Vajadus vanemlike oskuste toetusprogrammide järele on olemas, programmide jätkusuutlikkus, järjepidevus on puudulik.</p> <p>Probleemiks vanemate motiveerimine programmides osaleda ning hiljem nende järjepidev osavõtt programmitegevustest.</p> <p>KOV-i esmatasandi spetsialistidele (koolide ja lasteaedade tugispetsialistid) võimaldatakse vanemluse teemal täiendkoolitusi (kuidas ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme). Koolitusi võimaldatakse, kuid probleemne on koolitusteadmistest rakendamine praktikas.</p> <p>Lastekaitse spetsialistidele on võimalused vanemluse teemal täiendkoolitusteks olemas ja neid kasutatakse aktiivselt (tasuta Tervisearengu Instituudi poolt).</p> <p>Peresuhte vägivalda ennetamise eesmärgil teeb KOV perekülastusi. Politsei saadab infot riskiperede kohta KOV-le ja sellele järgnevalt tehakse ühiskülastusi politsei ning lastekaitsetöötajatega. Koostöö KOV-i ja politsei vahel on väga hea. Infovahetus on pidev, toimuvad ümarlauad probleemsete perede ja isikute küsimustes. Lisaks on 2018.a alates Viljandimaa lülitatud MARAC- programmi.</p> <p>Peresuhte vägivalda püütakse ennetada KOV-s individuaalnõustamise abil lastekaitsetöötajate poolt.</p> <p>KOV- poolt ei viida läbi perevägivalda ennetamise kampaaniaid, samuti ei ole KOV olnud kaasatud teiste poolt sellistesse kampaaniatesse.</p> <p>Peresuhtevägivalda ennetustegevusi pakub MTÜ Viljandimaa Naiste Tugikeskus (tasuta).</p> <p>Vajadus on perevägivalda ennetamise kampaaniate, teavitustegevuste järele.</p> <p>Perevägivalda ennetamisega peaks tegema suuremal ja intensiivsemal määral koostööd (lasteaed-perearst-KOV-politsei-ohvriabi), kui on kahtlus vägivalda kohta, tuleks teavitada sellest kohe lastekaitse spetsialisti.</p> <p>Olemasolevad ennetustegevused on projektipõhised, piirangutega (kitsad vanusegrupid, nt vanemlus-haridusgruppides), puudub järjepidevus, puudub kontroll, analüüs (kuidas osalemine mõjus), sh puudub valdkondade ülene koordineeritud ennetustegevus.</p> <p>Keeruliste probleemidega lastega peredele on raske leida sobilikke nõustamisgruppe.</p> <p>Lastega töötavate spetsialistide oskus rakendada teoreetilisi teadmisi on vähene (oskus näha ja probleemidesse sekkuda, julgus seista lapse heaolu eest).</p>					<p>1) Toimub perevägivalda ennetus koostöös teiste asutustega;</p> <p>2) on loodud võimalused vanemlike oskuste jõustamiseks - erinevad teenused, programmid, koolitused;</p> <p>3) vanemlike oskuste hindamine toimub koostöös erinevate valdkondade spetsialistidega (lastekaitsetöötajad, koolide tugispetsialistid, Rajaleidja keskuse spetsialistid, arstid, politsei jt);</p> <p>4) on olemas Viljandis naiste varjupaik ja laste turvakodu;</p> <p>5) Viljandi Perekeskuse laste ja perede osakonna tugispetsialistid tegelevad perede nõustamisega.</p>		<p>1) Psühholoogilise nõustamise võimalused piiratud (psühholoogide vähesus, järjekorrad pikad, erapraksis on tasuline); pereteraapia ja nõustamisvõimalused väikesed (spetsialistide vähesus, erapraksis tasuline);</p> <p>2) lastega töötavate spetsialistide oskus rakendada teoreetilisi teadmisi on vähene;</p> <p>3) olemasolevad ennetustegevused on projektipõhised, piirangutega (kitsad vanusegrupid, nt vanemlus-haridusgruppides), puudub järjepidevus, kontroll, analüüs (kuidas osalemine mõjus), sh puudub valdkondade ülene koordineeritud ennetustegevus;</p> <p>4) kogukonna vähene teadlikkus perevägivaldast; sellesse sekkumise ja sellest teavitamise olulisest ning võimalustest;</p> <p>5) puudub koondatud info toimivatest ennetusprogrammidest ning nõustamisvõimalustest;</p> <p>6) vajadus perevägivalda ennetamise kampaaniatele (ühiskonna liikmete</p>					

E2 Lastele on tagatud mitmekülgset arengut toetavad tingimused																
E2.1 Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus																
	Laste arv formaalhariduses		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	ALLIKAS		
			2.1.1	Esitada KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes (sh ka teistes KOV-ides käivad lapsed) haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	lastehoid	25	34	30		60	100	68	140	104	115	
		alusharidus		973	941	975	953	1 022	1 034	1 038	1 034	1 005	1029	HTM (andmepäring)		
		I kooliaste	659	664	664	638	658	692	711	723	717	771				
		II kooliaste	785	720	690	677	675	665	643	681	724	714				
		III kooliaste	1 081	958	907	877	801	745	725	757	771	751		KOV		
2.1.1	Esitada laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes (sh ka teistest KOV-ideist pärit lapsed) haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	lastehoid	25	48	40		67	126	79	163	111	165		HaridusSILM		
		alusharidus		940	915	951	922	999	1 007	1 008	1 012	976				
		I kooliaste	615	639	637	607	625	658	675	689	676	737				
		II kooliaste	739	673	652	628	640	628	605	638	686	684				
		III kooliaste	1021	896	846	816	739	696	668	708	715	696				
	Kui kordaja on üle 1, siis see näitab, et KOV-ist väljaspool formaalharidust omandamas käivate laste hulk on suurem kui KOV-is asuvates haridusasutustes käivate laste hulk ja vastupidi.	kordaja	1,06	1,05	1,05	1,05	1,05		1,04	1,05	1,04	1,05	1,03			
2.1.2	Alushariduses ja lastehoiu osalevad lapsed	alushariduses ja lastehoiu osalevate laste osakaal												KOV		
	Kirjeldada alushariduse ja lastehoiu kättesaadavust vastates järgmistele suunavatele küsimustele: 1) Kas alusharidus ja lastehoid on kõigile soovijatele kättesaadav? Lisada põhjendus. 2) Kas ja kuidas toetab KOV majanduslikes raskustes olevate perede alushariduse ja lastehoiu kättesaadavust (nt tasuta lasteaiakohtade näol)? 3) Kas ja kuidas planeerib KOV lasteai- ja lastehoiu kohtade arvu, et oleks tagatud iga-astane optimaalne tase? 4) Palun põhjendada, miks teatud hulk lastest ei osale alushariduses ega lastehoius (nt pole lasteaiakohti, peredel puudub raha)?															
			Kõikidele lasteaiakoolide lastele on alusharidus kättesaadav, täiendavaid kohti vajab sõimeealiste laste suunatud teenus. Majanduslikes raskustes peredele on loodud toetusmeetmed, nad on vabastatud toidu eest ja õppemaksu eest tasumisest. Täpne põhjuste andmik, miks ei osaleta alushariduses, on teadmata. Linnavalitsuse haridusosakonnale antud tagasiside on olnud erinev - ei soovita last enne kooli regulaarselt organisatsiooni kaasata, ei ole leidnud sobivat asutust-struktuuri, tervislikud põhjused või vanemate isiklikest soovidest tulenevalt jms. On vajadus õõlastehoiu järele.													
2.1.3	Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	HTM (andmepäring)		
	Sisestada kutseharidust omandavate laste arv ja üldkeskharidust omandavate laste arv.	kutseharidust omandavate laste arv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
	Vahekorv arvatatakse automaatselt.	üldkeskharidust omandavate laste arv (gümnaasiumis käivate laste arv)	1076	994	935	849	772	623	599	626	654	698				
		kutseharidust omandavate laste osakaal	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%				
		üldkeskharidust omandavate laste osakaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%				
2.1.3	Kirjeldada KOV-i tegevusi keskharidust omandavate õpilaste toetamisel. 1) Kuidas KOV toetab keskharidust omandavaid õpilasi? Kui tugi erineb, siis tooge erinevused eraldi välja kutsehariduse ja üldkeskhariduse lõikes (nt ühistranspordi kompensatsioon). 2) Kas KOV suunab oma kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid soodustades hilisemat töö saamist KOV-is? Kuidas? 3) Kui võrd kutsehariduses õppijate riskikäitumine on kõrgem, siis kas KOV osutab neile täiendavat tähelepanu/teenuseid vmt?													KOV		
			Viljandis on riigigümnaasium ja munitsipaalüsteemis täiskasvanute gümnaasium. Kutsekool kuulub samuti riigile. KOV kohtleb gümnaasiumi- ja kutsekooli- õpilasi võrdselt. Vajalikke teenuseid osutatakse vajaduspõhiselt ja ka juhtumipõhiselt: tugiteenused õppuritele Viljandimaa Rajaleidja keskus, töötukassa Viljandimaa esinduses, Viljandi Päevakeskuse laste- ja perede osakonnas, Viljandi riigigümnaasiumis. Viljandi riigigümnaasiumis ja Viljandi Täiskasvanute gümnaasiumis töötavad õppenõustajad. Õppimisvõimalused Viljandi riigigümnaasiumis, Viljandi Kutseõppekeskus, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis. Sotsiaaltoetused õppuritele (s.h koolilõpetamise toetus) ja linna kutseõppe aastastipendium. Täiendavat tähelepanu/teenuseid kutsehariduses õppijate riskikäitumise ennetamiseks KOV ei osuta. Kutsehariduses õppijatele osutab KOV tuge juhul, kui KOVi(KOVi) poole pöörduvad abivajadusega. Töötav programm Noorte Tugila. KOV ei suuna oma kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid (ei soodusta hilisemat töö saamist KOV-s).													

Koolikohustuse täitmine		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
2.1.4	Esitada koolikohustuslike laste arv, koolikohustuse täitjate arv ja koolikohustuse täitnud kuni 17-aastaste laste arv. Arvestada kõiki koolikohustusega lapsi, sh neid, kes käivad koolis mõnes teises kohalikus omavalitsuses.	koolikohustuslike laste arv*	1 858	1 779	1 744	1 756	1 774	1 781	1 810	1 874	1 718			HTM (andmepäring)
		koolikohustuse täitjate arv	39	200	382	567	764	951	1 159	1 367	1 367			
		koolikohustuse täitnud (omandanud põhihariduse või saanud õppeaasta jooksul 17-aastasteks) elanike arv	1 818	1 575	1 354	1 176	996	814	632	479	323			
		koolikohustust mittetäitvate elanike osakaal	#DIV/0!	0,1%	0,2%	0,5%	0,7%	0,8%	0,9%	1,0%	1,5%	1,6%		
Kas ja kuidas tegeletakse koolikohustust mittetäitvate (sh katkestajad) lastega? (nt kooli informeerib KOV-i ja teisi asutusi)		Koolikohustust mittetäitvate lastega tegeleb KOV vastava info laekumisel omavalitsusse ning lahendusi püütakse leida vastavalt abivajadusele kas individuaalsete vestluste, võrgustikukohtumiste või erinevate spetsialistide nõustamise kaudu. Eelnevatel aastatel suunati koolikohustust mittetäitvad lapsed Viljandi linna hoolekandekomisjoni, kus püüti leida probleemile lahendus - koolimeetmed, nõustamised ning kokkulepped lastega jne. Alates 2018 tegeletakse koolikohustust mittetäitvate lastega juhtumipõhiselt, kutsudes kokku konkreetse lapse juhtumivõrgustiku. Võimalus on raskemate probleemide puhul arutada juhtumit sotsiaalkomisjonis ja/või laste ja pere komisjonis.							☒	☐	☐	☐	KOV	
Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
2.1.5	HEV õpilased on spetsiifilist õppekorraldust ja ressursimahukaid tugiteenuseid vajavad õpilased: õpilased, kes tulenevalt nende puudest või muust häirest vajavad spetsiifilist õppekorraldust ja väga ressursimahukaid täiendavaid tugiteenuseid (nägemispuuded, kõne- ja kuulmispuuded, intellektipuu, liikumispuue kaasuva puudega, tundeelu- ja käitumishäire, kasvatuse eritingimusi vajavad õpilased). (Allikas: HTM 2013)	kooleelsetes lasteasutustes osalevate HEV laste arv	78	118	112	142	169	190	176	154	174		TM (andmepäring)	
		üldhariduse statsionaarses õppes õppivate HEV õpilaste arv	247	387	466	404	392	370	312	295	321	343		
Kas KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused alushariduses ja lastehoius osalemiseks? Kui ei, siis kas tulevikus on võimalused olemas? Kas selle järele on vajadus?		Viljandi lasteaedades on rühmad erivajadustega lastele ning luuakse vajaduspõhiselt ka sobitusrühmi. Samuti nõustavad vajaduspõhiselt lapsi-töötajaid-vanemaid tugispetsialistid. Viljandi linna erivajadustega lapsed saavad omandada alusharidust eralasteaias MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikoolis, mis on suunatud erivajadustega lastele. Lasteaia ja KOV- vahel on õppeaastapõhised lepingud. Lasteaias on nii liitpuudega laste rühm ja pervasiivse arenguhäirega laste rühmad. Lasteaia välisel ajal saavad raske ja sügava puudega lapsed kasutada lapsehoiuteenust, st õhtuti, nädalavahetuseti ja suvel, mil MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikool on kollektiivpuhkusel. Rahastus toimub nii Sotsiaalkindlustusametilt kui ka KOV rahadest.							☒	☐	☐	☐		
Kas KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused üldhariduses osalemiseks? Kui ei, siis kas tulevikus on võimalused olemas? Kas selle järele on vajadus?		Võimalused HEV laste osalemiseks üldhariduses on KOV-i poolt loodud. Töötavad kool erivajadustega lastele, samuti on loodud koolides väikeklassid ja õpperühmad HEV lastele. Eesmärgiks on kaasava hariduse edendamine koolides. Väikeklassid on moodustatud ja moodustatakse vastavalt vajadusele Paalalinna Koolis, Kaare Koolis, Jakobsoni Koolis ja Kesklinna Koolis. Vastavalt vajadusele moodustatakse väiksema õpilaste arvuga klasse ja õpperühmi (Kesklinna Koolis, Jakobsoni Koolis, Kaare Koolis, Paalalinna Koolis). Koolides osutavad teenuseid tugispetsialistid (psühholoogid, eripedagoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoogid). Hetkel kohad küll täidetud, kuid vajadus nende järele on suur, sest kui vabaneb mõni ametikoht, on sellele tugispetsialisti raske leida. Koolides töötavad vastavalt vajadusele lisaks tugispetsialistidele ka abiõpetajad (kõigis neljas üldhariduskoolis) ja samuti on rakendatud juhtumipõhiselt tugisikuteenust. Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk. Kaasavat haridust rakendades lähenetakse HEV lastele võimaluste piires juhtumipõhiselt, samuti nõustavad vajaduspõhiselt lapsi-töötajaid-vanemaid tugispetsialistid.							☒	☐	☐	☐		

Erikoolides käivad lapsed		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2.1.6	Erikool ehk erivajadustega õpilaste kool on üldhariduskool hariduslike erivajadustega lastele. Eestis on erikoolid: 1) kehapuudega lastele – füüsilise erivajadus; 2) vaegmõistislikele lastele – väime erivajadus; 3) meelepuudega lastele: kurtidele ja vaegkuuljaille ning pimedaille ja vaegnägijaille; 4) liitpuudega lastele						37	35	34	32	27	26
	Kirjeldada KOV-i tegevusi seoses erikoolides käivate laste toetamisega järgmistele suunavate küsimuste abil: a) Kas KOV peab arvestust erikoolides õppivate laste kohta? b) Kas KOV pakub erikoolides õppivatele lastele ja nende peredele täiendavat tuge/teenuseid? Milliseid? c) Kas ja milliseid teenuseid pakub KOV erikooli lõpetanud lastele, kes naasevad KOV-i?	Viljandi linna erivajadustega õpilased saavad omandada põhiharidust MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikoolis, mis on suunatud erivajadustega lastele. Koolis on toimetuleku- ja hooldusklassid. Koolivälisel ajal saavad raske ja sügava puudega lapsed kasutada lapsehoiuteenust, st pärast koolitunde õhtuti, nädalavahetuseti, koolivaheaegadel, sh suvel. Rahastus toimub nii Sotsiaalkindlustusameti kui ka KOV rahadest. MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikool on liitpuudega laste kool. Raske ja sügava puudega laste õpe toimib HTM toetusega (haridus- ja tegevuskulud). Viljandi linna erikooli (MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikooli) lõpetanud noortele on vajadusel pakutud koostöös SA Perekoduga täisealiste päevahoiuteenust, mida KOV ja lapsevanemad (eestkostjad) on rahastanud. Praegu pakub SA Hoolekandeteenused Karula Kodu täisealiste päevahoiuteenust, intervallteenust. KOV eraldi arvestust kooli lõpetanud HEV noorte kohta ei pea.						☒	☐	☐	☐	
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.1 TÄITMISELE		KOONDHINNANG							3,8			
		KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA					TUGEVED		NÕRKUSED			
Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.		<p>Alushariduses ja lastehoidu osalevad lapsed</p> <p>Kõikidele lasteaiaaeglastele lastele on alusharidus kättesaadav, täiendavaid kohti vajab sõimeelastele lastele suunatud teenus. Majanduslikes raskustes peredele on loodud toetusmeetmed, nad on vabastatud toidu eest ja õppemaksu eest tasumisest. Täpne põhjuste andmik, miks ei osaleta alushariduses, on teadmata. Linnavalitsuse haridusosakonnale antud tagasid on olnud erinev - ei soovi last enne kooli regulaarselt organisatsiooni kaasata, ei ole leidnud sobivat asutust-struktuuri, tervislikud põhjused või vanemate isiklikest soovidest tulenevalt jms. On vajadus õlastehoiu järele.</p> <p>Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel</p> <p>Viljandis on riigigümnaasium ja munitsipaalasutuste täiskasvanute gümnaasium. Kutsekool kuulub samuti riigile. KOV kohtleb gümnaasiumi- ja kutsekooli-õpilasi võrdselt. Vajalikke teenuseid osutatakse vajaduspõhiselt ja ka juhtumipõhiselt: tugiteenused õppuritele Viljandimaa Rajaleidja keskuses, töötukassa Viljandimaa esinduses, Viljandi Päevakeskuse laste- ja perede osakonnas, Viljandi riigigümnaasiumis. Viljandi riigigümnaasiumis ja Viljandi Täiskasvanute gümnaasiumis töötavad õppenõustajad. Õppimisvõimalused Viljandi riigigümnaasiumis, Viljandi Kutseõppekeskus, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis. Sotsiaaltoetusel õppuritele (s.h koolilõpetamise toetus) ja linna kutseõppe aastastipendium. Täiendavat tähelepanu/teenuseid kutsehariduses õppijate riskikäitumise ennetamiseks KOV ei osuta. Kutsehariduses õppijatele osutab KOV tuge juhul, kui KOV(KOVI) poole pööratakse abivajadusega.</p> <p>Töötab programm Noorte Tugila.</p> <p>KOV ei suuna oma kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid (ei soodusta hilisemat töö saamist KOV-s).</p> <p>Koolikohustuse täitmise</p> <p>Koolikohustust mittetäitvate lastega tegeleb KOV vastava info laekumisel omavalitsusse ning lahendusi püütakse leida vastavalt abivajadusele kas individuaalsete vestluste, võrgustikuhoitumise või erinevate spetsialistide nõustamise kaudu.</p> <p>Eelnevatel aastatel suunati koolikohustust mittetäitvad lapsed Viljandi linna hoolekandekomisjoni, kus püüti leida probleemile lahendus - koolimeetmed, nõustamised ning kokkulepped lastega jne.</p> <p>Alates 2018 tegeletakse koolikohustust mittetäitvate lastega juhtumipõhiselt, kutsudes kokku konkreetse lapse juhtumivõrgustiku. Võimalus on raskemate probleemide puhul arutada juhtumit sotsiaalkomisjonis ja/või laste ja perede komisjonis.</p> <p>Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses</p> <p>Viljandi lasteaedades on rühmad erivajadustega lastele ning luuakse vajaduspõhiselt ka sobitusrühmi. Samuti nõustavad vajaduspõhiselt lapsi-töötajaid-vanemaid tugispetsialistid.</p> <p>Viljandi linna erivajadustega lapsed saavad omandada alusharidust eralasteaias MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikoolis, mis on suunatud erivajadustega lastele. Lasteaia ja KOV vahel on õppeaastapõhised lepingud. Lasteaia on nii liitpuudega laste rühm ja pervasiivse arenguhäirega laste rühmad.</p> <p>Lasteaivälisel ajal saavad raske ja sügava puudega lapsed kasutada lapsehoiuteenust, st õhtuti, nädalavahetuseti ja suvil, mil MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikool on kollektiivpuhkusel. Rahastus toimub nii Sotsiaalkindlustusameti kui ka KOV rahadest.</p> <p>Võimalused HEV laste osalemiseks üldhariduses on KOV-i poolt loodud.</p> <p>Töötab kool erivajadustega lastele, samuti on loodud koolides väikeklassid ja õpperühmad HEV lastele.</p> <p>Eesmärgiks on kaasava hariduse edendamine koolides.</p> <p>Väikeklassid on moodustatud ja moodustatakse vastavalt vajadusele Paalalinna Koolis, Kaare Koolis, Jakobsoni Koolis ja Kesklinna Koolis.</p> <p>Vastavalt vajadusele moodustatakse väiksema õpilaste arvuga klasse ja õpperühmi (Kesklinna Koolis, Jakobsoni Koolis, Kaare Koolis, Paalalinna Koolis).</p> <p>Koolides osutavad teenuseid tugispetsialistid (psühholoogid, eripedagoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoogid). Hetkel kohad küll täidetud, kuid vajadus nende järele on suur, sest kui vabaneb mõni ametikoht, on sellele tugispetsialisti raske leida.</p> <p>Koolides töötavad vastavalt vajadusele lisaks tugispetsialistidele ka abiõpetajad (kõigis neljas üldhariduskoolis) ja samuti on rakendatud juhtumipõhiselt tugisikuteenust.</p> <p>Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk.</p> <p>Kaasavat haridust rakendades lähenetakse HEV lastele võimaluste piires juhtumipõhiselt, samuti nõustavad vajaduspõhiselt lapsi-töötajaid-vanemaid tugispetsialistid.</p> <p>Viljandi linna erivajadustega õpilased saavad omandada põhiharidust MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikoolis, mis on suunatud erivajadustega lastele. Koolis on toimetuleku- ja hooldusklassid.</p> <p>Koolivälisel ajal saavad raske ja sügava puudega lapsed kasutada lapsehoiuteenust, st pärast koolitunde õhtuti, nädalavahetuseti, koolivaheaegadel, sh suvel. Rahastus toimub nii Sotsiaalkindlustusameti kui ka KOV rahadest.</p> <p>Erikoolides käivad lapsed</p> <p>MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikool on liitpuudega laste kool. Raske ja sügava puudega laste õpe toimib HTM toetusega (haridus- ja tegevuskulud). Viljandi linna erikooli (MTÜ Vileri Jaagu Lasteaed-Põhikooli) lõpetanud noortele on vajadusel pakutud koostöös SA Perekoduga täisealiste päevahoiuteenust, mida KOV ja lapsevanemad (eestkostjad) on rahastanud. Praegu pakub SA Hoolekandeteenused Karula Kodu täisealiste päevahoiuteenust, intervallteenust.</p> <p>KOV eraldi arvestust kooli lõpetanud HEV noorte kohta ei pea.</p>					<p>1) Päevakeskuse laste ja perede osakond, mis pakub haridusasutustes tugispetsialistide teenust;</p> <p>2) koostöö haridusasutuste, laste ja perede osakonna ja KOV-i vahel toimib.</p>		<p>1) Probleemiks haridusasutuste spetsialistide oskused (kas selle taga vajalike koolituste puudus, koolikollektiivi visioon, spetsialisti motivatsioon?) tegeleda süsteemset erivajadustega lastega;</p> <p>2) eripedagoogide puudus;</p> <p>3) koolide HEV koordinaatorite kogemuste tase on erinev/nõrk (sh hõivatus – kasutatakse muudel töödel).</p>			

E2.2 Lastele on loodud mitmekülgsete mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

	<p>Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks</p> <p>Kirjeldada noorsootöö toimimist KOV-is järgmiste eesmärkide abil (võttes arvesse nii tänast vajadust kui ka tulevikuprognnoosi):</p> <ul style="list-style-type: none"> - noortel on võimalus osaleda huvihariduses, - noortel on võimalus osaleda huvitegevuses (nt üldharidus- ja kutsekoolides, avatud noortekeskustes ja mujal), - noortel on võimalus osaleda avatud noorsootöös (avatud noortekeskustes ja -tubades), - noortel on võimalus osaleda noortemalevas, - noortel on võimalus osaleda noorteühingutes, noorteorganisatsioonides ja õpilasesinduses, - noortel on võimalus osaleda noortelaagrites (noortelaagrid, projektlagrid), - toimivad noorte osaluse põhimõtetele (valitud noorte poolt, koosneb eri vanuserühmadesse kuuluvatest noortest, osaleb KOV-i otsustusprotsessis, esindab noorte huve) vastavad osaluskojad (valia/linna noortekojad) ja KOV toetab noorte osalust maakondliku ja riikliku taseme noortekogudes. <p>2.2.1 ette on nähtud rahaline ja mitte-rahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskojudele</p> <ul style="list-style-type: none"> - noorte kodanikualgatuse rahaliseks ja mitte-rahaliseks toetamiseks on loodud mehhanism ning seda rakendatakse - noorsootöö võimalusi pakutakse mitmekülgsetes valdkondades (nt muusika, kunst, loodus, keskkond, tehnika, sport, üldkultuur, kodanikukasvatus, rahvusvaheline koostöö), - loodud on võrdsed võimalused mitteformaalses õppes osalemiseks (nt toetused või soodustused vähemate võimalustega noortele, ühistranspordiga ligipääs, füüsiline ligipääs erivajadustega noortele jne), - toimuvad regulaarsed uuringud ja andmete kogumine noorsootöö tegevuste ja neis osalemise kohta (noorte rahuolu, tegevuste vastavus vajadustega, osalus noorsootöös), - noortele on tagatud mitmekülgsete võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks (nt õpilasfirmad, ettevõtlikkusõppe valikaine, ettevõtlikkusega seotud projektid vms), - soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilise väärtustamist (nt kodanikukasvatuse sisuga programmides osalemise toetamine, vabatahtliku tegevuse toetamine Eestis ja välismaal) 	<p>Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks</p> <p>Noortel on väga head võimalused osalemiseks huvihariduses, mida pakuvad Viljandi Kunstikool, Viljandi Muusikakool, Viljandi Huvikool, Viljandi Spordikool, erinevad tantsukoolid, spordikoolid ja –klubid (Maerobic tantsustuudio, FACE Moe- ja Tantsukool, JJ-Street, Tanja tantsukool, Dancecall, S-studio, Viljandi Jalgpallikool Tulevik). Erinevaid huvitegevuse võimalusi pakutakse üldharidus- ja kutsekoolides, samuti Viljandi Avatud Noortetoas, Viljandi linnaraamatukogus, Viljandi muuseumis jm.</p> <p>Noortel on võimalus osaleda noorteorganisatsioonides, noortevolikogus, õpilasesindustes, noortemalevas jne. Miinuseks on see, et kõik huvilised ei mahu malevasse. Noortel on keeruline oma ideedele linnavalitsuse tuge saada. Noorte kodanikualgatust linnavõimude poolt sageli pigem ei soosita - vähemalt noored tunnevad nii.</p> <p>Noortel on võimalik omaalgatuse ja ideede jaoks küsida toetust nii erinevatelt asutustelt kui projektifondidest (VANT48, Nopi Üles, ENL-ist, Viljandimaa Arenduskeskus toetab alati, Start Up Viljandi, VANT).</p> <p>Viljandis on olemas Viljandi Avatud Noortetuba. See on avatud esmaspäevast laupäevani ja kõigil noortel võimalik vaba aega veeta noortekeskuses ja osaleda tasuta sealsetel sündmustel. Ürituste planeerimisel võetakse arvesse noorte huvi ja vajadusi ning toetatakse neid oma ideede teostamisel. Samas peetakse silmas võimalikult erinevate sihtgruppide huvi ja keskendutakse noorsootöö võimaluste mitmekesistamisele, arvestades neile võrdsete võimaluste pakkumist. Noortekeskuse juures tegutseb ka Viljandi Noorte Tugila. Erinevate uuringute ja andmete kogumine võiks olla efektiivsem ja järjepidevam või siis nende tulemuste levitamine erinevatele osapooltele. Samuti võiks sisendi küsimine tulla väga erinevatelt osapooltelt, et mitte liigselt koormata inimesi, kes vastavad.</p> <p>Ettevõtlikkusõpet ei pakuta enamikus koolidest.</p> <p>Noortele on tagatud mitmekülgsete võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks Viljandimaa Arenduskeskuse, Start Up Viljandi, Viljandimaa Loomelinnaku, Viljandi Avatud Noortetoa toel.</p> <p>Ettevõtlikkuse suurendamiseks rakendatakse linna põhikoolides Ettevõtliku Kooli programmi metoodikaid. Koolides on õpilas- ja minifirmad - Arenduskeskus korraldab kord aastas nende laata, tunnustatud saavad parimad ideed. On olemas õpilas- ja minifirmade juhendajad, noortele toimub kord kuus Noorte Klubi, kus noored saavad juhendajate abil koos teiste noortega oma ideid ellu viia, mentorlus, koolitused, noortevahetused ja laagrid.</p> <p>Noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilise väärtustamist toetavad koolides ühiskonnaõpetuse tunnid (kodanikuõpetus), samuti toetatakse (mida?) kodanikukasvatuse sisuga programmides osalemist, vabatahtlikku tegevust Eestis ja välismaal.</p> <p>Viljandi Avatud Noortetuba, Viljandimaa Arenduskeskus, SA Viljandimaa Haridus- ja Arengufond kaasavad noori ja pakuvad erinevaid võimalusi osalemiseks nii rahvusvahelistes noortevahetustes kui ka noorsootöötajate koolitustel. Erinevaid rahvusvahelisi programme pakub ka SANA, EANK, MTÜ EstYES, Seiklejate Vennaskond jpt.</p> <p>Viljandi Avatud Noortetoas, SA Perekodus kui ka MTÜ Singel kodus on (tegutsevad) välisvabatahtlikud. HEV lastele huviharidusvõimalused piiratud (Luivi Kruusmäe uurimusteema).</p> <p>Vähemkandlustatud peredele on tagatud huvikoolist osavõtt (kohamaksu soodustuse-vabastusega). Viljandimaa Arenduskeskus algatab ettevõtlikkust suurendavaid programme.</p> <p>Mitmekultuurilise väärtustamist toetavad Viljandi noortekeskuse rahvusvahelised noorsootööprogrammid. NEET noored (mittetöötavad, mitteõppivad ja koolitustel mitteosalevad noored) - kuidas kaasata neid noori noorsootöösse?</p> <p>Riskikäitumisega lastel/noortel on vähesed võimalused tegeleda huviharidusega – materiaalsed võimalused ja motivatsioon (nt hoiakute kujundamine) vähene. Sotsiaalsete oskuste õpetamine on sama oluline kui huvitegevus! Laste/noorte töökasvatus on puudulik.</p>					<p>KOV (kui läbiviidud, siis "Noorsootöö kvaliteedihindamine")</p>					
2.2.2	<p>Noorte kaasatus noorsootöösse</p> <p>Tuua välja noorsootöösse kaasatud noorte osakaal. NB! Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 sihttaseme eesmärk aastaks 2020: 60% (aastal 2012 oli üle-Eestiline tase 42%)</p> <p>noorsootöösse kaasatud noorte osakaal (% noorte koguarvust)</p>	2007	2008	2008	2009	2010	2011	2013	2014	2015	2017	KOV

Noorsootöö kättesaadavus KOV-s		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	HaridusSILM	
2.2.3	Huvikoolide arv KOV-is	huvikoolide arv	7	7	6	6	6	8	8	8	7			
	Noori huvikooli kohta - võrdlus Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 596 Sihttase 2020: 400	noori huvikooli kohta					701,1666667	522,5	503,875	489,75	573,85714			
	Noortekeskuste arv KOV-is	noortekeskuste arv												
	Noori noortekeskuste kohta - võrdlus Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 1384 Sihttase 2020: 1000	noori noortekeskuste kohta						#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		KOV
Organiseeritud osalusvõimalused		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
2.2.4	Tuua välja noorte osalemine KOV-i osaluskoogudes ja maakondlikus noortekogus ning osalevate noorte osakaal kõikidest noortest.	KOV-i noorte arv maakondlikus noortekogus	2	2	3	3	6	6	4	6	5	9	8	KOV (vajadusel päring Maavalitsuselt)
		maakondlikus noortekogus osalevate noorte osakaal	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%		
		KOV-i noorte arv KOV-i osaluskoogus											15	
		KOV-i osaluskoogus osalevate noorte osakaal							0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.2 TÄITMISELE		KOONDHINNANG							3,0					
Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangute kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.	KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA						TUGEVUSED			NÕRKUSED				
	<p>Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks</p> <p>Noortel on väga head võimalused osalemiseks huvihariduses, mida pakuvad Viljandi Kunstikool, Viljandi Muusikakool, Viljandi Huvikool, Viljandi Spordikool, erinevad tantsukoolid, spordikoolid ja –klubid (Maerobic tantsustuudio, FACE Moe- ja Tantsukool, JJ-Street, Tanja tantsukool, Dancecall, S-studio, Viljandi Jalgpallikool Tulevik). Erinevaid huvitegevuse võimalusi pakutakse üldharidus- ja kutsekoolides, samuti Viljandi Avatud Noortetoas, Viljandi linnaraamatukogus, Viljandi muuseumis jm.</p> <p>Noortel on võimalus osaleda noorteorganisatsioonides, noortevolikogus, õpilasesindustes, noortemalevas jne.</p> <p>Miinuseks on see, et kõik huvilised ei mahu malevasse. Noortel on keeruline oma ideedele linnavalitsuse tuge saada. Noorte kodanikualgatust linnavõimude poolt sageli pigem ei soosita - vähemalt noored tunnevad nii.</p> <p>Noortel on võimalik omaalgatuse ja ideede jaoks küsida toetust nii erinevatelt asutustelt kui projektifondidest (VANT48, Nopi Üles, ENL-ist, Viljandimaa Arenduskeskus toetab alati, Start Up Viljandi, VANT).</p> <p>Viljandis on olemas Viljandi Avatud Noortetuba. See on avatud esmaspäevast laupäevani ja kõigil noortel võimalik vaba aega veeta noortekeskuses ja osaleda tasuta sealsetel sündmustel. Ürituste planeerimisel võetakse arvesse noore huvi ja vajadusi ning toetatakse neid oma ideede teostamisel. Samas peetakse silmas võimalikult erinevate sihtgruppide huvi ja keskendutakse noorsootöö võimaluste mitmekesistamisele, arvestades neile võrdsete võimaluste pakkumist. Noortekeskuse juures tegutseb ka Viljandi Noorte Tugila.</p> <p>Erinevate uuringute ja andmete kogumine võiks olla efektiivsem ja järjepidevam või siis nende tulemuste levitamine erinevatele osapooltele. Samuti võiks sisendi küsimine tulla väga erinevatelt osapooltelt, et mitte liigselt koormata inimesi, kes vastavad.</p> <p>Ettevõtl(ikk)usõpet ei pakuta enamikus koolidest.</p> <p>Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks Viljandimaa Arenduskeskuse, Start Up Viljandi, Viljandimaa Loomeliinaku, Viljandi Avatud Noortetoa toel.</p> <p>Ettevõtlikkuse suurendamiseks rakendatakse linna põhikoolides Ettevõtliku Kooli programmi meetodika. Koolides on õpilas- ja minifirmad - Arenduskeskus korraldab kord aastas nende laata, tunnustatud saavad parimad ideed. On olemas õpilas- ja minifirmade juhendajad, noortele toimub kord kuus Noorte Klubi, kus noored saavad juhendajate abil koos teiste noortega oma ideid ellu viia, mentorlus, koolitused, noortevahetused ja laagrid.</p> <p>Noorte kodanikeadlikkuse suurendamist, kodanikusvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilise väärtustamist toetavad koolides ühiskonnaõpetuse tunnid (kodanikuõpetus), samuti toetatakse (mida?) kodanikusvatuse sisetunde arendamist, vabatahtlikku tegevust Eestis ja välismaal.</p> <p>Viljandi Avatud Noortetuba, Viljandimaa Arenduskeskus, SA Viljandimaa Haridus- ja Arengufond kaasavad noori ja pakuvad erinevaid võimalusi osalemiseks nii rahvusvahelistes noortevahetustes kui ka noorsootöötajate koolitustel. Erinevaid rahvusvahelisi programme pakub ka SANA, EANK, MTÜ EstYES, Seiklejate Vennaskond jpt.</p> <p>Viljandi Avatud Noortetuba, SA Perekodus kui ka MTÜ Singel kodus on (tegutsevad) välisvabatahtlikud.</p> <p>HEV lastele huviharidusvõimalused piiratud (Luivi Kruusmäe uurimusteema).</p> <p>Vähemkindlustatud peredele on tagatud huvikoolist osavõtt (kohamaksu soodustuse-vabastusega).</p> <p>Viljandimaa Arenduskeskus algatab ettevõtlikkust suurendavaid programme.</p> <p>Mitmekultuurilise väärtustamist toetavad Viljandi noortekeskuse rahvusvahelised noorsootööprogrammid.</p> <p>NEET noored (mittetöötavad, mitteõppivad ja koolitustel mitteosalevad noored) - kuidas kaasata neid noori noorsootöösse?</p> <p>Riskikäitumisega lastel/noortel on vähesed võimalused tegeleda huviharidusega – materiaalsed võimalused ja motivatsioon (nt hoiakute kujundamine) vähene. Sotsiaalsed oskuste õpetamine on sama oluline kui huvitegevus! Laste/noorte töökasvatus on puudulik.</p>						<p>1) Head huviharidusega seonduvad valikuvõimalused;</p> <p>2) on olemas spetsialistid, kes noortega tegelevad;</p> <p>3) toimuvad spetsialistide koolitused, tegelemaks HEV lastega;</p> <p>4) KOV toetab erahuviharidust, lapsevanemaid huvihariduse eest tasumisel.</p>			<p>1) HEV laste huviharidusvõimalused piiratud (spetsialistide vähene valmisolek tegeleda HEV lastega);</p> <p>2) raske on kaasata riskikäitumisega lapsi/noori huviharidusega tegelema;</p> <p>3) töökasvatus on puudulik;</p> <p>4) NEET noored (mittetöötavad, mitteõppivad ja koolitustel mitteosalevad noored) - kuidas kaasata neid noori noorsootöösse?</p>			KOV	

E2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused

Hariduslikud tugiteenused		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Hariduslikud tugiteenused on erinevad teenused, mida KOV osutab ise või ostab teenusena sisse selleks, et suurendada hariduse kättesaadavust, kvaliteeti ja hariduses osalevate inimeste heaolu.	KOV-i poolt osutatavatele hariduslikele tugiteenustele kuluv osakaal KOV-i aastastest eelarvest, %								1%	1%	1%	1%	
	sisseostetavate hariduslike tugiteenuste osakaal KOV-i aastastest eelarvest, %										0%	0%	
	hariduslikele tugiteenustele kuluv osakaal kokku, %	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	
		Alushariduses					Põhi-, kesk- ja kutseharidus			n/a			
Kirjeldada kõikide teenuste lõikes järgnevat: a) Kas teenuse järele on nõudlust? b) Kas olemasolevad teenused katavad vajaduse (nõudluse)? c) Kas teenuste järjekorrad/ootaeg on probleemiks (kui jah, siis kas ja mida tehakse probleemide leevendamiseks)? d) Kas teenus on saajale tasuta? e) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? f) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? g) Kas teenus on kättesaadav ka teistes keeltes, kui selle järele peaks vajadus olema? h) Kuidas on tagatud, et sihtgrupp teab nende võimaluste olemasolu (kas info teenuste osas on kättesaadav ja kuidas)?	kooli tervishoiutöötaja (koolilõde, terviseedendaja vms)	Kooli tervishoiutöötaja teenuse järele on vajadus olemas.					Põhi-, kesk- ja kutsehariduses on kooli tervishoiutöötaja teenus tagatud SA Viljandi Tervisekeskuse poolt.			☒	☐	☐	☐
	psühholoog	<p>Kvalifitseeritud psühholoogide napib, teostatakse järjepidevalt otsinguid. Vajaduspõhine teenus on KOVi poolt võimaldatud, kuid spetsialistide nappuse tõttu ei suudeta kõiki vajadusi operatiivselt rahuldada. Viljandi Haigla psühholoogilise teenuse järele on nõudlus, järjekorrad on pikad. Mitmed kliendid on avaldanud arvamust, et teenuse kvaliteet jätab soovi ning nad pöörduvad pigem teistesse maakonna terviseasutustesse. Laste käitumisprobleemid ning pere toimetulemus lapsega ilmnevad juba alushariduses.</p> <p>Alates 2018. aasta algusest on KOVi poolt loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede keskus(?) (osakond), mis vastutab teenuste kättesaadavuse eest (psühholoog, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, logopeed) linna haridusasutustes. Keskus pakub sealhulgas Viljandi lasteadeadele psühholoogilist teenust, teenuse järele on nõudlus (1,5kuu jooksul on psühholoog tegelenud Viljandi linna nelja lasteaia 6 juhtumiga). Kui teenuse järele nõudlus suureneb, suurendab osakond psühholoogide töökoormust. Hetkel ooteaeg probleemiks ei ole ja teenus on Viljandi linna lastele, lastevanematele, lasteaia- ja kooli-töötajatele tasuta. Infot psühholoogilise teenuse kättesaadavusest on jagatud kõikidele lasteadeade juhtkondadele ja hoolekogudele.</p> <p>Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab psühholoog, kes katab konkreetse kooli psühholoogilise teenuse vajaduse. Info kooli psühholoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Laste ja perede osakonna kohta on info Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti ning sotsiaalmeti koduleheküljel. Koolide psühholoogid kuuluvad lasteja perede osakonna koosseisu.</p>					<p>Kvalifitseeritud psühholoogide napib, teostatakse järjepidevalt otsinguid. Vajaduspõhine teenus on KOVi poolt võimaldatud, kuid spetsialistide nappuse tõttu ei suudeta kõiki vajadusi operatiivselt rahuldada. Viljandi Haigla psühholoogilise teenuse järele on nõudlus, järjekorrad on pikad. Mitmed kliendid on avaldanud arvamust, et teenuse kvaliteet jätab soovi ning nad pöörduvad pigem teistesse maakonna terviseasutustesse.</p> <p>Laste käitumisprobleemid ning pere toimetulemus lapsega ilmnevad juba alushariduses.</p> <p>Alates 2018. aasta algusest on KOVi poolt loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede keskus(?) (osakond), mis vastutab teenuste kättesaadavuse eest (psühholoog, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, logopeed) linna haridusasutustes.</p> <p>Hetkel ooteaeg probleemiks ei ole ja teenus on Viljandi linna lastele, lastevanematele, lasteaia- ja kooli-töötajatele tasuta. Info kooli psühholoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Laste ja perede osakonna kohta on info Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti ning sotsiaalmeti koduleheküljel. Koolide psühholoogid kuuluvad lasteja perede osakonna koosseisu.</p>			☒	☐	☐	☐

2.3.1

KOV

	eripedagoog (va logopeed)	<p>Vajadus eripedagoogi teenuse järele on olemas ning teenus on kättesaadav nii koolis kui lasteaias. Teenus on kaetud Viljandi kesklinna Koolis ja Viljandi Kaare Koolis, katmata praegu Viljandi Paalalinna Koolis ja Viljandi C.R.Jakobsoni nim Koolis. Viljandi linna 5-s lasteaia töötab 3 eripedagoogi, hetkel lisanõudlust eripedagoogi teenuse järele ei ole. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab eripedagoog, kes katab osaliselt konkreetse kooli eripedagoogi teenuse vajaduse. Eripedagooge on nii alushariduses ning põhi-, kesk- ja kutsehariduses kohati vähe (hinnang on antud võrreldes teiste maakondadega). KOV püüab leida täiendavaid ressursse teenuse laiendamise osas. Info kooli eripedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel.</p>	<p>Vajadus eripedagoogi teenuse järele on olemas ning teenus on kättesaadav nii koolis kui lasteaias. Teenus on kaetud Viljandi kesklinna Koolis ja Viljandi Kaare Koolis, katmata praegu Viljandi Paalalinna Koolis ja Viljandi C.R.Jakobsoni nim Koolis. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab eripedagoog, kes katab osaliselt konkreetse kooli eripedagoogi teenuse vajaduse. Eripedagooge on nii alushariduses ning põhi-, kesk- ja kutsehariduses kohati vähe (hinnang on antud võrreldes teiste maakondadega). KOV püüab leida täiendavaid ressursse teenuse laiendamise osas. Info kooli eripedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel.</p>	☐	☒	☐	☐	
	logopeed	<p>Viljandi linna lasteaedade logopeedilise või eripedagoogilise teenuse katavad 5 logopeedi, kes töötavad lisakoormusega. On vajadus täiendada logopeedilise teenuse pakujate järele. Igal aastal 15. oktoobriks hinnatakse konkreetse lasteaia logopeedilise teenuse vajaduse suurust. Teenuse suurenemisel võimaldatakse lasteaiale lisaspetsialist.</p>		☐	☒	☐	☐	
	sotsiaalpedagoog	<p>Sotsiaalpedagoogi teenuse vajalikkuse ilmnmisel on alates 01.01.2018 võimalik tellida juhtumipõhiselt sotsiaalpedagoogi teenust Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna kaudu. Lasteaedadele ei ole ette nähtud sotsiaalpedagoogi teenust. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab sotsiaalpedagoog, kes katab konkreetse kooli sotsiaalpedagoogi teenuse vajaduse. Info kooli sotsiaalpedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk. Lahendamist vajab HEV- koordinaatori rolli sisulise poole täpsustamine. Vajab arendamist HEV- koordinaatori juhtrolli töölerakendamine (koolisisesest süsteemse, järjepideva, analüüsipõhise meeskonnatöö korraldamine), mis tagaks õpilasele õigeaegse võimetekohase õppe ja vajaliku toe. Probleemiks HEV-koordinaatorite palk (väiksem õpetajast), ei motiveeri täiskohaga HEV-koordinaatorina töötamist. Vajadus nende järele on. (HEV- koordinaatori ülesanne on märgata õpilaste hariduslikke erivajadusi, korraldada koolisisesest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.) Vajadus abiõpetajate järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt antud õppeaastal tööle asuvatest klassidest ja õpilastest lähtuvalt. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja rollide selgus lasteasutuses. (Abiõpetaja koostöös õpetajaga toetab õppija arengut, aitab õpilasel saavutada püstitatud õpitulemusi.) Vajadus õpetaja abi järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt juhtumitest ja õpilaskontingendist. Hetkel pole neid rakendatud. (Õpetaja abi ülesandeks on abistamine, sh õpilast toetava õpi- ja kasvukeskkonna loomisel, sh materjalide ettevalmistamisel, paljundamisel, jagamisel, järelvalve korraldamisel, tõlkimisel jms.) Vajadus tugiisikute järele on olemas. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja/õpetaja abi rollide selgus lasteasutuses kohapeal. Lisaks vajab lahendamist tugiisikute sotsiaalsete garantiide tagamine (käsunduslepingud ei anna haigekassa kindlustust). (Tugiisiku ülesandeks on õpilase erivajadustest tingitud personaalne abistamine koolis, arendus- ja õppeprotsessis osalemine võib olla korraldatud nii haridusasutuse tugipersonali kui ka tugiisikuteenuse kaudu.)</p>	<p>Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab sotsiaalpedagoog, kes katab konkreetse kooli sotsiaalpedagoogi teenuse vajaduse. Info kooli sotsiaalpedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk. Lahendamist vajab HEV- koordinaatori rolli sisulise poole täpsustamine. Vajab arendamist HEV- koordinaatori juhtrolli töölerakendamine (koolisisesest süsteemse, järjepideva, analüüsipõhise meeskonnatöö korraldamine), mis tagaks õpilasele õigeaegse võimetekohase õppe ja vajaliku toe. Probleemiks HEV- koordinaatorite palk (väiksem õpetajast), ei motiveeri täiskohaga HEV- koordinaatorina töötamist. Vajadus nende järele on.</p>	☒	☐	☐	☐	

		HEV-koordinaator							Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk. Lahendamist vajab HEV koordinaatori rolli sisulise poole täpsustamine. Vajab arendamist HEV koordinaatori juhtrolli tööle rakendamine (koolisisese süsteemse, järjepideva, analüüsipõhise meeskonnatöö korraldamine), mis tagaks õpilasele õigeaegse võimete kohase õppe ja vajaliku toe. Probleemiks HEV koordinaatorite palk (väiksem õpetajast), ei motiveeri täiskohaga HEV koordinaatorina töötamist. Vajadus nende järele on.	☐	☒	☐	☐	
		abiõpetaja	Vajadus on abiõpetajate järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt antud õppeaastal tööle asuvatest klassidest ja õpilastest lähtuvalt. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja rollide selgus lasteasutuses koht peal.						Vajadus on abiõpetajate järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt antud õppeaastal tööle asuvatest klassidest ja õpilastest lähtuvalt. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja rollide selgus lasteasutuses koht peal.	☐	☐	☒	☐	
		õpetaja abi	Vajadus õpetaja abi järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt juhtumitest ja õpilaskontingendist. Hetkel pole neid rakendatud.						Vajadus õpetaja abi järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt juhtumitest ja õpilaskontingendist. Hetkel pole neid rakendatud.	☐	☐	☒	☐	
		tugiisik	Vajadus tugiisikute järele on olemas. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja/õpetaja abi rollide selgus lasteasutuses koht peal. Lisaks vajab lahendamist tugiisikute sotsiaalsete garantiide tagamine (käsunduslepingud ei anna haigekassa kindlustust).						Vajadus tugiisikute järele on olemas. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja/õpetaja abi rollide selgus lasteasutuses koht peal. Lisaks vajab lahendamist tugiisikute sotsiaalsete garantiide tagamine (käsunduslepingud ei anna haigekassa kindlustust).	☐	☐	☒	☐	
		pikapäevarühm	Vajadus teenuse järele on ning teenus on tagatud koolidepoolt (1-4.klass).							☒	☐	☐	☐	
		õpilaskodu							KOV-s õpilaskodu teenus puudub. Nõudlus on olemas, üksikute juhtumite puhul rakendatakse teenust teistes omavalitsustes. Teenus on KOV-le ja lapsevanemale osaliselt tasuline. Riigi toetus ei kata õpilase õpilaskodu teenuse kulusid täies mahus ning selle ressursi peab leidma KOV ja/või lapsevanem.	☒	☐	☐	☐	
		karjääriinõustamine ja karjääriinfo							Põhi-, kesk- ja kutsehariduses karjääriinõustamise ja karjääriinfo teenuse järele on vajadus olemas ning teenus on tagatud koolide ja Töötukassa poolt.	☐	☒	☐	☐	
		Koolitranspordi korraldus	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
		Koolitranspordi kasutatavate õpilaste arv												
2.3.2		Kirjeldada koolitranspordi korralduse järgmisi aspekte: a) Kas KOV hindab vajadust koolitranspordi järele ja teeb selle alusel otsuseid transpordi korraldamisel? b) Koolitranspordi kasutusmugavus (palju aega kulub õpilastel keskmiselt iga päev koolitee läbimiseks? Kuivõrd võimaldab graafik õpilastel osaleda huvitegevustes?) c) Kas KOV korraldab koolibussi teenust või kasutatakse maakonnaliine? d) Kuidas on tagatud ohutud busside peatuskohad? e) Kasutatavate transpordivahendite turvalisus (busside tehniline korrasolek; turvavööde olemasolu jms). f) Kasutajate rahulolu (kas ja milliseid ettepanekuid on õpilased, lapsevanemad, koolid jt teinud koolitranspordi korralduse muutmiseks ning mis neist ettepanekutest on saanud?). g) Kas koolitransport on tagatud ka liikumispuudega lastele?	Eraldi koolitranspordi KOV poolt korraldatud ei ole. On sotsiaaltransport (Viljandi Päevakeskuse poolt), millega tagatakse vajaduspõhiselt koolimine. Toimib linnasisene ühistransport. Esile kerkinud ettepanekud seoses bussisõidugraafikutega edastatakse transpordi korraldavale asutusele. Bussiliinid on loodud koolide tunniaegu ja vanemate töökohtade /-vahetuste aegu arvestades. Liikumispuudega lastele on tagatud sotsiaaltransport vastavalt vajadustele.							☐	☒	☐	☐	KOV

KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.3 TÄITMISELE	KOONDHINNANG	3,1	
Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.	KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED
	<p>Kooli tervishoiutöötaja teenuse järele on vajadus olemas. Põhi-, kesk- ja kutsehariduses on kooli tervishoiutöötaja teenus tagatud SA Viljandi Tervisekeskuse poolt. Kvalifitseeritud psühholooge napib, teostatakse järjepidevalt otsinguid. Vajaduspõhine teenus on KOVi poolt võimaldatud, kuid spetsialistide nappuse tõttu ei suudeta kõiki vajadusi operatiivselt rahuldada. Viljandi Haigla psühholoogilise teenuse järele on nõudlus, järjekorrad on pikad. Mitmed kliendid on avaldanud arvamust, et teenuse kvaliteet jätab soovida ning nad pöörduvad pigem teistesse maakonna terviseasutustesse. Laste käitumisprobleemid ning pere toimetulematus lapsega ilmnevad juba alushariduses. Alates 2018. aasta algusest on KOVi poolt loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede keskus(?) (osakond), mis vastutab teenuste kättesaadavuse eest (psühholoog, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, logopeed) linna haridusasutustes. Keskus pakub sealhulgas Viljandi lasteadeadele psühholoogilist teenust, teenuse järele on nõudlus (1,5kuu jooksul on psühholoog tegelelenud Viljandi linna nelja lasteaia 6 juhtumiga). Kui teenuse järele nõudlus suureneb, suurendab osakond psühholoogide töökoormust. Hetkel ooteaeg probleemiks ei ole ja teenus on Viljandi linna lastele, lastevanematele, lasteaia- ja kooli-töötajatele tasuta. Infot psühholoogilise teenuse kättesaadavusest on jagatud kõikidele lasteadeade juhtkondadele ja hoolekogudele. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab psühholoog, kes katab konkreetse kooli psühholoogilise teenuse vajaduse. Info kooli psühholoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Laste ja perede osakonna kohta on info Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti ning sotsiaalrameti koduleheküljel. Koolide psühholoogid kuuluvad lasteja perede osakonna koosseisu. Vajadus eripedagoogi teenuse järele on olemas ning teenus on kättesaadav nii koolis kui lasteaias. Teenus on kaetud Viljandi kesklinna Koolis ja Viljandi Kaare Koolis, katmata praegu Viljandi Paalalinna Koolis ja Viljandi C.R.Jakobsoni nim Koolis. Viljandi linna 5-s lasteaias töötab 3 eripedagoogi, hetkel lisanõudlust eripedagoogi teenuse järele ei ole. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab eripedagoog, kes katab osaliselt konkreetse kooli eripedagoogi teenuse vajaduse. Eripedagooge on nii alushariduses ning põhi-, kesk- ja kutsehariduses kohati vähe (hinnang on antud võrreldes teiste maakondadega). KOV püüab leida täiendavaid ressursse teenuse laiendamise osas. Info kooli eripedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Viljandi linna lasteadeade logopeedilise või eripedagoogilise teenuse katavad 5 logopeedi, kes töötavad lisakoormusega. On vajadus täiendava logopeedilise teenuse pakkujate järele. Igal aastal 15. oktoobriks hinnatakse konkreetse lasteaia logopeedilise teenuse vajaduse suurust. Teenuse suurenemisel võimaldatakse lasteaiale lisaspetsialist. Sotsiaalpedagoogi teenuse vajalikkuse ilmnemisel on alates 01.01.2018 võimalik tellida juhtumipõhiselt sotsiaalpedagoogi teenust Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna kaudu. Lasteaadeadele ei ole ette nähtud sotsiaalpedagoogi teenust. Viljandi linna kõikides põhikoolides töötab sotsiaalpedagoog, kes katab konkreetse kooli sotsiaalpedagoogi teenuse vajaduse. Info kooli sotsiaalpedagoogi kontaktidega asub kooli koduleheküljel. Kõikides linna koolides töötavad HEV-koordinaatorid, kelle kogemuste tase on erinev/nõrk. Lahendamist vajab HEV- koordinaatori rolli sisulise poole täpsustamine. Vajab arendamist HEV- koordinaatori juhtrolli tööerakendamine (koolisisese süsteemse, järjepideva, analüüsipõhise meeskonnatöö korraldamine), mis tagaks õpilasele õigeaegse võimetekohase õppe ja vajaliku toe. Probleemiks HEV- koordinaatorite palk (väiksem õpetajast), ei motiveeri täiskohaga HEV- koordinaatorina töötamist. Vajadus nende järele on. Vajadus abiõpetajate järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt antud õppeaastal tööle asuvatest klassidest ja õpilastest lähtuvalt. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja rollide selgus lasteasutuses. Vajadus õpetaja abi järele on olemas. Vajadus kujuneb tulenevalt juhtumitest ja õpilaskontingendist. Hetkel pole neid rakendatud. Vajadus tugiisikute järele on olemas. Lahendamist vajab tugiisiku ja abiõpetaja/õpetaja abi rollide selgus lasteasutuses kohapeal. Lisaks vajab lahendamist tugiisikute sotsiaalsete garantiide tagamine (käsunduslepingud ei anna haigekassa kindlustust). Vajadus pikapäevarühma teenuse järele on ning teenus on tagatud koolidepoolt (1-4.klass). KOV-s õpilaskodu teenus puudub. Nõudlus on olemas, üksikute juhtumite puhul rakendatakse teenust teistes omavalitsustes. Teenus on KOV-le ja lapsevanemale osaliselt tasuline. Riigi toetus ei kata õpilase õpilaskodu teenuse kulusid täies mahus ning selle ressursi peab leidma KOV ja/või lapsevanem. Põhi-, kesk- ja kutsehariduses karjäärinõustamise ja karjääriinfo teenuse järele on vajadus olemas ning teenus on tagatud koolide ja Töötukassa poolt. Eraldi koolitransporti KOV poolt korraldatud ei ole. On sotsiaaltransport (Viljandi Päevakeskuse poolt), millega tagatakse vajaduspõhiselt kooliminek. Toimib linnasisene ühistransport. Esile kerkinud ettepanekud seoses bussisõidugraafikutega edastatakse transporti korraldavale asutusele. Bussiliinid on loodud koolide tunniaegu ja vanemate töökohtade /vahetuste aegu arvestades. Liikumispuudega lastele on tagatud</p>	<p>1) Haridusasutustes olemas tugispetsialistid;</p> <p>2) laste ja perede osakond - tugispetsialistide kompetentsikeskus;</p> <p>3) karjäärinõustamist teeb alates 01.01.2019 Töötukassa.</p>	<p>1) Väheine varajane laste probleemide märkamine;</p> <p>2) väheine lastevanemate teadlikkus abi saamise võimalustest: kuhu pöörduda, kes nõustab, milliste probleemide korral (näiteks käitumisraskuste korral);</p> <p>3) väheine teadlikkus pakutavatest võimalustest, olemasolevatest spetsialistidest (kuidas, kuhu jm);</p> <p>4) karjäärinõustamine haridusasutustes algab liiga hilja.</p>

KOV

E3 Loodud on võimalused laste ja pere sotsiaalse kaitse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

E3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)

Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Rahuldatus toimetulekutoetuse taotluste arv		1161	1005	1 977	3 138	2 557	2 102	1 897	1 380	986	952		Statistika- amet, tabel SK41
Rahuldatus toimetulekutoetuse taotluste arvu suhe kogurahvastikku (%)		6%	5%	11%	17%	14%	12%	11%	8%	6%	5%		
Laste ja pere sotsiaalse kaitse kulud KOV-i eelarves (€)							69970	83 020	92 830	141 797	145 504	249000	Statistika- amet, tabel RR33
Laste ja pere sotsiaalsele kaitsele kuluv osakaal KOV-i eelarvest (%)							0,38%	0,42%	0,49%	0,73%	0,17%	1,09%	
Kirjeldada peredele makstavate sotsiaaltoetuste ja -teenuste olukorda (NB! KOV-i poolt vahendatavaid riiklikke toetusi pole vaja kirjeldada). Kas vajajatele on sotsiaaltoetused võimaldatud/tagatud?		KOV poolt on tagatud kõik teenused ja toetused, mis tulenevad Sotsiaalhoolekande seadusest. Linna sissekirjutatud peredele makstakse sünnoetust, lasteaia kohamaksu toetust, lasteaia toilitustamise toetust, toimetulekutoetust saanud perede laste eest koolimineku ja koolilõpetamise toetust, üliõpilastoetust, matusetootust jne. Lastega peredele, kelle vanemad on kuulmispuudega, pakub KOV viipekeele tõlketeenust.											KOV
3.1.1 Loetleda 5 olulisemat lastega peredele pakutavad sotsiaalteenused (sh teenused, mille osas on olemas kokkulepped teenuse osutajaga juhaks, kui teenuse järgi vajadus tekib (nt lepingu MTÜ-dega)). Teenused loetleda veerus C (punktiri asemel). Kirjeldada iga teenuse lõikes järgnevat: a) Kas teenuse järele on nõudlust? b) Kas olemasolevad teenused rahuldavad vajaduse (nõudluse)? c) Kas teenuste järjekorrad/ootaeg on probleemiks (kui jah, siis kas ja mida tehakse probleemide leevendamiseks)? d) Kas teenus on saajale tasuta? Kuidas on teenus rahastatud? Kas teenuse hind on takistanud teenuse kättesaadavust vajajatele? e) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? f) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumiskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? g) Kas teenus on kättesaadav ka teistes keeltes, kui selle järele peaks vajadus olema?	Teenus 1: Lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lastele SA Perekodus	Lapsehoiuteenust pakub Viljandis Kukeräädsik, Rõõmupalli lastehoid, Jaani Lastemaja lastehoid. Teenuse järele on nõudlust. Viljandi linn on taganud kõigile raske ja sügava puudega lastele lapsehoiuteenuse. Kõigile kasutajatele on ligipääs teenusele ühistranspordiga. Teenus on mugavalt ligipääsetav liikumiskustega inimestele. Vajadusel on teenus kättesaadav ka teistes keeltes. Puudega lapse lapsehoiuteenust rahastavad KOV, SA Perekodu, Sotsiaalkindlustusamet ja lansevanem.											
	Teenus 2: Tugiisikuteenus SA Perekodu korraldusel	Tugiisiku teenuse järele on nõudlust. Olemasolev teenus ei rahulda, sest on tugiisikute puudus. Tugiisikuid on raske leida, probleemiks erialase ettevalmistusega teenusepakujate puudus ning käsunduslepinguline töösuhe. Teenusele on mõnikord järjekord, kui ei leia tugiisikut. Tugiisikuteenus on saajale tasuta. Teenus on rahastatud Sotsiaalkindlustusameti ja/või KOVi poolt. Tugiisikuteenust osutatakse lapse lasteaia või koolis, seega sõltub konkreetsest asutusest. Vajadusel on teenus kättesaadav ka teistes keeltes (vene keeles, äärmisel juhul ka inglise ja saksa keeles). Aastani 2020 on teenus rahastatud Sotsiaalkindlustusameti poolt. Aastast 2020 peab olema KOV valmis seda teenust rahastama.											
	Teenus 3: Laste turvakodu teenus	Laste turvakodu teenuse järele on nõudlus olemas. On loodud Viljandi linna laste turvatuba. Teenus on saajale tasuta. Rahastab KOV.											
	Teenus 4: Õppenõustamisteenus Viljandimaa Rajaleija keskuses	Viljandimaa Rajaleija keskuses õppenõustamisteenusele on pikad järjekorrad. Probleemiks vähene järelhindamine, kas ja kuidas on soovitusi ellu viidud, täidetud.											
	Teenus 5: Päevakeskuse laste ja pere osakonna psühholoogi, logopeedi ja sotsiaalpedagoogi teenus.	KOV poolt on loodud Viljandi linna laste ja pere osakond, mis pakub alus- ja ühendasukoonias õppivatele lastele erinevaid nõustamisteenuseid. Logopeedi teenust on vaja laiendada. Eesmärk on laiendada tulevikus laste ja pere osakonna teenuste pakkumist kõigile linna lastega peredele.											
	Teenus 6: Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus	Puuetega lastele pakuvad sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust SA Perekodu, Viljandi Haigla (Viljandi Haiglas ei osutata teenust täiskasvanutele enam alates 3.ugustist 2018; lastele kuni 18.ea osutatakse edasi, va psüühilise diagnoosiga). Teenusele järjekorrad pikad. Sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse võimalus puudub käitumishäiretega lastele.											

KOONDHINNANG EESMÄRGI E3.1 TÄITMISELE	KOONDHINNANG		2,9	
<p>Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.</p>	KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED	KOV
	<p>Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused) KOV poolt on tagatud kõik teenused ja toetused, mis tulenevad Sotsiaalhoolekande seadusest. Linna sissekirjutatud peredele makstakse sünnitoetust, lasteaiakohtade toetust, lasteaiakohtade toetust, toimetulekutoetust saanud perede laste eest koolimineku ja koolilõpetamise toetust, üliõpilastoetust, matusetoetust jne. Lastega peredele, kelle vanemad on kuulumispuudega, pakub KOV viipekeele tõlketeenust.</p> <p>Lapsehoiuteenust pakub Viljandis Kukuräädsik, Rõõmupalli lastehoid, Jaani Lastemaja lastehoid. Teenuse järele on nõudlust. Viljandi linn on taganud kõigile raske ja sügava puudega lastele lapsehoiuteenuse. Kõigile kasutajatele on ligipääs teenusele ühistranspordiga. Teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele. Vajadusel on teenus kättesaadav ka teistes keeltes. Puudega lapse lapsehoiuteenust rahastavad KOV, SA Perekodu, Sotsiaalkindlustusamet ja lapsevanem. Maakonnas puudub sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus käitumishäiretega lastele.</p> <p>Tugiisiku teenuse järele on nõudlust. Olemasolev teenus ei rahulda, sest on tugiisikute puudus. Tugiisikuid on raske leida, probleemiks erialase ettevalmistusega teenusepakkujate puudus ning käsunduslepinguline töösuhe. Teenusele on mõnikord järjekord, kui ei leia tugiisikut. Tugiisikuteenus on saajale tasuta. Teenus on rahastatud Sotsiaalkindlustusameti ja/või KOVi poolt. Tugiisikuteenust osutatakse lapse lasteaias või koolis, seega sõltub konkreetsest asutusest. Vajadusel on teenus kättesaadav ka teistes keeltes (vene keeles, äärmisel juhul ka inglise ja saksa keeles). Aastani 2020 on teenus rahastatud Sotsiaalkindlustusameti poolt. Aastast 2020 peab olema KOV valmis seda teenust rahastama.</p> <p>Laste turvakodu teenuse järele on nõudlus olemas. On loodud Viljandi linna laste turvatuba. Teenus on saajale tasuta. Rahastab KOV.</p> <p>Viljandimaa Rajaleidja keskuses õppenõustamisteenusele on pikad järjekorrad. Probleemiks vähene järelehindamine, kas ja kuidas on soovitusi ellu viidud, täidetud.</p> <p>Päevakeskuse laste ja perede osakonna psühholoogi, logopeedi, eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus KOV poolt on loodud Viljandi linna laste ja perede osakond, mis pakub alus- ja üldhariduskoolides õppivatele lastele erinevaid nõustamisteenuseid. Logopeedi teenust on vaja laiendada. Eesmärk on laiendada tulevikus laste ja perede osakonna teenuste pakkumist kõigile linna lastega peredele.</p> <p>Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus Puuetega lastele pakuvad sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust SA Perekodu, Viljandi Haigla (Viljandi Haiglas ei osutata teenust täiskasvanutele enam alates 3.augustist 2018; lastele kuni 18.eluaastani osutatakse edasi, v.a psüühilise diagnoosiga). Teenusele järjekorrad pikad. Käitumishäiretega lastel puudub võimalus saada sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust.</p> <p>Linnavalitsuse lahendusel toimub mitterahalise abi andmine (toidupakid, hügieenitarbed jm).</p>	<p>1) Enamik sotsiaalteenuseid on olemas (v.a laste turvakodu);</p> <p>2) on olemas KOVi poolt ühekordsed toetused, KOV toetab ka vajaduspõhiselt teenuste eest tasumist;</p> <p>3) loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakond;</p> <p>4) toimib koostöö erinevate asutuste vahel: KOV-Viljandimaa Rajaleidja keskus-Perekodu-Viljandi LV laste ja perede osakond.</p>	<p>1) Erialase ettevalmistusega tugiteenuse pakkujate puudus, probleemiks käsunduslepinguline töösuhe;</p> <p>2) KOVi poolt ei ole leitud rahalisi vahendeid palkamaks inimest, kes tegeleks päevakeskuse teenusevajaduste välja selgitamisega, teenuste arendamisega ja laiendamise. Lisaks vajab lahendamist linnavalitsuses sotsiaalnõustamisega tegelevate spetsialistide töö- ja palga tingimused (üle Eestilise KOVide probleem sotsiaalvaldkonna ametikohtade täitmise);</p> <p>3) õppenõustamisteenuse järjekorrad on pikad;</p> <p>4) maakonnas puudub käitumishäiretega lastele sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus;</p> <p>5) osad teenused on praegu Sotsiaalkindlustusameti rahastusel (lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lastele, tugiisikuteenus, sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus), kuid alates 2021.ajab see 100% KOVi kanda. (Küsimus, kas KOVil on võimekus neid teenuseid ise tagada ja rahastada! Millises mahus hakkab vanem neid teenuseid saama? Mahud sõltuvad eelarvest.)</p>	

E3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks

Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Esitada andmed, kui palju kohaliku omavalitsuse lapsi on igal aastal vajanud turvakodu, asenduskoju või perekonnas pakutava asendushoolduse teenust.	orvude, vanemliku hoolitsuseta ja abivajavate laste arv (lapsed, kes jäid aruandeaasta lõpuks arvele)	47	26	28	38	79	120	145	298	244			SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
Esitada perest eraldatud laste arv - mitteinstitutionaalse ja institutionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	mitteinstitutionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv							1	6	0			
	institutionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv							3	1	0			
3.2.1 Kirjeldada abivajavate lastele suunatud tuge järgmiste küsimuste abil: a) Kas KOV seirab oma kogukonda tuvastamiseks abivajavaid lapsi (sh vanemlikku hoolitusse jäetud lapsi, perest eraldatud lapsi)? b) Kas abivajavatele lastele on abi tagatud? c) Milliseid teenuseid (või tegevusi) osutab KOV abivajavate lastega (sh vanemlikku hoolitusse jäetud ja perest eraldatud lapsed) tegelemisel? d) Mis on olnud põhjused perest eraldamiseks ning kuhu on lapsed paigutatud (kas on institutionaalne või mitte-institutionaalne)? e) kui palju on KOV-is lapsi (ja mis vanuses), kes veedavad kodus suure osa ajast iseseisvalt (ilma vanemateta, sh vanemad on kaugel/välismaal tööl). Kui olukord on aastatega muutunud, siis tuua välja võimalikud põhjused. Võib kirjeldada juhtumipõhiselt.	<p>KOV-le tuleb info abivajavast lapsest ja perest lasteaedadelt, koolidelt, kogukonnalt, perearstidelt jne.</p> <p>Lastekaitse spetsialistid nõustavad peresid (sh asendushooldusteenus) sotsiaalselt, vajaduspõhiselt ka perede juriidiline nõustamine juristi poolt.</p> <p>2018.aastal (seisuga september) vajavad asendushooldusteenust lapsed/inimesed, vajaduse läbivate põhjustena võib tuua välja vanemate vähesed vanemlikud oskused, alkoholiprobleemid, terviseprobleemid.</p> <p>Teenust osutavad maakonnas SA Perekodu, hoolduspere, eestkostepere.</p> <p>KOV-l puudub info, kui palju on lapsi, kes veedavad suure osa aja iseseisvalt (ilma vanemateta).</p> <p>Abivajavast lapsest on hakatud aktiivsemalt teavitama. Kui on märgatud, et laps on suurema osa ajast üksi kodus, on sellest hakatud ka informeerima KOV lastekaitsetöötajaid.</p> <p>Abivajavatele lastele on teenused raskesti kättesaadavad, nt lastepsühhiaatri teenus (pikad järjekorrad). Puudu on pereterapeutidest, perelepitajatest, puuduvad programmid suunitlusega lahutatavatele vanematele ja nende lastele. Kohapeal ei pakuta sotsiaalse rehabilitatsiooni programmi käitumishäiretega lastele, mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT) programm Viljandi maakonnale võiks olla rohkem kättesaadav.</p> <p>Abivajavatele lastele, kelle vanemate hooldusõigused on piiratud, osutab KOV asendushooldusteenust asendushoolduse teenuse pakujate juures (SA Perekodus, jt) ja tugiisikuteenust asendushooldusel viibivatele abivajavatele raske ja sügava puudega lastele (SA Perekodu jt).</p>											KOV	

Väärkoheldud lastele suunatud tugi		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	PPA (andmepäring)	
3.2.3	Alaealiste vastu toime pandud rasked kuriteod (tabelis kuritegude arv), kordaja 1000 lapse kohta.	juhtumite arv	4	0	1	6	2	0	6	9	2			
	juhtumite arv 1000 lapse kohta						0,63	0,00	1,90	2,82	0,58			
	1) Kas ja millist tuge pakub KOV väärkoheldud lastele (sh milliseid tugiteenuseid on pakutud, nt nõustamine, teraapia, turvakodu jms) väärkohtlemise liikide lõikes? 2) Milline on ohvriabiteenuse kättesaadavus?	On loodud Viljandi linna laste turvakodu. Viljandimaal on 2 ohvriabitöötajat, teenuse kättesaadavus on väga hea. Väärkoheldud laste nõustamisteenuse kättesaadavus kohapeal on vähene (suunatakse Tartusse). On vajadus komplekse teenuseosutamise järele kohapeal.											KOV	
Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	SKA (andmepäring)	
3.2.4	Hädaohus olev laps on laps, kes on tingimustes, mis ohustavad tema elu ja tervist või kes ise oma käitumise või tegutsemisega ohustab oma tervist ja arengut ning kes vajab sotsiaalmetriku sekkumist ümbritsevate tingimuste parandamiseks.	registreeritud hädaohus olevate laste juhtumite arv	7	7	9	8	8	9	6	6	9	3		8
	1) Kas ja kuidas on KOV osalenud hädaohus lapse juhtumite menetlemisel/korraldamisel? 2) Kas KOV-il on kontakt/koostöö operatiivüksustega? 3) Kas KOV-is on kriisiabi kättesaadav (sh turvakodu teenus, kriisinõustamine jms)?	Koostöö politsei ja KOV vahel hädaohus lapse juhtumite lahendamisel on hea. Lastekaitse spetsialistid osalevad hädaohus olevate laste juhtumite lahendamisel. Info hädasoleva lapse kohta sageli KOV-ni tervishoiuteenuse osutajatelt ei jõua. Info ei jõua tervishoiutöötajatelt KOV-ni. Miks? Mida teha? Kuidas parandada koostööd meditsiinitöötajate ja KOV sotsiaalosakonna vahel? Viljandi Haigla osaleb sotsiaalministeeriumi algatatud pilootprojekti PAIK, mille eesmärk on töötada välja inimese vajadustest lähtuv tervishoiu- ja sotsiaalteenuste mudel (ennetus ja koostöö). Suurema kriisisituatsiooni puhul tuuakse kriisinõustaja väljastpoolt maakonda. Üks kriisiabi nõustajaid on ohvriabiteenuse osutaja. Rajaleidja keskustel on koostatud kriisijuhtimise töökord.												
Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	PPA (andmepäring)	
3.2.5	Toimepandud õigusrikkumiste arv (väär- ja kuritegude lõikes); kordaja 1000 lapse kohta.	alaealiste poolt toimepandud väärtegude arv	1103	750	651	654	448	345	186	77	64			
	alaealiste poolt toimepandud kuritegude arv		60	47	45	38	37	33	23	6	5			
	1) Milliseid toetavaid teenuseid pakub KOV õigusrikkumise toime pannud lastele (sh nõustamine, teraapia jms)? 2) Kas teenuste järele on vajadus ja kas KOV-i teenused rahuldavad selle vajaduse? 3) Kas teenused on tõhusad/tulemuslikud?	KOV teeb ettepanekuid süütegusid toime pannud laste suunamiseks erinevatesse teraapiatesse, nõustamistesse, programmidesse. Lepitusteenust pakub ohvriabi. .Maakonnas puudub sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus käitumishäiretega lastele. Puuduvad taastava õiguse programmid, sotsiaalprogrammid. Järjekorrad erispetsialistide juurde on pikad. Vajadus MDFT programmi läbiviijate järele Lõuna-Eesti piirkonnas suurem (praegu 1 terapeut), võimalused ei rahulda vajadust.											KOV	

3.2.6	<p>Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine</p> <p>1) Kas KOV-il on ülevaade oma territooriumil elavatest lastest, kes vajavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust (vt definitsiooni: www.sm.ee/et/sotsiaalne-rehabilitatsioon)?</p> <p>2) Kas KOV-il on ülevaade territooriumil/regioonis sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutajatest? (Välja tuua loetelu, arv kokku)</p> <p>3) Kas ja kuidas tagab KOV sotsiaalse rehabilitatsiooni kättesaadavuse?</p>	<p>KOV-l puudub ülevaade lastest, kes vajavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust.</p> <p>Olemas kaks sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust osutavat asutust oma spetsiifikaga, vanemal on võimalus valida. Sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust osutavad SA Perekodu ja SA Viljandi Haigla – mõlemad Viljandi vallas, linna piirist 500m kaugusel. KOV tagab vajadusel transpordi füüsilise puudega abivajajatele. Viljandi Haiglas osutatakse rehabilitatsiooniteenust kuni 18.a (v.a psüühilise diagnoosiga).</p> <p>Maakonnas puudub sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus käitumishäiretega lastele.</p>	☐	☐	☒	☐	KOV
3.2.7	<p>Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused</p> <p>Kirjeldada lastega perede eluruumide elamistingimuste olukorda (sh munitsipaalpinnad) ja KOV-i tegevusi järgmiste suunavate küsimuste abil:</p> <p>1) Kas KOV-il on ülevaade abivajavate lastega leibkondade eluruumide elamistingimustest? Kas KOV-i erinevad spetsialistid (LK-töötaja, ehitusnõunik jt) teevad omavahel koostööd, et olukorda kaardistada?</p> <p>2) Kui jah, siis milliseks hindate abivajavate laste eluruumide elamistingimuste olukorda KOV-is?</p> <p>3) Kas ja kuidas toetab KOV kehvade eluruumide elamistingimustega leibkondasid?</p>	<p>KOV-l puudub ülevaade laste ja perede eluruumide elamistingimuste olukorrast, v.a juhtudel, kus KOV töötajal on kokkupuude perega (on külastanud kodu). Vajadus kehvades eluruumides kehvade elamistingimustega leibkondade kaardistamise ja nende aitamise järele.</p> <p>KOV erinevad spetsialistid (LK-töötaja, ehitusnõunik jt) ei tee omavahel koostööd olukorra kaardistamiseks, kuid spetsialistid teavitavad sotsiaalametit abivajavatest peredest.</p> <p>Kehvade elamistingimustega leibkondasid toetab KOV vajaduspõhiselt. Nt on KOV õigustatuse korras (elamiskõlbmatu isiklik eluase) vajaduspõhiselt toetanud üürikorterit sissemaksuga. Samuti on KOV toetanud sotsiaalset eluruumi võimaldades ning küttekollete kordategemisel.</p> <p>Riskigruppi kuuluvaid peresid hindab lastekaitse. Puuetega inimesi on võimalik toetada eluruumi kohandamisel.</p>	☐	☒	☐	☐	KOV
3.2.8	<p>Toidupuuduses olevad lapsed</p> <p>Kirjeldada järgmiste suunavate küsimuste abil, kuidas on KOV-is tagatud toidu kättesaadavus lastele:</p> <p>1) Kas ja kuidas KOV tegeleb toidupuuduses olevate laste väljaselgitamisega? Kas KOV kaardistab selliseid lapsi?</p> <p>2) Kui eelnevale küsimusele on jaatav vastus, siis Kas KOV-is on toidupuuduses olevaid lapsi ja kui palju?</p> <p>3) Vajaduse ilmnemisel, milliseid mehhanisme KOV rakendab?</p> <p>4) Kuidas on tagatud, et kõik KOV-is elavad lapsed (eel- ja kooliealised) saavad vähemalt korra päevas sooja toitu (väljaspool kooli, nädalavahetustel ja koolivaheajadel)?</p>	<p>KOV ei kaardista toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid.</p> <p>KOV toetab toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid. Vähekindlustatud perede lastele on koolis hommikupudru võimalus, toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid toetatakse EL toiduabi (sh mitmekesine), Toidupanga, Päevakeskuse teenuste kaudu.</p> <p>Vajadusel tagatakse vähekindlustatud perede lastele koolis toiduvõimalus ka enne kojuminekut.</p>	☐	☒	☐	☐	KOV
3.2.9	<p>Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine</p> <p>Kas ja kuidas arvestab KOV abivajavate laste emotsionaalseid vajadusi (nt suhtevõrgustik, läbisaamine vanematega, kooliküsimine)?</p>	<p>KOV lastekaitse spetsialistid tegelevad abivajavate laste emotsionaalsete probleemidega.</p> <p>On olemas erinevad ennetusprogrammid koolidele, lasteaedadele, peredele. Tihti jääb loodud võimalus soovi ja tahtmise puudumise tõttu kasutamata.</p> <p>Abivajavate laste/perede emotsionaalsete vajadustega tegelemiseks puuduvad spetsialistid (perenõustamine, individuaalnõustamine).</p> <p>Viljandi Jakobsoni Kool ning linna kõik lasteaiad on liitunud kiusamisest vabaks programmiga „Kiusamisest vabaks!“</p> <p>KIVA (kiusamisvaba kool) programmiga on liitunud Viljandi Kesklinna Kool.</p> <p>T.O.R.E. tugiõpilastegevusega (koolikeskkonna parandamine tugiõpilastegevuse kaudu) on liitunud Viljandi Jakobsoni Kool ja Viljandi Kesklinna Kool.</p> <p>Tervist edendavate lasteaedade ja koolide võrgustikku kuuluvad kõik linna lasteaiad ning kolm üldhariduskooli (Viljandi Jakobsoni Kool, Viljandi Kesklinna Kool, Viljandi Paalalinna Kool).</p>	☐	☐	☒	☐	KOV

KOONDHINNANG EESMÄRGI E3.2 TÄITMISELE	KOONDHINNANG		2,3
Palun sisestage süüa kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.	KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED
	<p>Vanemliku hoolitsuseta lapsed</p> <p>KOV-le tuleb info abivajavast lapsest ja perest lasteaedadelt, koolidelt, kogukonnalt, perearstidelt jne. Lastekaitse spetsialistid nõustavad peresid (sh asendushooldusteenus) sotsiaalselt, vajaduspõhiselt ka perede juriidiline nõustamine juristi poolt. 2018. aastal (seisuga september) vajavad asendushooldusteenust lapsed/inimesed, vajaduse läbivate põhjustena võib tuua välja vanemate vähesed vanemlikud oskused, alkoholiprobleemid, terviseprobleemid. Teenust osutavad maakonnas SA Perekodu, hoolduspere, eestkostepere. KOV-I puudub info, kui palju on lapsi, kes veedavad suure osa aja iseseisvalt (ilma vanemateta).</p> <p>Abivajavast lapsest on hakatud aktiivsemalt teavitama. Kui on märgatud, et laps on suurema osa ajast üksi kodus, on sellest hakatud ka informeerima KOV lastekaitsetöötajaid. Abivajavatele lastele on teenused raskesti kättesaadavad, nt lastepsühhiaatri teenus (pikad järjekorrad). Puudu on pereterapeutidest, perelepitajatest, puuduval programmil suunitlusega lahutatavatele vanematele ja nende lastele. Kohapeal ei pakuta sotsiaalse rehabilitatsiooni programmi käitumishäiretega lastele, mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT) programm Viljandi maakonnale võiks olla rohkem kättesaadav. Abivajavatele lastele, kelle vanemate hooldusõigused on piiratud, osutab KOV asendushooldusteenust asendushoolduse teenuse pakkujate juures (SA Perekodus, jt) ja tugiisikuteenust asendushooldusel viibivatele abivajavatele</p> <p>Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine</p> <p>Teenused ja teenuse pakkujad erinevat liiki puudega ja psüühikahäiretega lastele: •Erivajadustega laste lastehoid – osutaja SA Perekodu; •Tugiisikuteenus – osutaja SA Perekodu; •Rehabilitatsiooniteenused – osutaja SA Perekodu, SA Viljandi Haigla; •Erivajadustega laste lasteaid – osutaja MTÜ Vileri; Viljandi Lasteaed Männimäe (rühmad erivajadustega lastele); •Erivajadustega laste kool – osutaja MTÜ Vileri; Jaagu Lasteaed-Põhikool, Viljandi Kaare Kool</p> <p>KOV korraldab tugiisiku teenust koolis ja lasteaias. Kõikides koolides töötavad tugiisikud. (I). Laste ja perede osakond tagab selle vajaduse rahuldamise juhtumipõhiselt. Koolides on vajadus on abiõpetajate/õpetajate abi järele. Vastavalt vajadusele moodustatakse põhikoolide juurde väikeklassid ja väiksemad klassid.</p> <p>Väärkoheldud lastele suunatud tugi.</p> <p>On loodud Viljandi linna laste turvakodu. Viljandimaal on 2 ohvriabiõpetajat, teenuse kättesaadavus on väga hea. Väärkoheldud laste nõustamisteenuse kättesaadavus kohapeal on vähene (suunatakse Tartusse). On vajadus kompleksse teenuseosutamise järele kohapeal.</p> <p>Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi).</p> <p>Koostöö politsei ja KOV vahel hädaohus lapse juhtumite lahendamisel on hea. Lastekaitse spetsialistid osalevad hädaohus olevate laste juhtumite lahendamisel. Info hädasoleva lapse kohta sageli KOV-ni tervishoiuteenuse osutajatelt ei jõua. Info ei jõua tervishoiutöötajatelt KOV-ni. Miks? Mida teha? Kuidas parandada koostööd meditsiinitöötajate ja KOV sotsiaalosakonna vahel? Viljandi Haigla osaleb sotsiaalministeeriumi algatatud pilootprojekti PAIK, mille eesmärk on töötada välja inimese vajadustest lähtuv tervishoiu- ja sotsiaalteenuste mudel (ennetus ja koostöö). Suurema kriisisituatsiooni puhul tuuakse kriisinõustaja väljastpoolt maakonda. Üks kriisiabi nõustajaid on ohvriabi teenuse osutaja. Rajaleidja keskustel on koostatud kriisijuhtimise töökoostöö.</p> <p>Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine.</p> <p>KOV teeb ettepanekuid süütegusid toime pannud laste suunamiseks erinevatesse teraapiatesse, nõustamistesse, programmidesse. Lepitusteenust pakub ohvriabi.</p> <p>. Maakonnas puudub sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus käitumishäiretega lastele. Puuduval taastava õiguse programm, sotsiaalprogrammid. Järjekorrad eripsühhiaatri spetsialistide juurde on pikad. Vajadus MDFT programmi läbiviijate järele Lõuna-Eesti piirkonnas suurem (praegu 1 terapeut), võimalused ei rahulda vajadust.</p> <p>Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine</p> <p>KOV-I puudub ülevaade lastest, kes vajavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust. Olemas kaks sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust osutavat asutust oma spetsiifikkaga, vanemal on võimalus valida. Sotsiaalselt rehabilitatsiooniteenust osutavad SA Perekodu ja SA Viljandi Haigla – mõlemad Viljandi vallas, linna piirist 500m kaugusel. KOV tagab vajadusel transpordi füüsilise puudega abivajajatele. Viljandi Haiglas osutatakse rehabilitatsiooniteenust kuni 18.a (v.a psüühilise diagnoosiga). Maakonnas puudub sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus käitumishäiretega lastele.</p> <p>Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused</p> <p>KOV-I puudub ülevaade laste ja perede eluruumide elamistingimuste olukorrast, v.a juhtudel, kus KOV töötajal on kokkupuude perega (on külastanud kodu). Vajadus kehvades eluruumides kehvade elamistingimustega leibkondade kaardistamise ja nende aitamise järele. KOV erinevad spetsialistid (LK-töötaja, ehitusnõunik jt) ei tee omavahel koostööd olukorra kaardistamiseks, kuid spetsialistid teavitavad sotsiaalalameid abivajavatest peredest.</p> <p>Kehvade elamistingimustega leibkondasid toetab KOV vajaduspõhiselt. Nt on KOV õigustatuse korras (elamiskõlbmatu isiklik eluase) vajaduspõhiselt toetanud üürikorneri sissemaksuga. Samuti on KOV toetanud sotsiaalset eluruumi võimaldades ning küttekollete kordategemisel. Riskigrupi kuuluvaid peresid hindab lastekaitse. Puuetega inimesi on võimalik toetada eluruumi kohandamisega. Vajadus on tõsta lastevanemate teadlikkust oma valikute tegemisel.</p> <p>Toidupuuduses olevad lapsed</p> <p>KOV ei kaardista toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid. KOV toetab toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid. Vähekindlustatud perede lastele on koolis hommikupudru võimalus, toidupuuduses olevaid lapsi ja peresid toetatakse EL toiduabi (sh mitmekesine), Toidupanga, Päevakeskuse teenuste kaudu.</p> <p>Vajadusel tagatakse vähekindlustatud perede lastele koolis toiduvõimalus ka enne kooliminekut.</p> <p>Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine</p> <p>KOV lastekaitse spetsialistid tegelevad abivajavate laste emotsionaalsete probleemidega. On olemas erinevad ennetusprogrammid koolidele, lasteaedadele, peredele. Tihti jääb loodud võimalus soovi ja tahtmise puudumise tõttu kasutamata. Abivajavate laste/perede emotsionaalsete vajadustega tegelemiseks puuduvad spetsialistid (perenõustamine, individuaalnõustamine). Viljandi Jakobsoni Kool ning linna kõik lasteaiaid on liitunud kiusamisest vabaks programmiga „Kiusamisest vabaks!“ KIVA (kiusamisvaba kool) programmiga on liitunud Viljandi Kesklinna Kool.</p> <p>T.O.R.E. tugiõpilastegevusega (koolikeskkonna parandamine tugiõpilastegevuse kaudu) on liitunud Viljandi Jakobsoni Kool ja Viljandi Kesklinna Kool.</p> <p>Tervist edendavate lasteaedade ja koolide võrgustikku kuuluvad kõik linna lasteaiaid ning kolm üldhariduskooli (Viljandi Jakobsoni Kool, Viljandi Kesklinna Kool, Viljandi Paallinna Kool).</p> <p>Ennetusprogrammide täpsem kirjeldus - vt lisa nr ... "Ennetusprogrammid".</p>	<p>1) Erinevad programmid, projektid, teenused olemas;</p> <p>2) lastekaitse spetsialistide on piisavalt;</p> <p>3) tugiisikuteenus KOV-i poolt;</p> <p>4) KOV toetab vajaduspõhiselt kehvades elamistingimustes olevaid leibkondi;</p> <p>5) puuetega lastele on tagatud lasteaia- ja koolikohad, head teenused SA Perekodus, Jaagu lasteaed-Põhikoolis;</p> <p>6) hea koostöö hädaohus olev lapse juhtumil korraldusel;</p> <p>7) teadaolevalt ei ole toidupuuduses lapsi.</p>	<p>1) Hädaohus oleva lapse kohta info ei liigu meditsiini töötajatelt KOV-i; haridusametuste töötajate hoiakud ei toeta hädaohus oleva lapse toetamist haridusametustes;</p> <p>2) varajane märkamise ja süsteemse ennetustöö haridusametustes vähene;</p> <p>3) erinevate programmid, teenused abivajavatele peredele raskesti kättesaadavad; intensiivsema või pikema perioodiga nõustamisteenuste vähesus;</p> <p>4) lastevanemate teadlikkuse suurendamine valikutest lapse elukvaliteedi parandamisel (elukeskkond, eluviis, huvitegevus, ühistegevused jm);</p> <p>5) puudub kohapeal sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus käitumishäiretega lastele;</p> <p>6) olemas erinevad ennetusprogrammid haridusametustele, kuid nende rakendamine-kasutamine vähene.</p>

KOV

E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

E4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

4.1.1	<p>Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas</p> <p>1) Palun välja tuua, kas KOV-i ametlikus dokumentatsioonis on laste ja perede heaolu mõjutavad prioriteedid käsitletud: formaalne ja mitteformaalne haridus, laste osalus ja kuuluvuskogemus (sh õpilasesindused, noortevolikogu jmt), laste teavitamine ja nõustamine, probleemide ennetamine ning laste õigusrikkumistele tõhus reageerimine, keskkonna turvalisus ja tervislikkus, kogukonna (sh laste) kaasamine ja arvestamine otsustusprotsessides jmt.</p> <p>2) Kirjeldada kuidas KOV hindab planeeritud ja arengukavas kajastatud tegevuste mõju.</p>	<p>Viljandi linnal on arengukava, kus on valdkonnad ja prioriteedid kajastatud üldsõnaliselt. Erinevad ametkonnad omavad valdkonna sektori kohta dokumentatsiooni, analüüse jms, mille põhjal on seatud arengukavalised prioriteedid. Laste ja perede heaolu mõjutavaid prioriteete käsitletud ei ole. KOV poolt puudub planeeritud ja arengukavas kajastatud tegevuste mõju hindamine. Puudub laste ja perede heaolu profiil.</p>					KOV
4.1.2	<p>Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is</p> <p>Kas KOV või mõni KOVi allasutus või KOVi territooriumil asuv organisatsioon on läbi teinud noorsootöö kvaliteedi hindamise, EQUASSI, noorteühenduste enesehindamise, haridusasutuste sisehindamise, CAFI.</p>	<p>Järjepidevalt viiakse haridusasutustes läbi sisehindamisi, nende tulemused on sisendiks arengukavade tegevuskavade koostamisel.</p> <p>Läbi on viidud ka noorsootöö kvaliteedi hindamine ja erinevad mudeldamised.</p> <p>2018 viiakse ellu MTÜ Tulevikuhariduse PIRN juhtimisel ja koostöös linnavalitsuse laste ja perede osakonnaga ning haridusasutuste osalusel arengu- ja nõustamisprogramm „Tugisüsteemi rekonstrueerimise ja integreeritud teenuste mudel“. Programmi raames kaardistatakse kaasava hariduse ja HEV lastega seotud tugisüsteemide toimimise hetkeseis ning töötatakse välja uus kohalik integreeritud tugisüsteemide teenuste mudel.</p>					KOV
4.1.3	<p>Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine</p> <p>Kirjeldada KOV-i tegevust seoses laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huvide ja rahulolu) hindamisel järgmistest suunavate eesmärkide abil:</p> <p>1) Regulaarselt kogutakse andmeid laste heaolu olukorra kohta (nii lastega perede kui ka vahetult laste enda käest).</p> <p>2) Regulaarselt tehakse uuringuid (sh küsitlusi) laste vajaduste ja huvide kohta info kogumiseks (sh lastega perede ja vahetult laste enda käest)</p> <p>3) Kogutakse andmeid laste huvide, vajaduste ja rahulolu kohta, kogutud andmeid analüüsitakse ning selle põhjal viiakse läbi parendustegevusi.</p> <p>4) Laste prioriteetide seadmisel on lähtutud KOV-i laste olukorrast ja vajadustest ning konkreetse piirkonna eripärast.</p> <p>Indikaator on täidetud kui KOV-il on ülevaade enda laste olukorrast, vajadustest ja konkreetse piirkonna eripärast ning KOV on neid laste heaolu tegevuste planeerimisel arvestanud.</p>	<p>Noorsootöö valdkonnas on kogutud andmeid laste huvide, vajaduste ja rahulolu kohta, samuti tehtud analüüs.</p> <p>Haridusasutustes viiakse regulaarselt läbi rahuloluküsimustikke nii lastele kui vanematele koostöös KOV kui Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Küsitluste ja uuringute tulemustel kavandatakse parendustegevusi asutuse arengukavades ja ka linna arengukavalistes protsessides ning edasiste tegevuste kavandamisel.</p> <p>Seni ei ole läbi viidud küsitlusi lastevanematele sotsiaalvaldkonnas (sotsiaalteenused, sotsiaalabi jm).</p> <p>Novembris 2018 viiakse SA Saagu Valguse juhtimisel ning haridusasutuste (lasteaiad) osalusel läbi linna lasteaiades käivate laste (vanuses 2-7) vanematele suunatud teenuste uuring.</p> <p>Viljandi linna eelarve koostamisel rakendatakse kaasava eelarve menetlust, mille eesmärkideks on parandada kogukondade arusaama linnaeelarvest ja selle kujunemisest, parandada kogukondadevahelist koostööd ja viia ellu mõni uus idee või leida lahendus mõnele olulisele valupunktile linnas.</p>					KOV

KOONDHINNANG EESMÄRGI E4.1 TÄITMISELE	KOONDHINNANG		2,3	
<p>Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.</p>	KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED	KOV
	<p>Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOVI arengukavas</p> <p>Viljandi linnal on arengukava, kus on valdkonnad ja prioriteetid kajastatud üldsõnaliselt. Erinevad ametkonnad omavad valdkonna sektori kohta dokumentatsiooni, analüüse jms, mille põhjal on seatud arengukavalised prioriteetidid. Laste ja perede heaolu mõjutavaid prioriteete käsitletud ei ole. KOV poolt puudub planeeritud ja arengukavas kajastatud tegevuste mõju hindamine. Puudub laste ja perede heaolu profiil.</p> <p>Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-s</p> <p>Järjepidevalt viiakse haridusastutustes läbi sisehindamisi, nende tulemused on sisendiks arengukavade tegevuskavade koostamisel.</p> <p>Läbi on viidud ka noorsootöö kvaliteedi hindamine ja erinevad mudeldamised.</p> <p>2018 viiakse ellu MTÜ Tulevikuhariduse PIRN juhtimisel ja koostöös linnavalitsuse laste ja perede osakonnaga ning haridusastutuste osalusel arengu- ja nõustamisprogramm „Tugisüsteemi rekonstrueerimise ja integreeritud teenuste mudel“. Programmi raames kaardistatakse kaasava hariduse ja HEV lastega seotud tugisüsteemide toimimise hetkeseis ja töötatakse välja uus kohalik integreeritud tugisüsteemide teenuste mudel.</p> <p>Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huvid ja rahulolu) hindamine</p> <p>Noorsootöö valdkonnas on kogutud andmeid laste huvide, vajaduste ja rahulolu kohta, samuti tehtud analüüs.</p> <p>Haridusastutustes viiakse regulaarselt läbi rahuloluküsimustikke nii lastele kui vanematele koostöös KOV kui Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Küsitluste ja uuringute tulemustel kavandatakse parentustegevusi asutuse arengukavades ja ka linna arengukavalistes protsessides ning edasiste tegevuste kavandamisel.</p> <p>Seni ei ole läbi viidud küsitlusi lastevanematele sotsiaalvaldkonnas (sotsiaalteenused, sotsiaalabi jm).</p> <p>Novembris 2018 viiakse SA Saagu Valguse juhtimisel ning haridusastutuste (lasteaiad) osalusel läbi linna lasteaiades käivate laste (vanuses 2-7) vanematele suunatud teenuste uuring.</p> <p>Viljandi linna eelarve koostamisel rakendatakse kaasava eelarve menetlust, mille eesmärkideks on parandada kogukondade arusaama linnaeelarvest ja selle kujunemisest, parandada kogukondadevahelist koostööd ja viia ellu mõni uus idee või leida lahendus mõnele olulisele valupunktile linnas.</p>	<p>1) Viljandi linn on üks vähestest KOV-st, kes on ette võtnud laste ja perede heaolu profiili koostamise;</p> <p>2) Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakonna poolt on loodud eeldused laste ja perede heaolu parandamiseks;</p> <p>3) kvaliteethindamisi on erinevates asutustes läbi viidud (Sa Perekodu, linna noorsootöö valdkond).</p>	<p>1) Ei toimi süsteemne laste ja peredega töötavate spetsialistide (õpetajad, tugispetsialistid, lastekaitsetöötajad jm) teenuse kvaliteedi hindamine ja sellest lähtuv parentustegevuste planeerimine;</p> <p>2) kehtiv arengukava on üldsõnaline.</p>	

E4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)

4.2.1	<p>Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus</p> <p>Kirjeldada jalgsi ja jalgrattaga liiklemise järgmisi aspekte:</p> <p>a) valgustus (kas elanike kõige enam igapäevaselt kasutatavad tänavad ja teed on pimedal ajal valgustatud),</p> <p>b) tänavate korrashoid (kas kõnni- ja autoteed on heas korras, st mitte auklikud, ülekäigukohtades madalate äärekividega, talvisel ajal lumest ja jääst puhastatud),</p> <p>c) kergliiklusteede kasutusmugavus (kas kergliiklusteed viivad kohalike oluliste ühiskondlike hoonete juurde ning kuivõrd on kergliiklusteed enamikele kohalikest 10-minutilise jalutuskäigu kaugusel kodust),</p> <p>d) jalgratta hoidikute olemasolu (kas kõigi kohalike oluliste ühiskondlike hoonete ja suuremate kaupluste juurde on loodud võimalus jalgratta parkimiseks),</p> <p>e) jalgrattaga liiklemist populariseerivad tegevused (kas ja milliseid tegevusi on kohapeal ellu viidud, populariseerimaks ratta kasutamist igapäevase liikumisvahendina, mitte ainult sportimisvahendina).</p>	<p>Linna põhitänavad on valgustatud.</p> <p>Esineb erinevas seisukorras sõidu- ja kõnniteid, mõned on heas korras, mõned lagunened. Löökaue sõiduteedel esineb rohkem talvel ja kevadel, suveks need parandatakse. Auklikud autoteed on Posti tn, Pärnu mnt, Jakobsoni tn, Paala tee, Hariduse tn noortekeskuse juures. Uuemad kõnniteed on ülekäigukohtades madaldatud äärekiviga, rekonstrueerimata kõnniteedel võib esineda kõrget äärekivi.</p> <p>Äärelinnas ja kõrvalistel tänavatel on tänavavalgustus halb (nt noortekeskuse taha on vaja lisavalgustust). Kõikide koolide juures ei ole ülekäigurajad valgustatud.</p> <p>Kõiki linna sõiduteid hooldatakse aasta ringi vastavalt lepingule ning seisunditaseme nõuetele. Osa kõnniteid on linna hooldada (Linnahooldus), osa kinnistuomanike hooldada. Esineb seinast seinä (?) tänavate korrashoidu – mõned hoosalt puhastatud nii suvel kui talvel – mõned hooldamata. Kõnniteid on rohkem peatänavate ääres, kesklinna piirkonnas ning magalate juures. Neile on hea ligipääs. Enamiku ühiskondlike hoonete juurde viib kõnnitee. Kõnniteed puuduvad pigem äärelinnas, kõrvalistes tänavates ja eramajade linnaosades.</p>					KOV
4.2.2	<p>Kohalik kultuurielu</p> <p>Kirjeldada, millised on elanike võimalused osaleda ja saada osa erinevatest kultuuriväljunditest, nagu kino, teater, muuseumid, raamatukogud, kontserdid, festivalid, laadad jne. Kirjeldada järgmisi aspekte:</p> <p>a) Milline on kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus? Kas see on aastate lõikes muutunud? Kui jah, siis mis põhjustel?</p> <p>b) Milline on kohalike elanike aktiivsus kultuuriürituste korraldamisel? Kas see on aastate lõikes muutunud?</p> <p>c) Kuivõrd on kultuuriväljundeid nii lastele, noortele, peredele, eakatele?</p> <p>d) Kuivõrd on kultuuriväljunditest osa saamine elanikele taskukohane?</p> <p>e) Kas kultuurikohtadesse on ühistranspordiga mugav ligipääs?</p> <p>f) Kas kultuurikohad on mugavalt ligipääsetavad liikumisraskustega inimestele?</p> <p>g) Kas kultuurist osa saamise võimalusi on kohalikele piisavalt? Kas on vajadus võimaluste laiendamiseks?</p>	<p>Kultuuriasutuste teenused on head ja kättesaadavad. Kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus oleneb asutusest, külastatakse üsna palju.</p> <p>Kultuuriväljundeid on kõikidele elanikegruppidele. Kultuurisündmustest osavõtt on elanikele taskukohane. Kultuurikohtadesse ligipääsetavust liikumisraskustega inimestele annab parandada (nt Sakala Keskusesse ei pääse liikumisraskustega inimene iseseisvalt).</p>					KOV
4.2.3	<p>Korrastatud rohealad</p> <p>Kirjeldada korrastatud rohealade järgmisi aspekte:</p> <p>a) Kui suure osa omavalitsuse kogupindalast moodustavad rohealad?</p> <p>b) Kas kohalikus omavalitsuses on parke jt korrastatud rohealad, kus elanikel on võimalik vaba aega veeta?</p> <p>c) Milliseid organiseeritud vaba-aja tegevusi on elanikel võimalik kohalikel korrastatud rohealadel harrastada (sh discgolf, õue-jõusaalid, laste mänguväljakud jms), sh perede ühised vaba aja veetmise võimalused?</p>	<p>Omavalitsuse kogupindalast 29% moodustavad rohealad.</p> <p>Linnas on olemas pargid ja rohealad, avalikud mänguväljakud, discgolfirada (discgolf), terviserada, avalikud rannad, spordiatraktsioonid (nt lauatennise- ja malelaud), võimalused pidada piknikku.</p> <p>Välijõusaale peaks olema rohkem ka elamupiirkondades, samuti erinevate sportimisvõimalustega rohealadid.</p>					KOV

4.2.4	<p>Liiklusohutus lasteasutuste ümber</p> <p>Kirjeldada liiklusohutuse olukorda olulisemate lasteasutuste lähiümbruses sh:</p> <p>a) ülekäiguradade kasutamine (kas need on sobivates kohtades või on asutuste ümber "mitteametlikke" ülekäigukohti, kust lapsed sageli liiguvad),</p> <p>b) kiiruspiirangute järgimine (kas läheduses on selliseid sõiduteesid, kus sõidukid kipuvad lubatud kiirust ületama),</p> <p>c) pimedad nurgad (kas läheduses on selliseid ülekäigukohti, kus läheneva sõiduki nähtavus on raskendatud),</p> <p>d) valgustus (kas tänavad ja bussipeatused on sügis-talvisel pimedal ajal piisavalt valgustatud, et sõiduk näeb jalakäijat või ratturit),</p> <p>e) jalgrattateed (kas need on olemas, märgistatud korrektselt, piisavalt laiad ja pimedal ajal valgustatud),</p> <p>f) kui võrd KOV on saanud MNT-lt ja PPA-lt märgukirja ning täitnud sealseid ettepanekuid haridusasutuste ümbruse liiklusohutuse parendamiseks.</p>	<p>Maanteeameti poolt on koostatud haridusasutuste parkimisteemaline analüüs.</p> <p>Koolide juures on olemas ülekäigurajad (on lisatud ka nn lamavad politseinikud), kuid osa ülekäiguradu on siiski ohtlikud.</p> <p>Osajuhitud on leitud poolikuid lahendusi (Paalalinna kooli ees olev ülekäigurada).</p> <p>On suur probleem sõiduautode parkimisega/peatumisega lasteasutuste juures.</p> <p>Keslinna kooli väikeste maja kõrval on hommikuti ülekäiguraja kõrval autodega peatujate tõttu väikestele jalakäijatele ülekäiguraja ületamine väga ohtlik.</p> <p>Viljandi Gümnaasiumi juures asuv kurvipealne ülekäigurada on jalakäijatele ohtlik, kuna kurvist tulles ei ole inimest näha, samuti Kauba tänaval.</p> <p>Ohtlik ülekäigurada on ka kesklinnas Tallinna tn ja Kauba tn kurvis ning Riia mnt uuel ringteel.</p> <p>Sageli ületatakse teed Kivi pagari juures ning Männimäe Selveri juures, mõnisada meetrit ülekäigurajast eemal. Tallinna tänav ja Riia maantee on kohad, kus kiputakse kiirust ületama.</p> <p>Kiiruspiirangute järgimisel on probleemne koht Viljandi Jakobsoni Kooli juures, kus sõidukiirused sagedamini ületavad lubatud.</p> <p>Raskendatud nähtavusega ülekäigukoht asub Keslinna kooli juures, kus Jakobsoni tänava õppehoonest tulevad lapsed nurga tagant ja võivad sõidukijuhile „ilmuda“ ootamatult. Ka Jakobsoni tänaval huvikooli ja muusikakooli juures on parkivate sõidukite tõttu raske jalakäijat märgata. Hariduse tänaval gümnaasiumi juures võib jalakäijale ootamatult ilmuda sõiduk Reinu tee poolt tulles (kurv).</p> <p>Enamik bussipeatustest ja ülekäiguradadest on valgustatud. Paljud ülekäigurajad saavad ka praegu teostatava tänavavalgustuse rekonstrueerimise käigus uue valgustuse. Äärelinnas ja kõrvalistel tänavatel on tänavavalgustus halb.</p> <p>Spetsiaalseid jalgratta- ja rulluisuteid on vähe, pigem on need ühiskasutuses jalakäijatega. Koolide ümbruses puuduvad jalgrattateed, olemasolevatel on märgistused kulunud.</p> <p>Viljandi liikluskomisjon on saanud MNT-lt ja PPA-lt mõned märgukirjad ettepanekutega, täidetud on neid vastavalt võimalustele, parandatud nt valgustust või märgistust ning paigaldatud uued ülekäiguraja liiklusmärgid.</p>					KOV
-------	---	--	---	---	---	---	-----

4.2.5	<p>Mängu- ja spordiväljakud</p> <p>Kirjeldada: a) Kui palju on kohaliku omavalitsuse alal mängu- ja spordiväljakuid ning kui aktiivselt neid kasutatakse? b) Kas mängu- ja spordiväljakud on uued, millised on renoveeritud ja millised renoveerimist vajavad? c) Kas mängu- ja spordiväljakud on loodud arvestades erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi ja soove? d) Kuidas on korraldatud (sh kui sageli toimub) väljakute ohutuse kontrollimine?</p>	<p>Avalikke mänguväljakuid on linnas 11, neid kasutatakse hooajal iga päev .</p> <p>Erinevas vanuses noortele on loodud spordi- ja mänguväljakuid ja neid kasutatakse, aga need vajavad uuendusi.</p> <p>Ülevaade linna mängu- ja spordiväljakute olukorrast: Ida tn mänguväljak – puudub seisukoht edasiseks täiendamiseks ; Lastepark – ei vaja täiendamist; Ranna mänguväljak – ei vaja täiendamist; Paala järve mänguväljak – ei vaja täiendamist; Valuoja oru mänguväljak – vajab kindlasti täiendamist; Riia mnt 30 mänguväljak – puudub seisukoht edasiseks täiendamiseks; Riia mnt 17a mänguväljak – puudub seisukoht edasiseks täiendamiseks; Riia mnt 67a mänguväljak – puudub seisukoht edasiseks täiendamiseks; Riia mnt 83a mänguväljak – puudub seisukoht edasiseks täiendamiseks; Skatepark – vajab rekonstrueerimist.</p> <p>Linnas on olemas avalikud mänguväljakud, discgolfirada, terviserada, avalikud rannad, sporditraktsioonid (nt lauatenise- ja malelaud). Paremad võimalused on loodud pigem noorematele. Aktiivselt kasutatakse mänguväljakut suveperioodil järve ääres ja Valuoja orus, seda nii laste mänguplatsina kui ka treenimise eesmärgil. Viljandi rannas on olemas treeningsaal ja uued mänguväljakud. Mänguväljakuid võiks olla rohkem elamurajoonides. Koolide spordiväljakud on halvas seisus. Keslinna kooli juures on uuem spordiväljak, teistes põhikoolides väga vanad. Vähe on pinke (seljatagedega) ja üldkasutatavaid prügikaste. Väljõusaale peaks olema rohkem ka elamupiirkondades, samuti erinevate sportimisvõimalustega rohealasid. Avalike mänguväljakute tehnilise korrasoleku ülevaatus toimub vastavalt seadusele kord aastas.</p>				
4.2.6	<p>Veekogude ohutus</p> <p>Esitada järgmine info: a) Kui palju on KOV-i territooriumil kokku veekogusid, mis on suplemiseks kasutatavad (nii avalikud rannad kui muud veekogud)? b) Mitu veekogu on KOV-i territooriumil valveta? Mitme veekogu puhul näeb KOV vajadust täiendavalt rannavalveteenuse osutamisega alustada või mahtu suurendada? c) Kirjeldada, millised on kõige sagedamini esinevad ohuolukorrad veekogudel ja nende ääres? d) Kas supluskohtade juures on veeohutuspuustakud veeohutust puudutava teabega? e) Kas supluskohta alal või 100 m ulatuses kaldajoonest müüakse alkoholi? f) Nimetada, kui KOV on rakendanud muid supluskohta turvalisust tõstvaid meetmeid (nt veealuse rannaosa hooldus, puhastamine, vanade sillaotsade eemaldamine jms).</p>	<p>KOV-i territooriumil on kokku kolm veekogu, mis on suplemiseks kasutatavad (Viljandi järv, Paala järv, Uueveski basseinid).</p> <p>Rannavalveteenust osutatakse Terviseameti poolt kinnitatud avalikes supluskohtades: Viljandi järve rannas, Paala järve rannas ajavahemikus 1. juuni – 31. august.</p> <p>Päästekomando väljasõitude põhjal on kõige sagedamini esinevad ohuolukorrad veekogudel ja nende ääres (sh rannaalal) joores viibimine, suukorvita koertega rannaalal viibimine, väikelaste järelevalveta jätmine, vettehüppetorni ohutusnõuete rikkumine, veesõidukitega supluskohta sisenemine, ilmastikutingimustega mitteametamine.</p> <p>Avalikes randades Viljandi järve ja Paala järve ääres on olemas veeohutuspuustakud veeohutust puudutava teabega. Viljandi järve Huntaugu ujumiskoht on tähistatud talveperioodil hoiatava sildiga (jääl liikumine ohtlik).</p> <p>Viljandi järve juures ei ole tagatud kaldajoonest 100 m ulatuses alkoholi müügipiirangu nõue. Supluskohta turvalisust tõstavad seal tehtavad hooldustööd. Uueveski basseinide hooldustööd korraldab hoonestusõiguse omandanud ettevõtja.</p> <p>Viljandi järves ja Paala järves niidetakse igal aastal veekasvusi, puhastatakse supluskohtade (suplusala ?) põhja, korraldatakse ujumis- ja paadisillad.</p> <p>Rohkem on vaja pöörata tähelepanu veealuse ohutuse teavitustööle.</p>				

Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	PPA (andme päring)	
Alaerialiste poolt toime pandud alkoholiseaduse rikkumised	rikkumiste arv		573	380	305	303	198	124	63	43	41			KOV
	rikkumiste arv 1000 lapse kohta						62,2	38,7	20,0	13,5	11,9			
4.2.7	<p>Kirjeldada, millised järgnevatest alkoholi tarvitamist ja sellet tingitud kahjusid mõjutavatest tingimustest on KOVis olemas:</p> <p>a) Kas alkoholi müügikohtade arv on viimase viie aasta jooksul toimunud muutusi?</p> <p>b) Kuidas on korraldatud järelevalve kohalike alkoholimüügi kohtade üle (kas järgitakse müügile kehtivaid seadusi)</p> <p>c) Kuivõrd keeruline on alaealisel osta kohalikest poodidest alkoholi?</p> <p>d) Kuivõrd tavapärased on alkoholijoobes inimeste käitumisega kaasnevad korrarikkumised KOVi avalikus ruumis (sh meelelahutusasutuste juures ja avalikel üritustel)?</p> <p>e) Milliseid piiranguid on KOV seadnud alkoholi müügile KOVis toimuvatel avalikel üritustel?</p> <p>f) Kas lapsevanematel on soovi korral võimalik osaleda vanemlike oskuste koolitustel?</p> <p>g) Kas koolides õpetatakse lastele sotsiaalseid toimetulekuoskusi?</p> <p>h) Hinnanguliselt kui suur osakaal lastest elab peredes, kus on alkoholiprobleemid?</p> <p>i) Kas kohalikud sotsiaaltöö spetsialistid on läbinud täiendkoolitused alkoholiprobleemidega klientidega töötamiseks?</p> <p>j) Kas kohalikud perearstid on läbinud täiendkoolitused alkoholi liigtarvitamise varajaseks märkamiseks perearstipraktises?</p> <p>k) Kas kohalikul omavalitsusel on kinnitatud kohaliku alkoholipoliitika põhimõtted?</p>	<p>Alkoholi kättesaadavus on suurenenud, st müügikohti on juurde tulnud. Politsei on omalt poolt läbi viinud mitmeid koolitusi müügikohtade teenindajatele alkoholi kättesaadavuse piiramiseks. Alkoholi kättesaadavus alaealisele on suhteline, palju on erinevaid müüjast. On suuremaid poekette, kes ka ise teevad sisekontrolli ja kontrolluste. Mõningane teadlikkuse tõus on kaubandusettevõtetes alkoholi kättesaadavuse piiramise kasutegurist olemas, nt on Maksimarketis alkoholi müügiletid viidud teise asukohta. Korrarikkumised meelelahutusasutuste juures on otseselt seotud alkoholi tarbimisega. Sama probleem on ka vabaõhuüritustel.</p> <p>Ennetavalt ei tegeleta laste sotsiaalsete toimetulekuoskustega, probleemide tõstatades sekkuvad toimetulekuoskusi.</p> <p>LAPS ja KOOL – ressurss teadlikkuse tõstmiseks, väärtuste muutmiseks.</p> <p>Vanemlike oskusi toetavad lastekaitse spetsialistid, perede tugispetsialist, koolide tugispetsialistid (laste ja perede osakond), ennetusprogrammid ja koolitused. Viljandi Linnavalitsus viib läbi vanemlusprogrammi "Imelised aastad", Viljandimaa Rajaleidja keskkuses toimub "Lastevanemate kool", Viljandi Jaani koguduses ning Viljandi linnaraamatukogus toimuvad regulaarsed lastevanemate koolitused.</p> <p>KOV poolt on käivitatud vanemlusprogramm "Imelised aastad". Vajadus täiendkoolituste järele alkoholiprobleemidega klientidega töötamiseks.</p> <p>Viljandi haiglas tegutseb alkoholi tarvitamise häire kabinet.</p> <p>Avaliku korra tagamiseks on KOVi poolt kinnitatud „Viljandi linna avaliku ürituse korraldamise kord“</p>												
4.2.8	<p>Kirjeldada, millised järgnevatest suitsetamist ja sellest loobumist mõjutavatest tingimustest on KOV-is olemas:</p> <p>a) Kas avalikku ruumi (bussipeatused, avalikud asutused, kohvikute väliterrassid, kaupluste ukseesised jms) on paigutatud suitsuvabade alade silte?</p> <p>b) Kas kohalikel on soovi korral võimalik saada suitsetamisest loobumise teenust?</p> <p>c) Kas kohalikud perearstid ja -õed, naistearstid ja ämmaemandad nõustavad rasedaid suitsetamisest loobumise kohta?</p> <p>d) Kuivõrd keeruline on alaealisel osta kohalikest poodidest suitsu?</p>	<p>Suurematest poekettides võib alaealiste sigarettide kättesaadavus olla olemas, mis on probleemiks. Noorte seas on suuremaks probleemiks saamas mokatubakas, e-sigaret. Avalikus ruumis ei ole suitsetajatega probleeme. Bussijaamades, kaupluste ees ja mitmetes kohvikutes (sh väliterrassidel) on suitsetamist keelavad sildid.</p> <p>Suitsetamisest loobumise nõustamisteenust teostab SA Viljandi Haigla kopsukabinet.</p>												

4.2.9	Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine		<p>Kuritegevuse olukorra analüüsi KOV-s läbi ei viida, seda teeb politsei ning see analüüs edastatakse vajadusel KOV-le.</p> <p>Lisaks kuritegevuse analüüsile viib politsei läbi sellealaseid ennetustegevusi. KOV-s on olemas üks menetlusametnik, kes teeb koostööd politseiga.</p> <p>Maakonnas puudub rehabilitatsiooniteenuse võimalus käitumishäiretega lastele, puuduvad resotsialiseerimisprogrammid(harjutamis-) erikoolist vabanenutele.</p> <p>Kinnipidamisasutuses viibijatele võimaldatakse tugiisikuteenust, vabanedes peab vajaduse ilmnemisel tugiisiku võimaldama KOV. Kriminaalhooldusele satuvad noored tavaliselt prokuröri kaudu või kohtuotsusega.</p> <p>Sotsiaalprogrammidesse saab kriminaalkorras karistatud isikuid suunata prokurör mittekaristusliku lahendina, kuid probleemiks on nende rakendamisevõimalused, nt puudub vajalik hulk pereterapeute, järjekorrad pikad jms.</p> <p>Põhilised sotsiaalprogrammid kriminaalkorras karistatud isikutele on „Õige hetk“, „Sotsiaalsete oskuste arendamise treening“, „Viha juhtimine“, „Agressiivsuse asendamise treening“, „Liiklusohutusprogramm“, „Eluviisitreening“, „EQUIP“, „Seksuaalkurjategijate rehabilitatsiooniprogramm“, „Pere- ja paarisuhte vägivalla vähendamine“, „Võida“, „Jõud muutuda“. Nelja viimast sotsiaalprogrammi rakendatakse täiskasvanute peal.</p> <p>Viru Vanglas on MDFT teraapia, mis toimub nooruki vangistuse ajal, vajadusel jätkub ka vabaduses.</p> <p>Sotsiaalprogrammide täpsem kirjeldus - Vt lisa nr ... "Ennetusprogrammid".</p>														KOV
	<p>Kirjeldada, kas KOV-is viiakse ellu järgmisi tegevusi.</p> <p>a) Kuritegevuse olukorra analüüsimine</p> <p>b) Kuritegevuse ennetamisstrateegiate koostamine KOV-i arengukava osana</p> <p>c) Turvalisust puudutava info levitamine kohalikele elanikele</p> <p>d) Avaliku ruumi turvalisemaks muutmiseks seotud tegevused (tänavavalgustus, turvakaamerad, mahajäetud hoonete lammutamine, hoiatussiltide paigaldamine jne)</p> <p>e) KOV-i administratiivse suutlikkuse tõstmine (personali pädevuse tõstmine, personali juurde värbamine)</p> <p>f) Rehabilitatsiooniteenuse võimaldamine alaealiste õigusrikkujatele</p> <p>g) Resotsialiseerimisprogrammide rakendamine erikoolist vabanenutele</p> <p>h) Tugiisikuteenuse võimaldamine vanglast vabanenutele</p>																
4.2.10	Kuritegevus		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	PPA (andme päring)			
	Kuritegude arv	registreeritud kuritegude arv (registreerimise aja järgi)		497	508	405	370	282	263	273	321	198					
		registreeritud isikuvastaste kuritegude arv		60	65	57	53	45	33	40	67	35					
	kuritegude arv 1000 elaniku kohta		26,5	27,3	22,1	20,5	15,8	14,7	15,5	18,3	11,1						
4.2.11	Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond		<p>Hea toidukaupluste võrgustik, turg (nii välis- kui siseturg), taluturu kauplus ja spetsiaalsed müügipäevad kaubanduskeskustes. Toimib otsetootjalt tarbijale võrgustik.</p> <p>Lasteasutuste menüü vastab tervisliku toidu nõuetele. Taimetoiduliste lastele ei pakuta põhikoolides neile sobivat toitu, meditsiinilistel näidustustel on lasteasutustes eritoidu võimalus olemas.</p> <p>Toitumisalast ja kehalist nõustamisteenust pakuvad nii erinevad toitumisenõustajad kui ka spordiklubid ja personaaltreenerid (MyFitness Viljandi). Viljandimaal asub Eesti toitumisenõustajate ühenduse kontaktisik, kes on teinud toitumisalast koostööd koolides, blogides, spordiklubides.</p> <p>On vajadus toitumisalase nõustaja järele (KOV võiks pakkuda tuge ruumide leidmisel).</p> <p>On vajadus lastele suunatud toitumisalaste koolituste (kokakursused) järele, kus õpetatakse tegema lihtsaid toite.</p>														KOV
	<p>Kirjeldada, millised järgnevatest tervislikku toitumist soosivatest tingimustest on KOV-is olemas:</p> <p>a) Toidukauplused (kui kaugel asub elanikele lähim kauplus, kust võimalik saada värskaid toidusaadusi - liha, kala, puu- ja köögivilju jms)</p> <p>b) Turu olemasolu (kas on olemas iganädalasel avatud kohalik turg, kust elanikud saavad osta värskaid toiduaineid, eelistatult taskukohase hinnaga ja kohalikele kauplejatele/tootjatele) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust</p> <p>c) Aiamaadel toidu kasvatamine (millisel määral kasvatavad kohalikud ise aiamaadel värskaid toidusaadusi) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust</p> <p>d) Toitlustus sotsiaal- ja tervishoiuasutustes (kas kvaliteeti on analüüsitud ja tehtud tegevusi parandamiseks) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust</p> <p>e) Toitlustus haridusasutustes (vt vastavat indikaatorit eespool) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust</p> <p>f) Tervisliku toidu valmistamise oskused (kas kohalikel on soovi korral võimalik osaleda vastavatel koolitustel) << parandab elanike oskusi</p> <p>g) Toitumisalane nõustamine, sh lastele ja noortele suunatud toitumisalane nõustamine (kas kohalikel on soovi korral võimalik saada toitumisalast individuaalnõustamist) << parandab elanike oskusi</p>																

4.2.12	<p>Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond</p> <p>Kirjeldada, millised järgnevatest kehalist aktiivsust soosivatest tingimustest on KOV-is olemas:</p> <p>a) Ühistranspordi kasutusmugavus (vt vastav indikaator eespool) << soosib igapäevast jalgsi liiklemist</p> <p>b) Teede ja tänavate heakord ehk valgustus, aukudeta teed jms (vt vastav indikaator eespool) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist</p> <p>c) Ümbruskonna puhtus ja korrastatus (et oleks võimalikult vähe katkiseid aknaid, lagunenuid maju, soditud seinu, maas vedelevat prügi jms) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist + värskes õhus sportimist</p> <p>d) Looduslikud elemendid avalikus ruumis (lilled, põõsad, puud, veekogud, pargid (vt rohealade indikaatorit) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist + värskes õhus sportimist</p> <p>e) Liikumisharrastuse nõustamine (kas kohalikel on soovi korral võimalik saada vastavat individuaalnõustamist spetsialistilt) << parandab elanike võimalusi leida sobiv harrastus + säilitada motivatsioon</p> <p>f) Kehaliselt aktiivsete grupiviisiliste huvitegevuste harrastamise võimalused (kas kohalikel on soovi korral võimalik harrastada nt rahvatantsu, meeskonnaspordialasid, liituda mõne ratta-, suusa- või jooksuklubiga jms, sh nii meestel, naistel, noortel, eakatel) << kehalise aktiivsuse võimaluste suurendamine</p>	<p>Kehalist aktiivsust soosivad näitajad on head. Võimalused sportimiseks ja kehaliselt aktiivseks tegevuseks on olemas, linn on puhas ja kena haljastusega ning maalilise looduskeskkonnaga. Vahemaad on linnas väikesed, palju on rohealaseid, spordiväljakuid, mänguväljakuid, järve ääres on väga hea sporditaristu – need soosivad ja võimaldavad olla kehaliselt aktiivne.</p> <p>Probleemkohaks on teede ja tänavate heakord, mis ei soosi jalgrattaga liiklemist.</p> <p>Rohkem võiks olla kergliiklusteid ja noortele mõeldud vabaõhuväljakuid/ -atraktsioone.</p>					KOV
4.2.13	<p>Avalike ruumide ligipääsetavus</p> <p>Kirjeldada, kuidas on tagatud avalike ruumide ligipääsetavus, sh liikumispuudega inimestele, lapsevankriga ja jalgratastega liiklejatele.</p>	<p>Ligipääs avalikele ruumidele, sh liikumispuudega inimestele, lapsevankriga ja jalgratastega liiklejatele on enamasti tagatud, kuid mitte kõikidele asutustele ja hoonetele, mõne hoone puhul on ligipääs raskendatud.</p> <p>Pikka aega ei ole tehtud avalike ruumide liikumisraskustega inimeste juurdepääsetavuse analüüsi.</p>					KOV

Veekogude ohutus

KOV-i territooriumil on kokku kolm veekogu, mis on suplemiseks kasutatavad (Viljandi järv, Paala järv, Uueveski basseinid). Rannavalveteenust osutatakse Terviseameti poolt kinnitatud avalikes supluskohtades: Viljandi järve rannas, Paala järve rannas ajavahemikus 1. juuni – 31. august. Päästekomando väljasõitude põhjal on kõige sagedamini esinevad ohuolukorrad veekogudel ja nende ääres (sh rannaalal) joobes viibimine, suukorvita koertega rannaalal viibimine, väikelaste järelevalveta jätmine, vettehüppetorni ohutusnõuete rikkumine, veesõidukitega supluskohta sisenemine, ilmastikutingimustega mitteamvestamine. Avalikes randades Viljandi järve ja Paala järve ääres on olemas veeohutuspuistikud veeohutust puudutava teabega. Viljandi järve Huntaugu ujumiskoht on tähistatud talveperioodil hoiatava sildiga (jää liikumine ohtlik). Viljandi järve juures ei ole tagatud kaldajoonest 100 m ulatuses alkoholi müügipiirangu nõue. Supluskohta turvalisust tõstavad seal tehtavad hoolustööd. Uueveski basseinide hooldestõid korraldab hoonestusõiguse omandanud ettevõtja. Viljandi järves ja Paala järves niidetakse igal aastal veekasvusi, puhastatakse supluskvatooriumi (suplusala ?) põhja, korrastatakse ujumis- ja paadisillad. Rohkem on vaja pöörata tähelepanu veelase ohutuse teavitustööle.

Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond

Alkoholi kättesaadavus on suurenenud, st müügikohti on juurde tulnud. Politsei on omalt poolt läbi viinud mitmeid koolitusi müügikohtade teenindajate alkoholi kättesaadavuse piiramiseks. Alkoholi kättesaadavus alaealisele on suhteline, palju on müüjast. On suuremaid poekette, kes ka ise teevad sisekontrolli ja kontrolloste.

Mõningane teadlikkuse tõus on kaubandusettevõtete alkoholi kättesaadavuse piiramise kasutegurist olemas, nt on Maksimarketis alkoholi müügiletid viidud teise asukohta. Korrarikkumised meelelahutusasutuste juures on otseselt seotud alkoholi tarbimisega. Sama probleem on ka vabaõhuüritustel. Ennetavalt ei tegeleta laste sotsiaalsete toimetulekuoskustega, probleemide tõstatades sekkuvad spetsialistid, keda aga on vähem, kui neid vaja oleks. Koolis õpetatakse vähesel määral sotsiaalseid toimetulekuoskusi.

LAPS ja KOOL – ressurs teadlikkuse tõstmiseks, väärtuste muutmiseks.

Vanemlike oskusi toetavad lastekaitse spetsialistid, perede tugispetsialistid, koolide tugispetsialistid (laste ja perede osakond), ennetusprogrammid ja koolitused. Viljandi Linnavalitsus viib läbi vanemlusprogrammi "Imelised aastad", Viljandimaa Rajaleidja keskuses toimub "Lastevanemate kool", Viljandi Jaani koguduses ning Viljandi linnaraamatukogus toimuvad regulaarsed lastevanemate koolitused. KOV poolt on käivitatud vanemlusprogramm "Imelised aastad". Vajadus täiendkoolituste järele alkoholiprobleemidega klientidega töötamiseks. Viljandi haiglas tegutseb alkoholi tarvitamise häire kabinet. Avaliku korra tagamiseks on KOV-i poolt kinnitatud „Viljandi linna avaliku ürituse korraldamise ja pidamise kord“.

Suitsetamist mõjutav elukeskkond

Suurematest poekettidest võib alaealiste sigarettide kättesaadavus olla olemas, mis on probleemiks. Noorte seas on suuremaks probleemiks saamas mokatubakas, e-sigaret. Avalikus ruumis ei ole suitsetajatega probleeme. Bussijaamades, kaupluste ees ja mitmetes kohvikutes (sh väliterrassidel) on suitsetamist keelavad sildid.

Suitsetamisest loobumise nõustamisteenust teostab SA Viljandi Haigla kopsukabinet.

Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Kuritegevuse olukorra analüüsi KOV-s läbi ei viida, seda teeb politsei ning see analüüs edastatakse vajadusel KOV-le. Lisaks kuritegevuse analüüsile viib politsei läbi sellealaseid ennetustegevusi. KOV-s on olemas üks menetlusametnik, kes teeb koostööd politseiga. Maakonnas puudub rehabilitatsiooniteenuse võimalus käitumishäiretega lastele, puuduvad resotsialiseerimisprogrammid (harjutamis-) erikoolist vabanemisele.

Kinnipidamisasutuses viibijatele võimaldatakse tugiisikuteenust, vabanedes peab vajaduse ilmnemisel tugiisiku võimaldama KOV. Kriminaalhooldusele satuvad noored tavaliselt prokuröri kaudu või kohtuotsusega. Sotsiaalprogrammidesse saab kriminaalkorras karistatud isikuid suunata prokuröri mittekariistliku lahendina, kuid probleemiks on nende rakendamise võimalused, nt puudub vajalik hulk pereterapeute, järjekorrad pikad jms. Põhilised sotsiaalprogrammid kriminaalkorras karistatud isikutele on „Õige hetk“, „Sotsiaalsete oskuste arendamise treening“, „Viha juhtimine“, „Agressiivsuse asendamise treening“, „Liiklusohutusprogramm“, „Eluviisitreening“, „EQUIP“, „Seksuaalkurjategijate rehabilitatsiooniprogramm“, „Pere- ja paarisuhte vägivalla vähendamine“, „Võida“, „Jõud muutuda“. Nelja viimast sotsiaalprogrammi rakendatakse täiskasvanute peal. Viru Vanglas on MDFT teraapia, mis toimub nooruki vangistuse ajal, vajadusel jätkub ka vabaduses.

Sotsiaalprogrammide täpsem kirjeldus - Vt lisa nr ... "Ennetusprogrammid".

Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond

Hea toidukaupluste võrgustik, turg (nii välis- kui siseturg), taluturu kauplus ja spetsiaalsed müügipäevad kaubanduskeskustes. Toimib otsetootjalt tarbijale võrgustik. Lasteasutuste menüü vastab tervisliku toidu nõuetele. Taimetoidulistele lastele ei pakuta põhikoolides neile sobivat toitu, meditsiinilistel näidustustel on lasteasutustes eritoidu võimalus olemas. Toitumisalast ja kehalist nõustamisteenust pakuvad nii erinevad toitumisenõustajad kui ka spordiklubid ja personaaltreenerid (MyFitness Viljandi). Viljandimaal asub Eesti toitumisenõustajate ühenduse kontaktisik, kes on teinud toitumisalast koostööd koolides, blogides, spordiklubides. On vajadus toitumislase nõustaja järele (KOV võiks pakkuda tuge ruumide leidmisel). On vajadus lastele suunatud toitumislaste koolituste (kokakursused) järele, kus õpetatakse tegema lihtsaid toite. Kui palju koolides räägitakse lastele toitumisest?

Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond

Kehalist aktiivsust soosivad näitajad on head. Võimalused spordimiseks ja kehaliselt aktiivseks tegevuseks on olemas, linn on puhas ja kena haljastusega ning maalilise looduskeskkonnaga. Vahemaad on linnas väikesed, palju on rohealaid, spordiväljakuid, mänguväljakuid, järve ääres on väga hea sporditaristu – need soosivad ja võimaldavad olla kehaliselt aktiivne. Probleemkohaks on teede ja tänavate heakord, mis ei soosi jalgrattaga liiklemist.

Rohkem võiks olla kergliiklusteid ja noortele mõeldud vabaõhuväljakuid/ -atraktsioone.

Avalike ruumide ligipääsetavus

Ligipääs avalikele ruumidele, sh liikumispuudega inimestele, lapsevankriga ja jalgrattastega liiklejatele on enamasti tagatud, kuid mitte kõikidele asutustele ja hoonetele, mõne hoone puhul on ligipääs raskendatud. Pikka aega ei ole tehtud avalike ruumide liikumisraskustega inimeste juurdepääsetavuse analüüsi.

E5 Laste ja pere heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

E5.1 Laste ja pere heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas	
5.1.1	Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	lastekaitseametnike arv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		KOV
		laste arv lastekaitseametniku kohta					1591	1600,5	1576	1597	1721	1733,5		
	<p>Kirjeldada KOV-i lastekaitse funktsiooni täitmist tuginedes järgmistele teemadele:</p> <p>1) Kas KOV-is on täiskohusega lastekaitsetöötaja(d) või täidab seda funktsiooni teisel ametipostil olev isik?</p> <p>2) Kas laste arvu suhe lastekaitsetöötaja kohta on optimaalne ning rahuldab vajaduse (vastavalt lastekaitse kontseptsioonile on soovituslik suhe 1:1000)?</p> <p>3) Kas lastekaitsetöötaja jõuab abivajavate lastega tegelemisele lisaks tegeleda ka ennetustööga?</p> <p>4) Kas lastekaitsetöötaja kvalifikatsioon vastab Lastekaitseaduse § 20 nõuetele?</p> <p>5) Kas KOV toetab kvalifikatsiooni tõstmist, töötaja individuaalset arengut?</p> <p>6) Kas lastekaitse on tagatud piisaval tasemel või esineb vajakajäämisi (nt lastekaitsetöötaja ei jõua katta valdkonna vajadust)?</p> <p>7) Kas KOV toetab oma lastekaitsetöötaja töönõustamisele suunamist?</p>		<p>Viljandi linnas on lastekaitse spetsialistide funktsioon täidetud (linna valitsuses 4 lastekaitsetöötaja ametikohta). Kõik lastekaitse spetsialistid ei vasta täielikult Lastekaitseaduse kvalifikatsiooninõuetele (§ 19), kuid samas omavad pikaajalist kogemust lastekaitse valdkonnas. Lastekaitse spetsialistid tegelevad pidevalt enesetäiendamisega vastava kvalifikatsioon säilitamiseks. Nii riik kui omavalitsus toetavad lastekaitsetöötajate kvalifikatsiooni tõstmist. Töötajatega toimuvad arenguvestlused, kus töötajad saavad kaasa rääkida oma koolitusvajadustes.</p> <p>Kuna töö on pingeline (keerukate probleemide lahendamine), on oht läbipõlemiseks - suur töökoormus (keerukad probleemid), rahaliste vahendite nappus programmilisteks tegevusteks, töötasu ei ole tasakaalus valdkonna nõuete ja vastutusega.</p>											
Lastega töötavad formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	HTM (andmepäring)	
5.1.2	<p>Tuua välja formaalhariduses töötavate õpetajate arv ja laste arv ühe õpetaja kohta. Samuti välja tuua kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest õpetajatest.</p>	õpetajate arv alushariduses	115	111	111	107	123	126	121	114	113			
		alusharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	#DIV/0!	8,2	8,2	8,6	8,6	8,1	8,0	8,3	8,9	8,6		
		õpetajate arv põhihariduses	254	254	251	240	222	230	234	245	251			
		põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	#DIV/0!	2,6	2,6	8,2	8,4	8,9	8,5	8,7	8,5	8,4		
		kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest				91,4	91,2	90,3	86,6	90,3	89,8	89,3		
<p>Anda KOV-i formaalhariduse tööjõu olukorra ülevaade järgmistele küsimustele abil:</p> <p>1) Kas õpetajatele (nii alus- kui põhiharidus) on loodud võimalused enese erialaseks täiendamiseks? Kas KOV finantseerib nende täienduskoolitusi?</p> <p>2) Milline on tööjõu liikuvus - kas õpetajad lahkuvad sageli töölt?</p> <p>3) Milline on õpetajate keskmine tööstaaz? Keskmine iga? Kas see on probleemiks?</p> <p>4) Kas ja millistest lastega töötavatest spetsialistidest on KOV-is puudus (nt konkreetse eriala õpetajatest, tugipersonalist)? Palun põhjendada.</p>		<p>Õpetajatele on loodud tingimused ja võimalused täienduskoolitustel osalemiseks. KOV toetab täienduskoolitusi võimaluste piires, kuid ilmselt võiks see olla teatud valdkondades veel suurem. Riik korraldab spetsialistidele tasuta koolitusi. Õpetajaid lahkuab aeg-ajalt töölt, kuid ülemäärast liikuvust pole täheldatud. Kvalifitseeritud erialaspetsialistidest on puudus: logopeed, väikeklasside õpetajad, samuti abiõpetajad, tugiisikud. Töötab laste ja pere osakond, kus töötavad Viljandi linna kõikide koolide ja lasteaedade tugispetsialistid (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid). Kvaliteetse abi võimaldamise eesmärgil tegeleb osakond lapsi toetava süsteemi ülesehitamise ja rakendamisega.</p>												

Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse olemasolu	noorsootöötajate arv												
	laste arv noorsootöötaja kohta						0	0	0	0	0		
	noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate arv												
	noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate osakaal						#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
5.1.3	<p>Kirjeldada noorsootöötajate professionaalsust ja täiendusõppel osalemist järgmiste küsimuste abil:</p> <p>1) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täidavad seadusest tulenevaid nõudeid.</p> <p>2) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täidavad noorsootöötaja kutsestandardist tulenevaid vabatahtlikke ja muid tegevuse ohutusega seotud kohustuslikke nõudeid (nt noorte- ja projektlagri juhataja ning kasvataja kvalifikatsiooninõudeid, suurema riskiga tegevuste puhul tegevuse ohustehnika ja esmaabinõudeid, Euroopa Noorte Info ja Nõustamise Agentuuri Eryica nõudeid, nõustaja kutsestandardi nõudeid).</p> <p>3) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täiendavad end järjepidevalt erialakursustel ja täienduskoolitustel. KOV-il on läbimõeldud koolituskord.</p> <p>4) Kas noorsootöötaja kvalifikatsioon vastab Lastekaitseaduse § 20 nõuetele?</p>	<p>Noorsootöötajad täiendavad ennast regulaarselt ja on läbinud ka ohutusalasel koolitused/väljaõpped.</p> <p>Viljandi Avatud Noortetoas on üks noorsootöötaja lõpetanud Tallinna Ülikoolis noorsootöö eriala, üks kaitseb kevadel TÜ VKA huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala lõputöö, üks on saanud magistrikraadi Eesti Maaülikoolis, üks omab noorsootöötaja tase 6 kutsetunnistust.</p> <p>Väga oluline on, et noorsootöötajate enesetäiendamise võimalus oleks jätkuvalt tagatud.</p>											KOV (kui läbiviidud, siis "Noorsootöö kvaliteedihindamine")
5.1.4	<p>Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse</p> <p>Kirjeldada, kas ja kuidas KOV kaasab lastega töötavaid spetsialiste (sh õpetajaid, lastekaitsetöötajaid, noorsootöötajaid, arste, psühholooge, erinevaid nõustajaid jt) KOV-i otsustusprotsessidesse?</p>	<p>KOV-l on tihe kontakt haridusasutuste töötajatega ja nende ettepanekud esitatakse kas asutuse arengukava või ka muude kohtumiste-ümarlaudade jms kaudu. Teiste lastega töötavate spetsialistidega pole kontakt regulaarne, kuid ümarlaudade-kohtumiste vms. kaudu see juhtumi- või vajaduspõhiselt siiski toimub.</p> <p>Viljandimaa Rajaleidja keskus kaasab alati juhtumi lahendusse KOV spetsialistid.</p> <p>Võrgustikukoosolekud toimuvad juhtumipõhiselt.</p> <p>Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede komisjoni on kaasatud erinevate valdkondade esindajad. Murekohaks on erinevate osapoolte otsustusprotsessidesse kaasamine, ehk kuidas tagada suurem osavõtt võrgustikukohtumistest.</p>											KOV

KOONDHINNANG EESMÄRGI ES.1 TÄITMISELE	KOONDHINNANG	3,5		
	KOKKUVÖTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED	
	<p>KOVI lastekaitse funktsiooni täitmine</p> <p>Viljandi linnas on lastekaitse spetsialistide funktsioon täidetud (linna valitsuses 4 lastekaitsetöötaja ametikohta). Kõik lastekaitse spetsialistid ei vasta täielikult Lastekaitse seaduse kvalifikatsiooninõuetele (§ 19), kuid samas omavad pikaajalist kogemust lastekaitse valdkonnas. Lastekaitse spetsialistid tegelevad pidevalt enesetäiendamisega vastava kvalifikatsioon säilitamiseks. Nii riik kui omavalitsus toetavad lastekaitsetöötajate kvalifikatsiooni tõstmist. Töötajatega toimuvad arenguvestlused, kus töötajad saavad kaasa rääkida oma koolitusvajadustes.</p> <p>Kuna töö on pingeline (keerukate probleemide lahendamine), on oht läbipõlemiseks - suur töökoormus (keerukad probleemid), rahaliste vahendite nappus programmilisteks tegevusteks, töötasu ei ole tasakaalus valdkonna nõuete ja vastutusega.</p> <p>Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon</p> <p>Õpetajatele on loodud tingimused ja võimalused täiendkoolitustel osalemiseks.</p> <p>KOV toetab täienduskoolitusi võimaluste piires, kuid ilmselt võiks see olla teatud valdkondades veel suurem.</p> <p>Riik korraldab spetsialistidele tasuta koolitusi.</p> <p>Õpetajaid lahkub aeg-ajalt töölt, kuid ülemäärast liikuvust pole täheldatud.</p> <p>Kvalifitseeritud erialaspetsialistidest on puudus: logopeed, väikeklasside õpetajad, samuti abiõpetajad, tugiisikud.</p> <p>Töötab laste ja perede osakond, kus töötavad Viljandi linna kõikide koolide ja lasteasutuste tugispetsialistid (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid). Kvaliteetse abi võimaldamise eesmärgil tegeleb osakond lapsi toetava süsteemi ülesehitamise ja rakendamisega.</p> <p>Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon</p> <p>Noorsootöötajad täiendavad ennast regulaarselt ja on läbinud ka ohutuslased koolitused/väljaõpped.</p> <p>Viljandi Avatud Noortetoas on üks noorsootöötaja lõpetanud Tallinna Ülikoolis noorsootöö eriala, üks kaitseb kevadel TÜ VKA huvijuht-loovtegevuse õpetaja eriala lõputöö, üks on saanud magistriraadi Eesti Maaülikoolis, üks omab noorsootöötaja tase 6 kutsetunnistust.</p> <p>Väga oluline on, et noorsootöötajate enesetäiendamise võimalus oleks jätkuvalt tagatud.</p> <p>Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOVI otsustusprotsessidesse</p> <p>KOV-l on tihe kontakt haridusasutuste töötajatega ja nende ettepanekud esitatakse kas asutuse arengukava või ka muude koostumiste-ümarlaudade jms kaudu. Teiste lastega töötavate spetsialistidega pole kontakt regulaarne, kuid ümarlaudade-koostumiste vms. kaudu see juhtumi- või vajaduspõhiselt siiski toimub.</p> <p>Viljandimaa Rajaleidja keskus kaasab alati juhtumi lahendusse KOV spetsialistid. Võrgustikukoosolekud toimuvad juhtumipõhiselt.</p> <p>Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede komisjoni on kaasatud erinevate valdkondade esindajad.</p> <p>Murekohaks on erinevate osapoolte otsustusprotsessidesse kaasamine, ehk kuidas tagada suurem osavõtt võrgustikukoostumistest.</p>	<p>1) On olemas kvalifitseeritud spetsialistid;</p> <p>2) töötab laste ja perede osakond, mis on toeks lastega tegelevatele spetsialistidele; koostöö ja arendamisele;</p> <p>3) riik korraldab spetsialistidele tasuta koolitusi.</p>	<p>1) Lastega töötavate kvalifitseeritud erialaspetsialistide (logopeed, tugiisik) puudus ning nende sotsiaalsete garantiide puudumine;</p> <p>2) lastekaitsetöö on pingeline (keerukate probleemide lahendamine), suur töökoormus, stressi tekitavad töötingimused ja –keskkond, kliendi nõustamisel ei ole tagatud konfidentsiaalsuspõhimõtte; kerge oht läbipõlemiseks, töötasu ei ole tasakaalus valdkonna nõuete ja vastutusega;</p> <p>3) rahaliste vahendite nappus programmilisteks tegevusteks;</p> <p>4) otsustusprotsessidesse kaasamine - kuidas tagada suurem osavõtt võrgustikukoostumistest, ehk näidata osapooltele otsustusprotsessides osalemise</p>	KOV

E5.2 Ennetustegevust ja laste ja pere jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

	Ennetusalase koostöövõrgustiku toimimine						
5.2.1	<p>Üldine koostöö toimine (mõeldud on nii universaalset ennetust kui ka haavatavate ja riskis olevate lastega tegelemist).</p> <p>a) Kas KOV-is tehakse ennetustegevuste alal koostööd erinevate valdkondade ja asutuste vahel (sh tervishoid, haridus, lastehoid, sisekaitse, hoolekanne, noorsootöö)? Palun nimetada need valdkonnad ja asutused.</p> <p>b) Kas koostööd tehakse laste heaolu valdkonna planeerimise eesmärgil?</p> <p>c) Kas toimuvad ennetustegevuste alased arutelud, seminarid või koosolekud erinevate valdkondade ja asutuste töötajate (nt kasvatajad, õpetajad, vallavalitsus, politsei, noorsootöötajad) ühises koosseisus?</p> <p>d) Kes on koostöö planeerimisse kaasatud? Kas kaasatakse nii juhtivatel positsioonidel olevaid isikuid kui ka spetsialiste?</p> <p>e) Kas on loodud ennetustegevuste tegevuskava, sh on selge rollijaotus ja on määratud vastutajad tegevuste elluviimiseks?</p> <p>f) Koostöövõrgustikus analüüsitakse konkreetseid abivajavate laste juhtumeid ja arvestatakse seda ennetustegevuste tegevuskava koostamisel?</p>	<p>KOV-l puudub ennetustegevuskava. Ei toimu süsteemset, ennetustegevuste tegevuskavaga selgelt määratletud rollide jaotuse ja vastutajatega arengukavapõhist ennetustegevust.</p> <p>Koostöö erinevate valdkonna ja asutuste vahel toimub ennetusalase koostöövõrgustikuna, nt juhtumivõrgustike, aruteluseminaride kaudu.</p> <p>Probleemiks on laste vaimse tervise integreeritud teenuste pakkumise puudumine (tervishoid, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas). Erinevates valdkondades teostatavad tegevused ja sekkumised ei ole strateegiliselt planeeritud ning omavahel koordineeritud.</p> <p>Päästeameti poolt viiakse ellu erinevaid ennetustegevusi Viljandi linnas toimuvatel avalikel üritustel. Viiakse läbi koolitusi eakatele ja puuetega inimestele ja lasterikastele peredele.</p> <p>Päästeamet osaleb avaliku ürituse loa väljaandmise protsessis, jälgib avalikus kohas toimuvatel üritustel kavandatavate tuleohutuse ja muudele ohutusnõuetele tähelepanu pööramist. Samuti osaleb Päästeamet Viljandi linna kriisikomisjoni töös.</p> <p>Politsei ja KOVi vaheline koostöö on hea. Vahetatakse aktiivselt informatsiooni abivajavate või hädaohus olevate laste probleemide, aga ka riskisikute ringi (politsei mõistes) kuuluvate alaealiste kohta. Toimuvad ümarlauad. Murekohaks on perearstide kaasamine ennetustegevusse.</p> <p>Noortekeskus teeb ennetustegevuste alal koostööd erinevate valdkondade ja asutustega ja on ka ise kaasatud (ümarlauad, võrgustikukohtumised). Kindlasti saab see koostöö tulevikus olla struktureeritum ja eesmärgistatum.</p> <p>Viljandi Noorte Tugila tegeleb ennetustööga koostöös põhikoolide ja kutsekoolidega, et toetada koolist väljalangemisohus olevaid noori. See on olnud pigem ühepoolne(, viisil, et näe, võta, noor, ja tegele, aga peaks olema viisil, et mida me saame koos teha).</p> <p>Noortekeskus teeb samuti laste heaolu valdkonna planeerimise eesmärgil koostööd, kuid ka see saab olla kindlasti eesmärgistatum. Ennetustegevustealased arutelud, seminarid või koosolekud erinevate valdkondade ja asutuste töötajate vahel toimuvad vastavalt vajadusele.</p> <p>On loodud kauaaegsed toimivad koostöövõrgustikud Viljandimaa Rajaleidja keskuse ja linnavalitsuse ametnike (lastekaitse-, sotsiaaltöötajad, haridusametnikud), kriminaalhooldusametnike, õpetajate, haridusjuhtide, tugispetsialistide vahel. Toimuvad kvisioonid, ühisarutelud aktuaalsetel teemadel, koostööseminarid, infopäevad ja konverentsid. Iga individuaalse juhtumi korral on loodud koostöövõrgustik.</p> <p>Vajalik parandada koolipoolset ennetustegevust ja koostööd KOV-ga (nt juhtumite lahendamine muuta meeskonnapõhiselt süsteemsemaks, järjenidevamaks, konkreetsemaks</p>					KOV

KOONDHINNANG EESMÄRGI ES.2 TÄITMISELE	KOONDHINNANG		3,0	
<p>Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.</p>	KOKKUVÕTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED	
	<p>KOV-i puudub ennetustegevuskava. Ei toimu süsteemset, ennetustegevuste tegevuskavaga selgelt määratletud rollide jaotuse ja vastutajatega arengukavapõhist ennetustegevust. Koostöö erinevate valdkonna ja asutuste vahel toimub ennetuslase koostöövõrgustikuna, nt juhtumivõrgustike, aruteluseminaride kaudu.</p> <p>Probleemiks on laste vaimse tervise integreeritud teenuste pakkumise puudumine (tervishoid, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas). Erinevates valdkondades teostatavad tegevused ja sekkumised ei ole strateegiliselt planeeritud ning omavahel koordineeritud.</p> <p>Päästeameti poolt viiakse ellu erinevaid ennetustegevusi Viljandi linnas toimuvatel avalikel üritustel. Viiakse läbi koolitusi eakatele ja puuetega inimestele ja lasterikastele peredele. Päästeamet osaleb avaliku ürituse loa väljaandmise protsessis, jälgib avalikus kohas toimuvatel üritustel kavandatavate tuleohutuse ja muudele ohutusnõuetele tähelepanu pööramist. Samuti osaleb Päästeamet Viljandi linna kriisikomisjoni töös.</p> <p>Politsei ja KOVi vaheline koostöö on hea. Vahetatakse aktiivselt informatsiooni abivajavate või hädaohus olevate laste probleemide, aga ka riskisikute ringi (politsei mõistes) kuuluvate alaealiste kohta. Toimuvad ümarlaadud. Murekohaks on perearstide kaasamine ennetustegevusse.</p> <p>Noortekeskus teeb ennetustegevuste alal koostööd erinevate valdkondade ja asutustega ja on ka ise kaasatud (ümarlaadud, võrgustikukohtumised). Kindlasti saab see koostöö tulevikus olla struktureeritum ja eesmärgistatum.</p> <p>Viljandi Noorte Tugila tegeleb ennetustööga koostöös põhikoolide ja kutsekoolidega, et toetada koolist väljalangemisohus olevaid noori. See on olnud pigem ühepoolne(, viisil, et näe, võta, noor, ja tegele, aga peaks olema viisil, et mida me saame koos teha).</p> <p>Noortekeskus teeb samuti laste heaolu valdkonna planeerimise eesmärgil koostööd, kuid ka see saab olla kindlasti eesmärgistatum. Ennetustegevustealased arutelud, seminarid või koosolekud erinevate valdkondade ja asutuste töötajate vahel toimuvad vastavalt vajadusele.</p> <p>On loodud kauaaegsed toimivad koostöövõrgustikud Viljandimaa Rajaleidja keskuse ja linnavalitsuse ametnike (lastekaitse-, sotsiaaltöötajad, haridusametnikud), kriminaalhooldusametnike, õpetajate, haridusjuhtide, tugispetsialistide vahel. Toimuvad kvisioonid, ühisarutelud aktuaalsetel teemadel, koostööseminarid, infopäevad ja konverentsid. Iga individuaalse juhtumi korral on loodud koostöövõrgustik.</p> <p>Vajalik parandada koolipoolset ennetustegevust ja koostööd KOV-ga (nt juhtumite lahendamine muuta meeskonnapõhiselt süsteemsemaks, järjepidevamaks, konkreetsemaks, analüüsipõhisemaks). Keeruline on kaasata ennetustegevusega seotud koostöövõrgustikesse meditsiinivaldkonna esindajaid.</p>	<p>1) Pikaajalised toimivad koostöövõrgustikud;</p> <p>2) toimiv infovahetus erinevate valdkondade ja asutuste vahel.</p>	<p>1) Lasteaedade ja koolide ennetustegevus laste ja perede toetamisel on nõrk; vajalik on tõhustada lasteaedade ja koolide sisest võrgustikutööd ning koostööd KOViga (nt juhtumite lahendamise süsteemsemaks, konkreetsemaks, analüüsi põhiseemaks, järjepidevamaks; MIDA, KES, KUIDAS, MILLAL!);</p> <p>2) ametkondade ennetustegevusalane koostöö nõrk, keeruline kaasata ennetustegevusega seotud koostöövõrgustikesse meditsiini poole esindajaid;</p> <p>3) KOV-i ennetuskava puudub.</p>	<p>KOV</p>

E5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö

5.3.1	<p>Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud</p> <p>Kirjeldada, kuidas toimib KOV-is juhtumipõhine koostöö laste ja noortega tegelevate spetsialistide vahel (lastekaitse, noorsootöö, politsei, koolijuhid ja õpetajad, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid jms). Kirjeldada, millised juhtumipõhised koostöövõrgustikud on loodud, et arutada konkreetsete kohalike abivajavate laste ja noorte juhtumeid ning teha koostööd laste ja noorte ning nende perede aitamiseks (sh teenustele suunamist, üldisemat tegevuste planeerimist jms).</p> <p>Käsitleda järgmisi aspekte: a) Kelle algatusel ja koordineerimisel koostöö toimib? b) Kuidas on jagatud vastutus võrgustiku liikmete vahel? c) Kas võrgustikus osalemine on reguleeritud nt organisatsioonide vaheliste (suuliste/kirjalike) kokkulepetega? d) Kuidas tehakse koostööd teiste KOV-idega? e) Kuidas tehakse koostööd riigiasutustega?</p>	<p>Koostöö laste ja noortega tegelevate spetsialistide vahel (lastekaitse, noorsootöö, politsei, koolijuhid ja õpetajad, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) toimib juhtumipõhiselt. Võrgustiku kutsus kokku see asutus, mille juures lapse (pere) abivajaduse probleem ilmneb (haridusküsimustes kool või Rajaleidja keskus, terviseküsimustes Viljandi Haigla lastepsühhiaatria osakond, lastekaitse spetsialist lastekaitse küsimuste puhul). Võrgustiku kohtumisel lepatakse sõltuvalt juhtumist kokku võrgustikuliikmete roll ja vastutus lapse ja pere toetamisel.</p> <p>Haridusasutused (I tasandi haridustöötajad) ja Viljandi Linnavalitsuse lastekaitsetöötajad pöörduvad Rajaleidja keskusesse lapse arengu ning toimetuleku toetamiseks. Igal konkreetsel juhul luuakse koostöövõrgustikud erinevate osapoolte vahel, leidmaks parimaid võimalikke lahendusi lähtuvalt lapse parimatest huvidest. Koordineerijaks on Viljandimaa Rajaleidja keskuse juht ja nõustajad. Sarnased tegevused toimuvad ka teiste valdadega Viljandimaal.</p> <p>Viljandi Linnavalitsuse poolt on loodud Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede osakond, mis koondab lasteasutuste (lasteaiad, koolid) tugispetsialistid (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) ning mille põhieesmärgiks on tugispetsialistide teenuste pakkumine Viljandi linna koolieelsetele lasteasutustele ja põhikoolidele.</p> <p>On loodud laste ja perede komisjon, mille eesmärgiks on tegeleda laste õiguste ja heaolu tagavate põhimõtete, lastele ja peredele teenuste ja toetuste väljatöötamise ja valdkonna arendamisega.</p> <p>Parendamist vajab haridusasutustes sisene ennetustegevus ja juhtumite lahendamine (lapse arengu toetamine meeskonnapõhine võrgustikutöö põhimõttel - järjepidev, süsteemne, analüüsipõhine).</p> <p>Viljandi Linnavalitsus osaleb pilootprojekti „Integreeritud haridus ja sotsiaalteenuste osutamine“, mis aitab tõhustada juhtumitöö võrgustiku koostööd.</p> <p>Noortekeskus on valmis ning tal on ressursid koostööpartnerina laste ja noorte juhtumeid lahendada. Läbi mõelda, kuidas noortekeskust kui ressursi võrgustikutöösse rohkem kaasata. Keeruline on kaasata ennetustegevusega seotud koostöövõrgustikesse meditsiinivaldkonna esindajaid.</p>					KOV
-------	--	---	--	--	--	--	-----

KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.3 TÄITMISELE	KOONDHINNANG	3,0
--	---------------------	------------

	KOKKUVÖTTEV HINNANG ALAEESMÄRGI TÄITMISE KOHTA	TUGEVUSED	NÕRKUSED
<p>Palun sisestage siia kokkuvõttev hinnang selle alaeesmärgi täitmise kohta, sh võttes indikaatoritele antud hinnangutest kokku need teemad, mis antud KOV-i jaoks kõige olulisemad on. Samuti tooge välja kuni 3 KOV-i tugevust ja nõrkust antud alaeesmärgi osas.</p>	<p>Koostöö laste ja noortega tegelevate spetsialistide vahel (lastekaitse, noorsootöö, politsei, koolijuhid ja õpetajad, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) toimib juhtumipõhiselt. Võrgustiku kutsus kokku see asutus, mille juures lapse (pere) abivajaduse probleem ilmneb (haridusküsimustes kool või Rajaleidja keskus, terviseküsimustes Viljandi Haigla lastepsühhiaatria osakond, lastekaitse spetsialist lastekaitse küsimuste puhul). Võrgustiku kohtumisel lepatakse sõltuvalt juhtumist kokku võrgustikuliikmete roll ja vastutus lapse ja pere toetamisel.</p> <p>Haridusasutused (I tasandi haridustöötajad) ja Viljandi Linnavalitsuse lastekaitsetöötajad pöörduvad Rajaleidja keskusesse lapse arengu ning toimetuleku toetamiseks. Igal konkreetsel juhul luuakse koostöövõrgustikud erinevate osapoolte vahel, leidmaks parimaid võimalikke lahendusi lähtuvalt lapse parimatest huvidest. Koordineerijaks on Viljandimaa Rajaleidja keskuse juht ja Viljandi Linnavalitsuse poolt on loodud Viljandi Linnavalitsuse laste ja perede osakond, mis koondab lasteasutuste (lasteaiad, koolid) tugispetsialistid (logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid) ning mille põhieesmärgiks on tugispetsialistide teenuste pakkumine Viljandi linna koolieelsetele lasteasutustele ja põhikoolidele.</p> <p>On loodud laste ja perede komisjon, mille eesmärgiks on tegeleda laste õiguste ja heaolu tagavate põhimõtete, lastele ja peredele teenuste ja toetuste väljatöötamise ja valdkonna arendamisega.</p> <p>Parendamist vajab haridusasutustes sisene ennetustegevus ja juhtumite lahendamine (lapse arengu toetamine meeskonnapõhine võrgustikutöö põhimõttel - järjepidev, süsteemne, analüüsipõhine).</p> <p>Viljandi Linnavalitsus osaleb pilootprojekti „Integreeritud haridus ja sotsiaalteenuste osutamine“, mis aitab tõhustada juhtumitöö võrgustiku koostööd.</p> <p>Noortekeskus on valmis ning tal on ressursid koostööpartnerina laste ja noorte juhtumeid lahendada. Läbi mõelda, kuidas noortekeskust kui ressursi võrgustikutöösse rohkem kaasata.</p>	<p>1) Viljandi LV osaleb pilootprojekti „Integreeritud haridus- ja sotsiaalteenuste osutamine“ – mis täpne nimetus?</p> <p>2) loodud Viljandi Päevakeskuse laste ja perede osakond;</p> <p>3) toimub koostöö, infovahetus (lastega töötavad spetsialistid on pikaajalised koostööpartnerid);</p> <p>4) Noortekeskusel on valmisolek ning ressursid koostööpartnerina laste ja noorte juhtumite lahendamisel.</p>	<p>1) Vajab parendamist haridusasutustes sisene ennetustegevus ja juhtumite lahendamine (lapse arengu toetamine meeskonnapõhise võrgustikutöö põhimõttel). Oskuste, valikute, tahtmise küsimus;</p> <p>2) noortekeskus kui ressursid ei ole piisavalt võrgustikutöösse kaasatud.</p>

KOV